

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ ΑΠΟ ΤΟ 2000 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 2021”**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

**ΚΟΛΕΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΚΟΥΡΟΜΙΧΕΛΑΚΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ**

ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΡΙΑ: ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΠΑΤΡΑ, 2021

Περιεχόμενα Πτυχιακής Εργασίας

Περιεχόμενα.....	2
Πρόλογος.....	4
Περίληψη.....	5
Abstract.....	6
1.Εισαγωγή.....	7
1.1.Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	7
1.1.1.Έρευνες σχετικά με το θέμα στην Ελλάδα.....	7
1.1.2.Έρευνες σχετικά με το θέμα στο εξωτερικό.....	10
1.2. Αυτισμός.....	12
1.2.1. Ορισμός.....	12
1.2.2. Ιστορική Αναδρομή.....	13
1.2.3. Κλινική Εικόνα & Διαγνωστικά Κριτήρια των ΔΑΦ.....	15
1.2.4. Επιδημιολογία & Αίτια.....	16
1.2.5. Η ανάπτυξη του λόγου στα παιδιά με ΔΑΦ.....	18
1.2.5.1. Παραγωγή Πρώτων Λέξεων.....	18
1.2.5.2.Γλωσσικές Ιδιομορφίες.....	19
1.2.5.3. Φωνολογία.....	19
1.2.5.4 Μορφολογία & Σύνταξη.....	20
1.2.5.5. Σημασιολογία.....	21
1.2.5.6. Πραγματολογία.....	21
1.2.5.7. Θεωρία του Νου.....	22
1.2.6. Αυτισμός & Κοινωνία.....	23
1.3. Κινηματογράφος.....	23
1.3.1. Ορισμός.....	23
1.3.2. Σύντομη Ιστορική Αναδρομή.....	24
1.3.3. Κινηματογράφος & Επιρροή προς το Κοινό.....	25
1.3.4. Κινηματογράφος & Αυτισμός.....	25
2. Μεθοδολογία.....	27
2.1. Σκοπός της Έρευνας.....	27
2.2. Σημασία της Έρευνας.....	27
2.3. Ερευνητικές Υποθέσεις & Ερωτήματα.....	28
2.4. Δείγμα Έρευνας.....	28

2.5. Διαδικασία Έρευνας.....	34
3. Αποτελέσματα Έρευνας.....	38
3.1. Ποιοτικός Σχολιασμός Δείγματος.....	38
3.2. Δημογραφικά Στοιχεία Χαρακτήρων.....	57
3.3. Ποσοτικά ευρήματα δείγματος για τα χαρακτηριστικά του DSM-V.....	63
3.4. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τα γλωσσικά χαρακτηριστικά ατόμων με ΔΑΦ.....	75
3.5. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τα γνωστικά χαρακτηριστικά ατόμων με ΔΑΦ.....	76
3.6. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τις συμπεριφορές και τους σχολιασμούς του ατόμου με ΔΑΦ και του κοινωνικού περιγύρου.....	77
3.7. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τις κατηγορίες της “Φαρμακευτικής αγωγής” και της κατηγορίας “Άλλο”.....	78
3.8. Σύνοψη των αποτελεσμάτων.....	78
4. Συζήτηση.....	80
5. Συμπεράσματα.....	83
5.1. Απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα.....	83
5.2. Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.....	85
Βιβλιογραφία.....	87
Παραρτήματα.....	91

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εκπόνηση της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε κατά την εαρινή περίοδο του ακαδημαϊκού έτους 2021, στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών του όγδου εξαμήνου του ΑΤΕΙ Πατρών του τμήματος Λογοθεραπείας, με επίτη την κα Ευστρατιάδου Ευαγγελία – Αντωνία, καθηγήτρια του τμήματος Λογοθεραπείας, την οποία θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε για την στήριξη και την βοήθεια που παρείχε σε εμάς καθόλη τη διάρκεια συγγραφής της εργασίας. Η εργασία διατηρεί ερευνητικό χαρακτήρα, με συλλογή πληροφοριών, συγκρίσεις αποτελεσμάτων και κατάληξη συμπερασμάτων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο “Η απεικόνιση της διαταραχής αυτιστικού φάσματος στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο από το 2000 μέχρι και το 2021”, ασχολείται με την απεικόνιση του αυτιστικού φάσματος στον Ευρωπαϊκό κινηματογράφο από το 2000 μέχρι και το 2021, ως προς την συχνότητα εμφάνισης των διαγνωστικών χαρακτηριστικών, το προφίλ ατόμων της ΔΑΦ που προβάλλεται, αλλά και την ακρίβεια της αναπαράστασης αυτών. Για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων εξετάστηκαν δεκαοκτώ ταινίες στις οποίες προβάλλονται είκοσι δύο χαρακτήρες από όπου και συλλέχθηκαν συγκεκριμένες πληροφορίες. Έπειτα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε, ακολούθησε ποσοτική και ποιοτική μέθοδος ανάλυσης του δείγματος, για την διεξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων. Το κυρίαρχο προφίλ του ατόμου με ΔΑΦ που παρουσιάστηκε στο δείγμα είναι γένους αρσενικού και παρουσιάζεται κατά κύριο λόγο σε παιδική ή εφηβική ηλικία, έχοντας λάβει τυπική εκπαίδευση. Ως προς την εικόνα του χαρακτήρα, το άτομο απεικονίζεται ιδιαίτερα μοναχικό και ευάλωτο, με ευφράδεια λόγου και άριστη λεκτική ικανότητα, χωρίς να λαμβάνει κάποια φαρμακευτική αγωγή. Τα χαρακτηριστικά αναπαράστασης των ατόμων που κυριάρχησαν στα ευρωπαϊκά κινηματογραφικά έργα αφορούν την υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές, την αδυναμία ανταπόκρισης στην κοινωνική αλληλεπίδραση, της εμμονικές συμπεριφορές, τα ελλείμματα στην γλώσσα του σώματος όπως και της ενσυναίσθησης. Οι προβαλλόμενες αναπαραστάσεις προωθούν το προφίλ ενός αδύναμου χαρακτήρα που αντιμετωπίζει το μη υποστηρικτικό πρόσωπο της κοινωνίας. Ακόμη, το τελικό μήνυμα της πλειοψηφίας του δείγματος είναι μη ρεαλιστικά ελπιδοφόρο καθώς παραπέμπει στην στήριξη των ατόμων με ΔΑΦ όχι τόσο για την αποδοχή αυτών αλλά με απώτερο σκοπό την σταδιακή μείωση των ελλειμμάτων που εμφανίζουν.

Λέξεις κλειδιά: Αυτισμός, χαρακτηριστικά, κινηματογράφος.

ABSTRACT

The present thesis bearing the title “Portrayals of the autism spectrum disorder in European cinema from 2000 until 2021” discusses how autism spectrum disorder has been depicted in European cinema for the last twenty years. It traces the frequency of appearance of autism’s diagnostic features, the profile of the people presented as having ASD, and the accuracy of these representations. To answer these research questions, eighteen movies have been examined, in which twenty-two characters with autism appear and the results of this thesis were based on data collected based by those films. After the bibliographic overview, qualitative and quantitative analysis of the sample was carried out so that the final conclusions could be drawn. Findings suggest that the main profile of a person with ASD is male, formally educated, and featured mainly in childhood and/or adolescence. As far as the portrayal of their character is concerned, the people are shown as particularly lonely and vulnerable, with verbal abilities and excellent verbal competence, and without taking any medication. The representational characteristics of the individuals dominating the European cinematography were the hyperreactivity in sensory inputs, the inability to respond to social interaction, the obsessive behaviors, the deficits in body language, and the deficits in empathy. The representations featured promote the profile of a weak character dealing with a non-supportive society. Last but not least, the majority of the film sample promote unrealistic expectations/views of the characters as they show that with the passage of time the characters’ deficits tend to diminish and it is not the society that accepts them but they that are conforming with society’s normative viewpoints.

Keywords: Autism, cinema, characteristics.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Τα τελευταία χρόνια οι Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) έχουν απασχολήσει έναν σημαντικό αριθμό ερευνών ο οποίος διαρκώς πληθαίνει. Η ερευνητική καθώς και η κοινωνική διάσταση που έχουν λάβει οι ΔΑΦ στην σύγχρονη εποχή, έγκειται στην αυξανόμενη συχνότητα των διαγνώσεων όπως και στην διαρκώς βαθύτερη και πληρέστερη ενσωμάτωση των ατόμων με ΔΑΦ στην εκπαιδευτική, κοινωνική, επαγγελματική και προσωπική ζωή του συνόλου.

Το ζήτημα των ατόμων με ΔΑΦ δεν άργησε να γίνει αντικείμενο ενδιαφέροντος της κινηματογραφικής βιομηχανίας, δεδομένου ότι οι απεικονίσεις χαρακτήρων με αναπηρίες στον κινηματογράφο αποτελούν πλέον ένα επιφανές θέμα το οποίο έχει μαγνητίσει το κοινό. Ο κινηματογράφος, όντας μία από τις σπουδαιότερες πηγές πληροφόρησης του ευρέος κοινού, δεσμεύεται της ακρίβειας στην αναπαράσταση των χαρακτήρων με αναπηρίες, καθώς η δημιουργία της κοινωνικής ταυτότητας ενός χαρακτήρα που βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού, παράλληλα απαρτίζει και την αντίληψη που αναπτύσσεται στο κοινό για τις ΔΑΦ μέσα από τον τρόπο παρουσίασης τους. Συνεπώς, η ακρίβεια των απεικονίσεων χρήζει μεγάλης προσοχής εφόσον υπάρχει ο κίνδυνος μεταφοράς λανθασμένων αντιλήψεων στην κοινωνία.

Στόχος της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελεί η ενδελεχής εξέταση του τρόπου που αναπαρίστανται τα άτομα με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο την τελευταία εικοσαετία. Συγκεκριμένα, διερευνήθηκε η κοινωνική ταυτότητα, τα βασικά χαρακτηριστικά σύμφωνα με το DSM-V (APA, 2013) και το ICD - 10, τα χαρακτηριστικά του λόγου και της ομιλίας και η αντιμετώπιση από και προς το κοινωνικό περιβάλλον των χαρακτήρων με ΔΑΦ όπως αυτά προβάλλονται στις ταινίες του ευρωπαϊκού κινηματογράφου από το 2000 έως και το 2021.

1.1. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

1.1.1. Έρευνες σχετικές με το θέμα στην Ελλάδα

Το υπερμέγεθες ενδιαφέρον προς την κινηματογραφική ανάδειξη του αυτιστικού φάσματος κατηύθυνε στην γέννηση του ερευνητικού ενδιαφέροντος. Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότεροι ερευνητές πραγματοποιούν μελέτες για την ανίχνευση

της αναπαράστασης των χαρακτήρων με ΔΑΦ τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Το 2006, στον “Δημοσιογραφικό Οδηγό: θέματα αναπηρίας και ΜΜΕ” αναφέρονται η προώθηση των αρνητικών αναπαραστάσεων όπως και η υπερβολική χρήση των θετικών χαρακτηρισμών (ειδικές ικανότητες). Οι χαρακτηρισμοί αυτοί όμως οδηγούν σε μία αρνητική υπόσταση των χαρακτήρων με ΔΑΦ καθώς παραπέμπουν μόνο στην διαταραχή του ατόμου στιγματίζοντας το για την αναπηρία του και υποσκιάζοντας την ανθρώπινη υπόσταση του.

Την τελευταία πενταετία, οι μελέτες στην Ελλάδα γύρω από το θέμα έχουν αυξηθεί σημαντικά. Το 2017, η Πασσάλη εκπόνησε την διπλωματική της εργασία με τίτλο “Η απεικόνιση των χαρακτήρων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος στον κινηματογράφο” κάνοντας μία πρώτη καταγραφή των κινηματογραφικών χαρακτήρων με αυτισμό. Χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου, η ερευνήτρια μελέτησε είκοσι τέσσερις ταινίες που προβλήθηκαν από το 1986 έως και το 2014 στις οποίες παρουσιάζονται είκοσι έξι χαρακτήρες με ΔΑΦ. Στόχος της εργασίας, ήταν ο καθορισμός των βασικών χαρακτηριστικών των απεικονίσεων, ο τρόπος αναπαράστασης των κοινωνικών σχέσεων των χαρακτήρων, τα χαρακτηριστικά που κυριαρχούν στις ταινίες καθώς επίσης και οι διαφοροποιήσεις που εμφανίζονται στις αναπαραστάσεις σε συνάρτηση με τον χρόνο και το είδος της ταινίας που προβλήθηκαν. Παρατηρήθηκε πως στις περισσότερες ταινίες οι χαρακτήρες που είναι στο φάσμα είναι ενήλικοι άνδρες οι οποίοι δεν συνάπτουν ρομαντικές σχέσεις και ενώ έχουν λάβει την βασική εκπαίδευση, δεν έχουν αποκατασταθεί επαγγελματικά και συστεγάζονται με την οικογένεια τους. Επιπλέον, λαμβάνουν θετική ανταπόκριση από τον κοινωνικό περίγυρο όπως επίσης και θερμή υποστήριξη από την οικογένειά τους. Συμπερασματικά, η Πασσάλη εξήγαγε τις παρατηρήσεις αναπαραγωγής στερεοτυπικών χαρακτήρων στο σύνολο των ταινιών.

Το 2018, η Λίσγου διεξήγαγε μία έρευνα σχετικά με την απεικόνιση των οικογενειών των κινηματογραφικών χαρακτήρων που βρίσκονται στο φάσμα. Στην μεταπτυχιακή εργασία που δημοσίευσε με τίτλο “Η απεικόνιση της οικογένειας του χαρακτήρα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος στον κινηματογράφο”, μελέτησε με ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης, δεκαεπτά ταινίες οι οποίες υποβλήθηκαν από το 1988 έως και το 2011. Σε αυτές παρουσιάζονται δεκαοκτώ χαρακτήρες με διαταραχή

αυτιστικού φάσματος από τους οποίους οι περισσότεροι είναι άνδρες, ανήλικοι και η φοίτηση τους πραγματοποιήθηκε σε δομές ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Η πιο συχνή μορφή οικογένειας που προβάλλεται είναι μονογονεϊκή και η στάση που διατηρούν στο πρόσωπο του χαρακτήρα με ΔΑΦ είναι ιδιαιτέρως υποστηρικτική. Το ίδιο θετική είναι και η στήριξη που λαμβάνουν οι χαρακτήρες από το κοινωνικό τους περιβάλλον προωθώντας με τον τρόπο αυτό θετικές νοηματοδοτήσεις στο κοινό.

Έναν χρόνο αργότερα, η Νακοπούλου δημοσίευσε την διπλωματική της εργασία με τίτλο “Οι ευάλωτες ομάδες στον κινηματογράφο: Μελέτη περίπτωσης κινηματογραφικού έργου για τον αυτισμό” ερευνώντας την ταινία “Temple Grandin”. Το κινηματογραφικό αυτό έργο προβλήθηκε το 2010 και αποτελεί την ημι-βιογραφία ενός από τους πιο γνωστούς ανθρώπους που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Σκοπός της έρευνας είναι η ανάδειξη των κυρίαρχων κοινωνικών και πολιτιστικών κατασκευών για τον αυτισμό που ελλοχεύουν την αναπαραγωγή ιδεολογίας αλλά και την συντήρηση των θεσμικών διακρίσεων, ειδικά στον τομέα της εκπαίδευσης.

Την ίδια χρονιά, το 2019, οι Καναβέλη & Συριοπούλου-Δελλή, ερεύνησαν με την σειρά τους τις κινηματογραφικές αναπαραστάσεις των χαρακτήρων με ΔΑΦ και δημοσίευσαν τα ευρήματά τους στην εργασία τους με τίτλο “Οι Αναπαραστάσεις της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος στον Κινηματογράφο”. Στην συγκεκριμένη μελέτη, διερευνήθηκαν τέσσερις ελληνικές ταινίες μικρού μήκους ντοκιμαντέρ οι οποίες προβλήθηκαν από το 2015 έως και το 2019. Για την διεξαγωγή της μελέτης αυτής χρησιμοποιήθηκε ποιοτική μέθοδος ανάλυσης λόγου και στόχος ήταν η εξέταση της επίδρασης και των μορφών αναπαράστασης των χαρακτήρων που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού στο κινηματογράφο. Από τα ευρήματα διαπιστώθηκε πως η διαταραχή του αυτισμού αποτελεί μία άγνωστη συνθήκη για τον μέσο θεατή που όμως δεν λείπουν οι θετικές νοηματοδοτήσεις οι οποίες μάλιστα μπορεί και να αξιοποιηθούν για την αποδοχή των ατόμων με ΔΑΦ από το κοινωνικό σύνολο.

Η πιο πρόσφατη και σχετική με το θέμα έρευνα που διεξήχθει στην Ελλάδα, πραγματοποιήθηκε το 2021 από την Παπαδοπούλου Μαρία Δ. στην διδακτορική της διατριβή με τίτλο “Ο Χαρακτήρας του Αυτιστικού Ατόμου στον Κινηματογράφο”. Η ερευνήτρια εξέτασε δύο κινηματογραφικές ταινίες οι οποίες προβλήθηκαν ταυτόχρονα την ίδια χρονολογία (1988) αλλά σε δύο διαφορετικές ηπείρους. Χαρακτηριστικά, μελέτησε την ταινία “Rain Man” η οποία προβλήθηκε στην Αμερική και την ταινία “Η

Ζωή με τον Άλκη” η οποία προβλήθηκε στην Ελλάδα. Σκοπός της συγκεκριμένης διατριβής αποτέλεσε ο εντοπισμός των κοινών στοιχείων ανάμεσα στους δύο χαρακτήρες αλλά και ο διαφορετικός λόγος που ανέπτυξε ο καθένας τους σε σχέση με την αναπαράσταση των ατόμων με ΔΑΦ. Οι αναπαραστάσεις αυτές οδήγησαν στην διάδοση της αναπτυξιακής διαταραχής και επηρέασαν ιδιαίτερα το ευρύ κοινό.

1.1.2. Έρευνες σχετικά με το θέμα στο εξωτερικό

Το 2007, οι Black & Pretes δημοσίευσαν την έρευνα τους σχετικά με την απεικόνιση των χαρακτήρων με ΔΑΦ με τίτλο “Victims and Victors: Representation of Physical Disability on the Silver Screen”. Στην μελέτη αυτή εξετάστηκαν δεκαοκτώ ταινίες οι οποίες προβλήθηκαν από το 1978 έως και το 2004. Στο δείγμα μελέτης των ερευνητών διαπιστώθηκε πως οι χαρακτήρες διέθεταν μία ολοκληρωμένη προσωπικότητα, επιμονή και αποφασιστικότητα. Όλοι είχαν συνάψει φιλικές σχέσεις με άλλους ενώ οι επτά από τους δεκαοκτώ χαρακτήρες είχαν συνάψει ρομαντικές σχέσεις. Παρόλα αυτά δεν έλειπαν οι στερεοτυπικές απεικονίσεις καθότι οι χαρακτήρες παρουσιάζονται με έντονα αρνητικές εκφράσεις συναισθημάτων, ανικανότητα για επιτυχία στην ζωή τους, φορτικότητα στο οικογενειακό τους περιβάλλον όπως και την τάση της αυτοκαταστροφής. Επιπλέον, εμφανίζονται αποκλεισμένοι από τον κοινωνικό τους περίγυρο και αρκετά μοναχικοί σαν προσωπικότητες.

Την αμέσως επόμενη χρονιά, το 2008 ο Murray στο σύγγραμμά του “Representing Autism: Culture, Narrative, Fascination” εξετάζει κάποια κινηματογραφικά έργα που επιλέγει ο ίδιος με προσωπικά του κριτήρια. Έπειτα από την ενδελεχή μελέτη του, ο συγγραφέας παρατηρεί πως σε παλαιότερα χρόνια δεν γινόταν ξεκάθαρη αναφορά στην διάγνωση των χαρακτήρων οι οποίοι όμως εμφανίζονταν με μία ποικιλία ιδιόρρυθμων χαρακτηριστικών. Ακόμη, στην πλειοψηφία των ταινιών τα άτομα αυτά απεικονίζονται με ιδιαίτερες ικανότητες όπως για παράδειγμα υψηλό δείκτη ευφυΐας. Η αντιμετώπιση από το οικογενειακό περιβάλλον των χαρακτήρων με ΔΑΦ παρουσιάζεται θετική και υποστηρικτική εφόσον οι στενοί συγγενείς του εκάστοτε προσώπου εξοικειώνονται πλήρως με το άτομο που βρίσκεται στο φάσμα και τις δυσκολίες του και το ενσωματώνουν στην οικογένεια.

Την ίδια χρονική περίοδο, ο Baker, στην μελέτη που δημοσιεύτηκε με τίτλο “Autism and Representation” (pp 229-243), ανέλυσε τον τρόπο απεικόνισης των αυτιστικών χαρακτήρων. Οι ταινίες που εξετάστηκαν από τον ερευνητή ακολουθούσαν ένα παρόμοιο στερεοτυπικό μοτίβο ως προς την παρουσίαση των ατόμων με αυτισμό αλλά και ως προς την εξέλιξη της πλοκής. Συγκεκριμένα, οι κινηματογραφικές αναπαραστάσεις των ατόμων με ΔΑΦ ως επί το πλείστον εμφανίζονταν ως ευάλωτα άτομα, με πλήθος ιδιόρρυθμων χαρακτηριστικών και με ιδιαίτερες ή ακόμα και υπερφυσικές ιδιότητες σε κάποια έργα. Επιπρόσθετα, τα άτομα με ΔΑΦ βίωναν την απόρριψη και στην περιθωριοποίηση από το οικογενειακό τους περιβάλλον εφόσον οι στενοί συγγενείς τους δεν ανέπτυσαν συναισθηματικούς δεσμούς μαζί τους.

Το 2010, η Ellis στην έρευνα της με τίτλο “Autism and Asperger in Popular Australian Cinema Post 2000”, έκανε αναφορά σε χαρακτήρες που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού και έχουν προβληθεί στον Αυστραλιανό κινηματογράφο. Χαρακτηριστικά, μελέτησε τρεις Αυστραλιανές ταινίες και κατέγραψε πως οι χαρακτήρες που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού ενώ παλαιότερα παρουσιάζονταν με τέτοιο τρόπο ώστε να αναδειχθούν οι κεντρικοί ήρωες της ιστορίας, σε αυτά τα κινηματογραφικά έργα δεν συμβαίνει το ίδιο. Ο σκηνοθέτης προσεγγίζει αυτούς τους χαρακτήρες με ιδιαίτερη ευαισθησία και όχι για να ωθήσει στην ομαλότερη εξέλιξη της πλοκής της ταινίας. Σκοπός της αναπαραστάσης αυτών των ηρώων αποτελεί η ανάδειξη της ύπαρξης αυτής της διαφορετικής κοινωνικής ομάδας στην σύγχρονη εποχή.

Μεταγενέστερα, η Garner, το 2014 έκανε μία σχετική έρευνα στην διδακτορική διατριβή της με τίτλο “What’s showing: film industry portrayals of autism spectrum conditions and their influences on preservice teachers in Australia” εξετάζοντας με ποιοτική ανάλυση το περιεχόμενο 49 αγγλόφωνων κινηματογραφικών έργων τα οποία προβλήθηκαν στο χρονικό διάστημα 1979 έως και το 2010. Στην αναφερθείσα μελέτη, σκοπός ήταν η διερεύνηση της επιρροής που μπορούν να προκαλέσουν οι αναπαραστάσεις των ατόμων με ΔΑΦ στον κινηματογράφο σε μελλοντικούς δασκάλους. Από τα ευρήματα που καταγράφηκαν, διαπιστώθηκε πως οι απεικονίσεις των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα παρουσιάζονται ως στερεοτυπικές και αναγεννούν την ανάπτυξη αισθημάτων συμπόνιας από το κοινό στιγματίζοντας έτσι την συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα. Η ισχύς των κινηματογραφικών αυτών αναπαραστάσεων είναι σε τέτοιο βαθμό που μπορεί να επηρεάσει τους θεατές με αρνητικό τρόπο.

Την ίδια χρονιά, η Maich στην έρευνά της με τίτλο “Autism Spectrum Disorder in Popular Media: Storied Reflections of Societal Views” θέλησε να καταγράψει τις παρατηρήσεις της σχετικά με το μέγεθος της επιρροής που έχουν οι αναπαραστάσεις των ατόμων με την αναπτυξιακή διαταραχή όπως αυτές απεικονίζονται τρέχουσες πηγές μέσων, δημοφιλείς και ανεξάρτητες ταινίες, μυθιστορήματα μυθοπλασίας και παιδικά βιβλία στις ρεαλιστικές κοινωνικές αντιλήψεις παιδιών και ενηλίκων. Οι νοηματοδοτήσεις των απεικονίσεων αυτών εμφανίζονται θετικές ως προς τον αντίκτυπο που έχουν στο ευρύ κοινό.

Η πιο πρόσφατη μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τους Nordahl-Hansen, Tøndevold & Fletcher-Watson δημοσιεύτηκε το 2018 με τίτλο “Mental health on screen: a DSM-5 dissection of portrayals of Autism Spectrum Disorders in film and TV”. Οι ερευνητές εξέτασαν είκοσι δύο κινηματογραφικές ταινίες και τέσσερις τηλεοπτικές σειρές με στόχο τον προσδιορισμό του τρόπου που οι αναπαραστάσεις αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις ΔΑΦ και έχουν την ισχύ της επιρροής σε αυτό. Με γνώμονα τα χαρακτηριστικά από το DSM-5, κατευθύνθηκαν στο συμπέρασμα πως οι αναπαραστάσεις που αξιολογήθηκαν ταυτίζονται ικανοποιητικά ως επί το πλείστον με τα διαγνωστικά κριτήρια του DSM-5. Με μία μόνο εξαίρεση, σε όλα τα έργα υπήρξε σχετική ακρίβεια ως προς την εμφάνιση των ηρώων οι οποίοι θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν αρκετά ρεαλιστικοί. Ωστόσο, ένα μεμονωμένο κινηματογραφικό ή τηλεοπτικό έργο δεν δύναται να αποτυπώσει την ποικιλία των εκφάνσεων του φάσματος. Συνεπώς, θα πρέπει να συμπεριληφθεί ένας μεγαλύτερος αριθμός χαρακτηριστικών της διαταραχής ώστε να υπάρξει μία πλήρης κάλυψη του φάσματος.

Εν κατακλείδι, ο αριθμός των ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί γύρω από το θέμα είναι περιορισμένος τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επιπρόσθετα, οι μελέτες που προαναφέρθηκαν είναι πρόσφατες, ιδιαίτερος στην ελληνική βιβλιογραφία που το ενδιαφέρον των ερευνητών φαίνεται να αναζωπυρώθηκε την τελευταία μονάχα πενταετία.

1.2. ΑΥΤΙΣΜΟΣ

1.2.1. Ορισμός

Οι ΔΑΦ αποτελούν μια σύνθετη αναπτυξιακή κατάσταση που περιλαμβάνει επίμονες προκλήσεις στην κοινωνική αλληλεπίδραση, την ομιλία και τη μη λεκτική επικοινωνία καθώς και περιορισμένες/επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές δραστηριότητες ή ενδιαφέροντα. Οι επιπτώσεις της ΔΑΦ και η σοβαρότητα των συμπτωμάτων είναι διαφορετικές σε κάθε άτομο. Οι ΔΑΦ εμφανίζονται συνήθως πριν την συμπλήρωση των τριών πρώτων ετών της ζωής του παιδιού. Παρ'όλα αυτά, υπάρχει το ενδεχόμενο, ορισμένα παιδιά με αυτισμό να εμφανίσουν τυπική ανάπτυξη μέχρι και την νηπιακή ηλικία όπου και σταματούν να αποκτούν ή χάνουν τις δεξιότητες που είχαν αποκτήσει προηγουμένως (DSM-5; APA, 2013).

1.2.2. Ιστορική Αναδρομή

Ο όρος «αυτισμός» ετυμολογικά προέρχεται από την ελληνική λέξη «εαυτός» και υποδηλώνει την απομόνωση ενός ατόμου στον εαυτό του (Κάκουρος & Μανιαδάκη, 2004). Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1911 από τον Ελβετό ψυχίατρο Eugen Bleuler, για να περιγράψει κάποιους ασθενείς του οι οποίοι έπασχαν από σχιζοφρένεια και είχαν χάσει επαφή με την πραγματικότητα. Αργότερα, κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πραγματοποιήθηκε και η επίσημη αναγνώριση του αυτισμού από δύο ψυχιάτρους, τον Leo Kanner και τον Hans Asperger. Παρόλα ταύτα, ο αυτισμός δεν ήταν μία καινούρια διαταραχή. Σύμφωνα με την Francesca Happé (1994), “ο αυτισμός υπήρχε πάντοτε. Μπορούν να βρεθούν θρύλοι σχεδόν σε κάθε πολιτισμό, οι οποίοι αναφέρονται σε ιστορίες αφελών ή «απλοϊκών» ατόμων με παράξενη συμπεριφορά και με ένα εντυπωσιακό έλλειμμα κοινής αίσθησης”.

Οι δημοσιεύσεις των εργασιών των δύο επιστημόνων πάνω στο θέμα, πραγματοποιήθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα. Το 1943, ο Leo Kanner δημοσίευσε στην Βαλτιμόρη την εργασία του με τίτλο «Διαταραχές Συναισθηματικής Επαφής του Αυτιστικού Ατόμου» και έναν χρόνο αργότερα, το 1944, ο Hans Asperger παρουσίασε ένα σημαντικό επιστημονικό σύγγραμμα, με τίτλο “Die: “Autistischen Psychopathen” im Kindesalter” στην Βιέννη, στο οποίο περιγράφονται τα συμπτώματα του αυτισμού. Ωστόσο, η εργασία του Kanner πήρε πολύ μεγαλύτερη έκταση και αναγνωρισιμότητα από το κοινό ενώ το μοντέλο συμπεριφοράς που περιέγραψε ο Asperger προσέλκυσε το ενδιαφέρον των επιστημόνων μετά τον θάνατό του.

Η πρώτη μελέτη του Kanner για τον αυτισμό πραγματοποιήθηκε σε μία ομάδα έντεκα παιδιών τα οποία εμφάνιζαν μία σειρά αινιγματικών συμπτωμάτων. Το κύριο χαρακτηριστικό των παιδιών αποτέλεσε η αδυναμία στην ανάπτυξη συναισθηματικών σχέσεων με άλλους ανθρώπους. Μεταξύ άλλων, ο Kanner διέκρινε επίσης την υπερβολική μοναχικότητα όπως επίσης και την αγχωτική καταθλιπτική επιθυμία για την διατήρηση της ομοιότητας. Επιπρόσθετα γνωρίσματα που παρατήρησε στην ομάδα αυτών των παιδιών, ήταν η εξέχουσα μνήμη, η καθυστερημένη ηχολαλία, η υπερευαισθησία σε ερεθίσματα, ο περιορισμός στη διαφορετικότητα αυθόρμητης δραστηριότητας και οι καλές γνωστικές δυνατότητες.

Ο Asperger στο επιστημονικό σύγγραμμα που δημοσίευσε, περιέγραψε μία διαταραχή την οποία ονόμασε “αυτιστική ψυχοπάθεια” στην πρώιμη παιδική ηλικία. Τα κύρια χαρακτηριστικά που συμπεριλάμβανε η διαταραχή αυτή ήταν δυσκολίες στην έκφραση συναισθημάτων, στην βλεμματική επαφή όπως και στην ευχέρεια σε μία συνομιλία. Επιπρόσθετα χαρακτηριστικά που κατέγραψε ήταν τα περιορισμένα ενδιαφέροντα και δραστηριότητες καθώς επίσης και την εμφάνιση υψηλού επιπέδου ευφυΐας ή και εξαιρετικών ταλέντων σε ορισμένα από τα παιδιά που βρίσκονταν στην ομάδα μελέτης του.

Αν και οι μελέτες των δύο επιστημόνων ήταν ανεξάρτητες η μία από την άλλη, αναγνωρίζονται ορισμένα κοινά στοιχεία στις παρατηρήσεις τους. Εκτός από την κοινή χρήση του όρου, και οι δύο ψυχίατροι αναφέρθηκαν στις ιδιομορφίες που εμφάνιζαν τα άτομα στην επικοινωνία, στα ελλείμματα βλεμματικής επαφής, στην αντίσταση τους στην αλλαγή, στην διαταραχή έκφρασης συναισθημάτων αλλά και στις λεκτικές και κινητικές στερεοτυπίες τους.

Η διαφοροποίηση των δύο εργασιών έγκειται σε τρεις βασικούς τομείς. Ο πρώτος αφορά στην γλωσσική ανάπτυξη. Ενώ ο Kanner κατέγραψε πως τα παιδιά με αυτισμό δεν χρησιμοποιούσαν καθόλου τις γλωσσικές τους δεξιότητες για επικοινωνία, ο Asperger σημείωσε πως τα παιδιά στην ομάδα μελέτης του μιλούσαν με ευχέρεια. Ο δεύτερος τομέας αναφέρεται στις κινητικές δεξιότητες όπου ο Asperger παρατήρησε τα ελλείμματα των παιδιών στην αδρή και λεπτή κινητικότητά τους σε αντίθεση με τον Kanner ο οποίος διαπίστωσε την ύπαρξη κινητικών δυσκολιών μόνο σε μία περίπτωση. Τέλος, εμφανίζονται ασυμφωνίες στο κομμάτι των μαθησιακών ικανοτήτων καθώς ο

Kanner έδινε έμφαση στην μάθηση από μνήμης ενώ ο Asperger θεωρούσε πως η μάθηση ήταν πιο προσβάσιμη όταν το παιδί λειτουργούσε αυθόρμητα.

Το 1979, οι Wing & Gould έκαναν αναφορά σε μία “τριάδα διαταραχών” που παρατήρησαν στην ομάδα μελέτης τους. Συγκεκριμένα, παρατήρησαν ελλείμματα στην επικοινωνία, την κοινωνική αλληλεπίδραση και την δημιουργική φαντασία. Οι ερευνητές, όμως, διαπίστωσαν πως υπήρχαν ορισμένα παιδιά που ταίριαζαν ως προς τα χαρακτηριστικά τους με τις περιγραφές του Kanner και άλλα τα οποία ταίριαζαν με τις περιγραφές του Asperger. Οδηγήθηκαν, λοιπόν, στο συμπέρασμα “πως τα προβλήματα του ατόμου με αυτισμό μπορεί ν’ αποκαλύπτονται με διαφορετικό τρόπο σε συνάρτηση με την ηλικία και την ικανότητα, πράγμα που σημαίνει πως πρόκειται για ένα φάσμα συμπεριφορών που αναδύονται από παρόμοια βασικά ελλείμματα” (Francesca Happé, 1994, μτφρ. Δ.Π. Στασινόγ, 1998).

1.2.3. Κλινική Εικόνα & Διαγνωστικά Κριτήρια των ΔΑΦ

Ο αυτισμός αποτελεί μία ετερογενή νευροαναπτυξιακή διαταραχή η οποία κάνει την εμφάνιση της στην πρώιμη παιδική ηλικία του ατόμου και έχει σημαντική επιρροή στον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρά ο άνθρωπος με τους γύρω του. Σημαντικά χαρακτηριστικά που εντοπίζονται σε αυτή την διαταραχή αποτελούν οι δυσλειτουργίες στην κοινωνική και επικοινωνιακή διαντίδραση, οι ανωμαλίες στην σύναψη και διατήρηση κοινωνικών σχέσεων και οι περιορισμένες συμπεριφορές, δραστηριότητες και ενδιαφέροντα. Ο όρος αυτιστικό φάσμα που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τους Wing & Gould (1979), αποσκοπούσε στην διαφοροποίηση της σοβαρότητας, των συνδυασμών των συμπτωμάτων και γενικότερα των διαφορετικών εκφάνσεων της διαταραχής από άτομο σε άτομο που κυμαίνονται από ήπιες έως και σοβαρές.

Σύμφωνα με τα διαγνωστικά κριτήρια του DSM-V (APA, 2013), το άτομο για να διαγνωστεί με την διαταραχή θα πρέπει να εμφανίζει:

A) Επίμονες δυσκολίες σε κάθε έναν από τους τρεις τομείς της κοινωνικής διαντίδρασης και επικοινωνίας:

1. Αδυναμία κοινωνικής αλληλεπίδρασης, αποτυχία συνομιλίας και δυσκολία στην έναρξη ή ανταπόκριση σε μία συνομιλία, μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων.

2. Δυσκολία σε κατανόηση και χρήση μη λεκτικής επικοινωνίας όπως η γλώσσα του σώματος, η βλεμματική επαφή και η χρήση ή κατανόηση χειρονομιών.

3. Δυσκολία σύναψης, διατήρησης και κατανόησης κοινωνικών σχέσεων και απουσία ενδιαφέροντος για άτομα ίδιας ηλικίας.

B) Περιορισμένα, επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων ή δραστηριοτήτων, χαρακτηριστικά εκ των οποίων καθίσταται δυνατός ο προσδιορισμός της σοβαρότητας της διαταραχής και θα πρέπει να εμφανίζονται τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα:

1. Κινητικά ή λεκτικά επαναλαμβανόμενα ή στερεοτυπικά μοτίβα όπως παράταξη ή αναποδογύρισμα αντικειμένων, ηχολαλία και ιδιότυπες εκφράσεις.

2. Ανυποχώρητη επιθυμία για ομοιομορφία, αδιάλλακτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής ή μη λεκτικής συμπεριφοράς.

3. Σημαντικώς περιορισμένα ενδιαφέροντα των οποίων η ένταση και η εστίαση είναι εκτός των τυπικών ορίων όπως έντονη ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα ή υπερβολικά επίμονα ή περιχαρακωμένα ενδιαφέροντα.

4. Υπεραντιδραστικότητα ή υποαντιδραστικότητα σε περιβαλλοντικά ερεθίσματα ή ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές εισροές από το εξωτερικό περιβάλλον.

Τα παραπάνω συμπτώματα θα πρέπει να εμφανίζονται κατά την διάρκεια της πρώιμης αναπτυξιακής περιόδου του παιδιού εκτός και αν δεν γίνουν αντιληπτά μέχρι το χρονικό σημείο που οι κοινωνικές απαιτήσεις υπερβούν τις ικανότητες τους. Επιπλέον, θα πρέπει να προκαλούν σημαντική έκπτωση στους διάφορους τομείς της λειτουργικότητας των ατόμων όπως στον κοινωνικό, τον προσωπικό, τον επαγγελματικό, τον ακαδημαϊκό τομέα κ.ο.κ. Τέλος, ιδιαίτερα συνήθης είναι η συννοσηρότητα του φάσματος με την νοητική αναπηρία για την διάγνωση της οποίας θα πρέπει η κοινωνική επικοινωνία να είναι χαμηλότερη από την αναμενόμενη για το γενικό αναπτυξιακό επίπεδο.

1.2.4. Επιδημιολογία & Αίτια

Η αύξηση των διαγνώσεων των ΔΑΦ που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως, έχει εγείρει το ενδιαφέρον αρκετών ερευνητών. Σύμφωνα με το DSM-V (APA, 2013), το 1% του πληθυσμού, δηλαδή, 1 στα 59 παιδιά έχει διαγνωστεί με την διαταραχή ενώ η συχνότητα της εμφάνισης είναι τρεις με τέσσερις φορές μεγαλύτερη στα αγόρια συγκριτικά με τα κορίτσια. Παρόλα αυτά, ένας μεγάλος αριθμός κοριτσιών με ΔΑΦ παρουσιάζει λιγότερο εμφανή σημάδια από τα αγόρια. (APA, 2013).

Οι αιτίες εμφάνισης της διαταραχής του αυτισμού δεν έχουν διευκρινιστεί πλήρως με αποτέλεσμα να διατυπώνονται πολλές θεωρίες γύρω από το θέμα. Οι λόγοι που αναφέρονται έχουν να κάνουν τόσο με γενετικούς όσο και με περιβαλλοντικούς παράγοντες χωρίς, όμως, να έχει αποδοθεί μία ακριβής και αξιόπιστη απάντηση στο πολυσυζητημένο ερώτημα της αιτιοπαθογένειας, καθώς επικρατεί μία ποικιλία ευρημάτων από διάφορες μελέτες που στοχεύουν την εξήγηση της ετερογένειας της διαταραχής.

Η αρχική επικρατούσα άποψη ήταν πως οι ΔΑΦ είχαν ψυχογενή αίτια τα οποία ήταν σχετικά με την ψυχρή στάση των γονέων απέναντι στα παιδιά. Συγκεκριμένα, εθεωρείτο πως τα παιδιά καθίστανται με αυτισμό ως αντίδραση σε ένα σκληρό και χωρίς γονεϊκή στοργή περιβάλλον. Η ιδέα αυτή, όμως, δεν υποστηρίζεται πλέον από τους επιστήμονες καθώς η αιτιολογία εμφάνισης των ΔΑΦ έχει τόσο βιολογικό όσο και περιβαλλοντικό υπόβαθρο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.

Όσον αφορά στη νευροανατομία αλλά και τη φυσιολογία του εγκεφάλου των ατόμων με ΔΑΦ συγκριτικά με τον εγκεφαλο ατόμων τυπικής ανάπτυξης, εμφανίζονται βαρυσήμαντες διαφορές. Χαρακτηριστικά, ευρήματα έχουν δείξει πως τα επίπεδα της λευκής ουσίας είναι μειωμένα σε σχέση με τα επίπεδα της φαιάς ουσίας. Επιπλέον, εμφανίζεται αυξημένη συνδεσιμότητα στα τοπικά δίκτυα των νευρώνων στον εγκεφαλικό φλοιό και πολλών ειδών αλλοιώσεις στην δομή διαφόρων εγκεφαλικών περιοχών (Σιδηροπούλου, 2015).

Πέραν τούτων, πληθώρα ενδείξεων υφίστανται για την επίδραση των προγεννητικών και περιγεννητικών γεγονότων στην εμφάνιση του αυτισμού. Η ηλικία των γονέων συντελεί σε πιθανή εμφάνιση γονιδιακών μεταλλάξεων που ενισχύει τις πιθανότητες εμφάνισης της διαταραχής (Kolevzon, 2007). Επιπρόσθετα, περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως η λήψη φαρμάκων ή τοξικών ουσιών κατά την διάρκεια της κύησης,

επιρεάζει σε σημαντικό βαθμό την ανάπτυξη του εγκεφάλου κατά την εμβρυική ηλικία. Επιπλέον, ένα μικρό ποσοστό ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα εμφανίζουν χρωμοσωμικές ανωμαλίες, με πιο συνήθη την συνύπαρξη αυτισμού με το Σύνδρομο Εύθραυστου Χ. Τέλος, η κληρονομικότητα είναι ένας ακόμη παράγοντας που παίζει σπουδαίο ρόλο στην εμφάνιση των ΔΑΦ.

1.2.5. Η ανάπτυξη του λόγου στα παιδιά με ΔΑΦ

Η ανάπτυξη του λεξιλογίου στα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού είναι ένα από τα σπουδαιότερα βήματα που θα οδηγήσουν στην μετέπειτα εξέλιξη των γλωσσικών αλλά και επικοινωνιακών ικανοτήτων του.

Έχουν πραγματοποιηθεί ποικίλες έρευνες με αντικείμενο έρευνας την ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα τόσο για το εκφραστικό όσο και για το αντιληπτικό λεξιλόγιο και τις δυσλειτουργίες που εμφανίζονται σε αυτά. Αναλυτικότερα, οι μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί για την παρατήρηση της πλήρους έλλειψης λεκτικών ικανοτήτων που παρουσιάζεται σε ένα σημαντικό ποσοστό ατόμων με ΔΑΦ, της γλωσσικής καθυστέρησης στην πρώιμη παιδική ηλικία, των άτυπων χαρακτηριστικών γλωσσικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων της ηχολαλίας και των ιδιοσυγκρασιακών εκφράσεων, και τέλος του υψηλού επιπέδου πραγματολογικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων (Eigsti, 2007).

1.2.5.1. Παραγωγή Πρώτων Λέξεων

Κατά την τυπική ανάπτυξη του ανθρώπου, οι πρώτες λέξεις εμφανίζονται περίπου στην ηλικία των 10 με 11 μηνών. Αργότερα, κατά την ηλικία των 18 μηνών εμφανίζεται μία ραγδαία εξέλιξη στο μέγεθος του λεξιλογίου του παιδιού όπου και πραγματοποιείται η έναρξη της χρήσης προτάσεων που αποτελούνται από δύο λέξεις. Στην διάρκεια αυτής της περιόδου κατά την οποία εμφανίζεται η λεγόμενη “έκρηξη λεξιλογίου”, το παιδί έχει την ικανότητα να μάθει και να παράξει περίπου 40 λέξεις την εβδομάδα (Harley, 2001).

Οι πρώτες λέξεις των παιδιών που βρίσκονται στο φάσμα φαίνεται πως εμφανίζονται με μία καθυστέρηση και συγκεκριμένα στην ηλικία των 38 μηνών (Howlin, 2003), ενώ 1 στα 4 παιδιά με ΔΑΦ δεν καταφέρνει να χρησιμοποιήσει τις γλωσσικές του ικανότητες με λειτουργικό τρόπο (Eigsti, 2011). Παρόλα αυτά, δεν συμβαίνει το ίδιο και με το αντιληπτικό τους λεξιλόγιο καθότι η προσληπτική γλωσσική τους ικανότητα είναι ταχύτερη, που σημαίνει πως τα παιδιά είναι σε θέση να κατανοούν περισσότερες λέξεις από όσες μπορούν να εκφέρουν.

1.2.5.2. Γλωσσικές Ιδιομορφίες

Οι επικρατούσες γλωσσικές ιδιομορφίες που συναντώνται στον λόγο των ατόμων με ΔΑΦ είναι η ηχολαλία και οι ιδιοσυγκρασιακές φράσεις.

Ηχολαλία ονομάζεται η μηχανική επανάληψη λέξεων ή φράσεων που λέχθηκαν από κάποιο πρόσωπο την ίδια χρονική στιγμή (άμεση ηχολαλία) ή που είχαν λεχθεί σε ανύποπτο χρόνο (ετεροχρονισμένη ηχολαλία). Το φαινόμενο αυτό αποτελεί μία “έκφραση εξάρτησης από το περιβάλλον και μπορεί να συμβεί σε μια κατάσταση στην οποία το άτομο συμμετέχει σε μια επικοινωνιακή πράξη και, ελλείψει ανασταλτικού ελέγχου, επαναλαμβάνει τη φράση του άλλου αντί να επιλέγει μια απάντηση(...) αντανακλώντας την αδυναμία του ατόμου να φιλτράρει τον περιβαλλοντικό θόρυβο και αυτό οδηγεί στην περιστασιακή περιβαλλοντική εξάρτηση” (D. Grossi; R. Marcone; T. Cinquegrana; M. Gallucci, 2012). Η ηχολαλία αποτελεί ένα συχνό σύμπτωμα του αυτισμού, χωρίς, όμως, αυτό να σημαίνει πως εμφανίζεται σε όλα τα άτομα τα οποία βρίσκονται στο φάσμα.

Οι ιδιοσυγκρασιακές εκφράσεις αποτελούν πληροφορίες οι οποίες φαίνεται να είναι ακατάλληλες για την εκάστοτε περίπτωση καθώς δεν προσδίδουν κάποιο όφελος στην συνομιλία που πραγματοποιείται εκείνη την χρονική στιγμή ή είναι πιθανό να κάνουν μέχρι και χρήση ακατάληπτων φράσεων χωρίς νόημα. (Lord & Roaul, 1997 στο Eigsti, 2007). Με την χρήση των εκφράσεων αυτών, τα άτομα με αυτισμό υποδηλώνουν την έλλειψη της ανάγκης για αλληλεπίδραση με τους ανθρώπους γύρω τους.

1.2.5.3. Φωνολογία

Η φωνολογία περιγράφει τις αφηρημένες μονάδες του λόγου, δηλαδή τα φωνήματα τα οποία συνδυάζονται μεταξύ τους και μας προσφέρουν την ομιλία. Ο συγκεκριμένος τομέας του λόγου έχει μεγάλη σπουδαιότητα στην επίτευξη της επικοινωνίας καθότι αποτελεί έναν βασικό παράγοντα για την καταληπτότητα της ομιλίας των ανθρώπων.

Ύστερα από μελέτες που έχουν διεξαχθεί, έχει παρατηρηθεί πως δεν εμφανίζονται φωνολογικά ελλείμματα σε ένα μεγάλο εύρος των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα (Eigsti, 2011). Συνεπώς, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ΔΑΦ δεν σχετίζονται με ελλείμματα στο κομμάτι της φωνολογίας στην πλειοψηφία τους.

1.2.5.4. Μορφολογία & Σύνταξη

Η μορφολογία αποτελεί τον κλάδο της γλωσσικής επιστήμης που ασχολείται με την μελέτη των μορφών των λέξεων. Χαρακτηριστικά, η μορφολογία σχετίζεται με την ορθή χρήση των μορφημάτων για τον σχηματισμό των λέξεων (Eigsti, 2011). Μορφήματα αποτελούν τα ελάχιστα συστατικά των λέξεων που διαθέτουν μία σημασία ή μία γραμματική λειτουργία. Η σύνταξη ανάγεται στην γνώση των γραμματικών κατηγοριών (ρήμα, υποκείμενο, αντικείμενο κ.ο.κ.) και, ακολούθως, στην ορθή τοποθέτησή τους για τον σχηματισμό μιας πρότασης που να προβάλλει κάποιο νόημα (Eigsti, 2011). Η μορφολογία και η σύνταξη συνδυαστικά αποτελούν την γραμματική μιας γλώσσας.

Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί για την ανεύρεση των γραμματικών ελλειμμάτων στα άτομα με ΔΑΦ είναι λιγοστές. Τα ελλείμματα που εντοπίστηκαν στον συγκεκριμένο τομέα της γλώσσας δεν είναι σημαντικά και ο λόγος ύπαρξής τους δεν αποδίδεται στην διαταραχή του φάσματος αλλά σε μία γενική γνωστική καθυστέρηση που εμφανίζουν ορισμένα παιδιά (Tovar, Fein, Naigles, 2015). Ωστόσο, υπάρχουν ερευνητές, όπως ο Eigsti και ο Bennetto (2009), οι οποίοι υποστηρίζουν πως τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα εμφανίζουν πολλαπλές διαφορές ως προς την γραμματική χρήση της γλώσσας συγκριτικά με τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης, οι οποίες διαφορές μάλιστα εμμένουν μέχρι και την ενήλικη ζωή.

Η ποικιλότητα των ευρημάτων αποδεικνύει για ακόμη μία φορά την ετερογένεια αυτής της νευροαναπτυξιακής διαταραχής καθότι το διαφορετικό επίπεδο στις γραμματικές δυνατότητες των ατόμων με ΔΑΦ, αναδύει τις διαφορετικές εκφάνσεις του φάσματος.

1.2.5.5. Σημασιολογία

Η σημασιολογία αποτελεί την επιστημονική μελέτη της σημασίας των λέξεων καθώς επίσης και των σημασιολογικών αναπαραστάσεων, δηλαδή των σχέσεων που διασυνδέουν τις λέξεις μεταξύ τους.

Σύμφωνα με μελέτες στον σημασιολογικό τομέα, τα άτομα με ΔΑΦ παρουσιάζουν εξέχουσες διαφορές σε σύγκριση με τα άτομα τυπικής ανάπτυξης. Ελλείμματα, εμφανίζονται στην αντίληψη των ρημάτων που υποδηλώνουν τα συναισθήματα ή την εσωτερική νοητική ενός τρίτου προσώπου (Eigsti, 2011). Εκτός τούτων, έντονη δυσκολία προβάλλεται στην δημιουργία σημασιολογικών αναπαραστάσεων, δηλαδή στην σύναψη σημασιολογικών σχέσεων ανάλογα με τα εκάστοτε δεδομένα. Αυτό οφείλεται στην γενικευμένη δυσκολία τους να ερμηνεύσουν την συμπεριφορά ενός ατόμου και να πραγματοποιήσουν μία μελλοντική πρόβλεψη.

Παρόλα αυτά, παρόμοιες ικανότητες με τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης αναδύονται στην ευχέρεια, την ανάκληση λέξεων (Toichi & Kamio, 2003) και την χαρτογράφηση νέων λέξεων σε καινούργια αντικείμενα (Eigsti, 2011).

1.2.5.6. Πραγματολογία

Με τον όρο πραγματολογία γίνεται αναφορά στην χρήση του λόγου όχι μόνο από την δομική ή γλωσσική πλευρά του αλλά και από την παραγλωσσική του λειτουργία στην οποία υπάγεται και η γλώσσα του σώματος, η βλεμματική επαφή, οι εκφράσεις προσώπου κ.ο.κ. Με άλλα λόγια, αυτός ο τομέας της γλώσσας μας επιτρέπει να χρησιμοποιήσουμε τον λόγο για τον σκοπό της επικοινωνίας. Για την πραγμάτωση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης δεν συμβάλλει μόνο η λεκτική επικοινωνία αλλά και η μη λεκτική. Συγκεκριμένα, για να καταφέρει ένας ομιλητής να ανταποκριθεί με πλήρη επιτυχία σε μία λεκτική συνομιλία, βασική προϋπόθεση είναι η κατανόηση και η χρήση των μη λεκτικών στοιχείων της γλώσσας όπως είναι το ύφος, ο τόνος της φωνής, οι χειρονομίες κ.α. Το 80% των πληροφοριών που λαμβάνει ένα άτομο από κάποιον τρίτο προέρχεται από τη μη λεκτική επικοινωνία (Lennard-Brown, 2004).

Στον αυτισμό εκφράζονται δυσκολίες τόσο στην λεκτική όσο και στην μη λεκτική επικοινωνία. Είναι γεγονός πως όσο υψηλές κι αν είναι οι φωνολογικές, γραμματικές ή σημασιολογικές ικανότητες του ατόμου, το επίπεδο των πραγματολογικών δεξιοτήτων θα είναι πιο χαμηλό. Τις περισσότερες φορές που κάποιο άτομο με ΔΑΦ συμμετέχει σε κάποια συνομιλία, έρχεται αντιμέτωπο με κάποια ασάφεια ή παρανόηση. Αυτός είναι και ο θεμελιώδης λόγος που επιζητούνται περαιτέρω διευκρινίσεις από τους συνομιλητές του (Eigsti, 2011).

Χαρακτηριστικά, ορισμένα από τα παιδιά που βρίσκονται στο φάσμα, αντιμετωπίζουν εξέχουσα δυσκολία στην κατανόηση της μη κυριολεκτικής σημασίας του λόγου εφόσον, λόγω των ελλειμμάτων στην Θεωρία του Νου (βλ. 1.2.5.7. Θεωρία του Νου) αλλά και των μεταγλωσσικών λειτουργιών της γλώσσας, αποδίδουν κυριολεκτική σημασία σε μεταφορικές εκφράσεις, παρομοιώσεις και έμμεσα αιτήματα (Happé, 1994). Επιπρόσθετα, μεγάλη δυσκολία εμφανίζεται στις ιδιωματικές εκφράσεις της γλώσσας η οποία έγκειται στα ελλείμματα που υφίστανται στην Θεωρία του Νου, την γλωσσική ανάπτυξη, την μνήμη εργασίας όπως και σε άλλες γνωστικές ικανότητες των ατόμων (Norbury, 2005).

Πέραν τούτων, δύο ακόμη είδη μεταφορικού λόγου που φαίνεται να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες τα παιδιά με ΔΑΦ, αποτελούν το χιούμορ και η ειρωνεία. Η λειτουργία αυτή καθίσταται προβληματική λόγω της έλλειψης κάποιων γνωστικών μηχανισμών όπως είναι η αντίληψη σκέψεων και συναισθημάτων των τρίτων (Krikmann, 2006).

1.2.5.6. Θεωρία του Νου

Με τον όρο Θεωρία του Νου εκφράζεται η ικανότητα να αποδίδει κανείς “ανεξάρτητες νοητικές καταστάσεις στον εαυτό του και στους άλλους προκειμένου να ερμηνεύει και να προβλέπει συμπεριφορές” (Happé, 1994). Συγκεκριμένα, με την ικανότητα αυτή ένα άτομο είναι σε θέση να αντιληφθεί πως οι άνθρωποι που βρίσκονται γύρω του έχουν διαφορετικό τρόπο σκέψης, συναισθήματα, κίνητρα ή επιθυμίες. Η Θεωρία του Νου αποτελεί εξέχον κομμάτι του λόγου διότι η ανάπτυξη του είναι η βασική προϋπόθεση της ανάπτυξης της ενσυναίσθησης.

Στην διαταραχή του αυτισμού, τα άτομα αναδύουν σημαντικά ελλείμματα στον τομέα αυτό. Η παραπάνω δυσλειτουργία στηρίζεται στην γενικευμένη προβληματική ανάπτυξη στον γνωστικό τομέα. Χαρακτηριστικά, η αδυναμία τους να κατανοήσουν πως οι άλλοι γύρω τους διαθέτουν καινοτόμες για τους ίδιους σκέψεις, προσδοκίες ή αισθήματα, οδηγούν στην αποτυχημένη ερμηνεία των συμπεριφορών των άλλων. Επιπλέον, αδυνατούν να αντιληφθούν το γεγονός πως οι άλλοι δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν αυτομάτως τα θετική ή αρνητικά συναισθήματα που βιώνουν οι ίδιοι (Βάρβογλη, 2007).

1.2.6. Αυτισμός & Κοινωνία

Σε παλαιότερα χρόνια, ο αυτισμός αποτελούσε κάτι ξένο, καμιά φορά και παράξενο έως τρομακτικό για τον κοινωνικό περίγυρο. Η κλινική εικόνα που είχε διατυπωθεί και γνωστοποιηθεί από διάφορους επιστήμονες κατά καιρούς για τα άτομα στο φάσμα, έχει επηρεάσει σε αξιοσημείωτο βαθμό την κοινωνική ταυτότητα που έχει σχηματιστεί από την κοινωνία για την συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα.

Η ιστορία ξεκινά από τους πρώτους ψυχιάτρους που είχαν εντυπώσει στην διαταραχή, και συγκεκριμένα από τον Asperger ο οποίος στα προφίλ ορισμένων περιστατικών που είχε μελετήσει, είχε δώσει έμφαση στην επιθετική συμπεριφορά, το κενό βλέμμα, την αντίσταση τους για δοκιμή και τις απότομες αλλαγές στην διάθεση τους (Douwe Draaisma, 2009). Η εικόνα αυτή που παρουσίασε ο Asperger ήταν η αρχή της οικοδόμησης ενός μη φυσιολογικού προφίλ που δεν ταιριάζει στα πλαίσια μιας οργανωμένης και οριοθετημένης κοινωνίας.

Ωστόσο, τις τελευταίες δεκαετίες, έχουν πραγματοποιηθεί αξιότιμες προσπάθειες για την ένταξη των ατόμων με ΔΑΦ σε διάφορους λειτουργικούς τομείς της κοινωνίας όπως στον ακαδημαϊκό και τον επαγγελματικό. Το γεγονός αυτό έχει αποτελέσει το εναρκτήριο σημείο της απομυθοποίησης της διαταραχής αυτής και έχει αμβλύνει την αποδοχή της ύπαρξης του αυτιστικού φάσματος στην κοινωνία.

1.3. ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

1.3.1. Ορισμός

Ο κινηματογράφος ή αλλιώς σινεμά αποτελεί την τέχνη μέσω της οποίας μεταφέρονται μηνύματα στον θεατή χρησιμοποιώντας χρώματα, ήχους, εικόνες, κίνηση, μουσική και προφορικό λόγο. Βασίζεται σε ένα ελάττωμα που έχει το ανθρώπινο μάτι το οποίο ονομάζεται μεταίσθημα του αμφιβληστροειδούς. Λόγω αυτής της ατέλειας, το ανθρώπινο μάτι εξακολουθεί να βλέπει κάτι το οποίο έβλεπε πριν από λίγο αλλά δεν υπάρχει πια. Αυτή η ψευδαίσθηση ονομάζεται μετείκασμα.

Μία κινηματογραφική ταινία αποτελείται από μια σειρά ακινήτων φωτογραφιών, οι οποίες τραβήχτηκαν σε ίσα μεταξύ τους χρονικά διαστήματα με σκοπό την ανάλυση της κίνησης που πραγματοποιήθηκε εκείνη την στιγμή. Με το μετείκασμα, το μάτι δεν είναι σε θέση να αντιληφθεί πως μπροστά του μετακινούνται σε γρήγορη ταχύτητα ακίνητες εικόνες, αλλά δημιουργεί την ψευδαίσθηση της κίνησης.

1.3.2. Σύντομη Ιστορική Αναδρομή Κινηματογράφου

Το μακρινό 1877, ο Eadweard Muybridge έβαλε ένα στοίχημα για το άλογο Όξιντεντ. Τοποθέτησε, λοιπόν, εικοσιτέσσερις φωτογραφικές μηχανές στο μήκος της διαδρομής που έτρεξε το άλογο, οι οποίες τράβηξαν φωτογραφίες το άλογο σε ίσα χρονικά διαστήματα και συνέλαβαν τις διαφορετικές εκφάνσεις της κίνησης που πραγματοποίησε. Για την επιβεβαίωση των ισχυρισμών του Eadweard, ελέγχθηκαν οι φωτογραφίες των οποίων η γρήγορη εναλλαγή δημιούργησε την εντύπωση της κίνησης. Αυτό αποτέλεσε και το ξεκίνημα του κινηματογράφου.

Από τον 19ο αιώνα, η εξέλιξη του κινηματογράφου πέρασε από πολλά στάδια για να φτάσει στο σημερινό αποτέλεσμα. Σημειώνονται αρκετά σημαντικά ευρήματα που έπαιξαν ρόλο στην μετάβαση του κινηματογράφου από βωβό και ασπρόμαυρο σε ομιλούντα και έγχρωμο ενώ οι εξέχουσες προσωπικότητες που οδήγησαν με σταθερά βήματα στην σημερινή εκδοχή του κινηματογράφου ήταν πολλές. Κάποιοι από αυτούς ήταν ο Tomas Edison ο οποίος δημιούργησε το κινητοσκόπιο, ο Herman Casler που εφηύρε το μουτοσκόπιο καθώς και ο Hannibal Goodwin ο οποίος το 1889 δημιούργησε το διάφανο υλικό αποτύπωσης που βοήθησε στην αποτύπωση μιας ακολουθίας φωτογραφιών. Λίγο αργότερα, οι αδελφοί Lumiere, βασισμένοι στο εύρημα του Tomas Edison, κατασκεύασαν σε ένα εργοστάσιο της Γαλλίας μία συσκευή η οποία μπορούσε να κάνει προβολή, λήψη και εκτύπωση. Η συσκευή αυτή ονομάστηκε Cinematographe.

Το 1920, η ταχύτητα εγγραφής αυξήθηκε σημαντικά με αποτέλεσμα την δημιουργία του ομιλούντα κινηματογράφου ο οποίος παραμένει μέχρι και την σημερινή εποχή. Επιπλέον, η συμβολή του Ρώσου σκηνοθέτη Sergei Eisenstein στην εξέλιξη του σινεμά ήταν σπουδαία, καθώς ήταν εκείνος που εισήγαγε για πρώτη φορά την τέχνη του μοντάζ στις ταινίες του και με τον τρόπο αυτό μύησε και άλλους σκηνοθέτες ταινιών (Barsam & Monahan, 2016).

1.3.3. Κινηματογράφος & Επιρροή προς το Κοινό

Οι κινηματογραφικές ταινίες αποτελούν μέσα επικοινωνίας που χρησιμοποιούν τις εικόνες, τους ήχους και τον λόγο για να μεταδώσουν μηνύματα στους θεατές. Ένας σημαντικός αριθμός ερευνών έχει αποφανθεί στο γεγονός ότι τα μηνύματα αυτά περνούν με περίσση ευκολία στην συνείδηση του κοινού με αποτέλεσμα την καθοδήγηση της κρίσης πολλών κοινωνικών ομάδων.

Κατά την παρακολούθηση των ταινιών, οι θεατές έχουν την τάση να αναπτύσσουν είτε θετικά είτε αρνητικά συναισθήματα απέναντι στους χαρακτήρες, αναλόγως πάντα τα προφίλ τους. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που η πλοκή και οι χαρακτήρες των ταινιών είναι ρεαλιστικοί και περισσότερο συνδεδεμένοι με την πραγματικότητα, οι θεατές ταυτίζονται με τους εαυτούς τους με τους χαρακτήρες για τους οποίους εκδηλώνουν συμπάθεια ή θαυμασμό και συμμετέχουν στην ιστορία που διαδραματίζεται μπροστά τους (Moyer-Gusé, 2008). Το αίσθημα της ενσυναίσθησης και της ταύτισης που ανθίζει στους θεατές, οδηγεί στην σχεδόν ασυνείδητη υιοθέτηση των μηνυμάτων αλλά και των αντιλήψεων που διαπερνώνται μέσω της ταινίας.

Αυτή η ευκολία της εγκόλπωσης των μηνυμάτων από πλευράς θεατών, έγκειται στο χαμηλό έως και ανύπαρκτο επίπεδο φιλτραρίσματος και αντίστασης που έχουν οι άνθρωποι κατά την διάρκεια της παρακολούθησης μίας ταινίας καθώς οι πεποιθήσεις στον κινηματογράφο διαπερνώνται εμμέσως παίρνοντας ψυχαγωγικό χαρακτήρα (Moyer-Gusé, 2008). Συνεπώς, ο κινηματογράφος αποτελεί μια εξέχουσα πηγή πληροφοριών καθώς και μετάδοσης αξιών και πεποιθήσεων στο ευρύ κοινό.

1.3.4. Κινηματογράφος & Αυτισμός

Η κινηματογραφική βιομηχανία έχει επιδείξει ιδιαίτερη ευαισθησία σε κάθε σοβαρό ζήτημα το οποίο μπορεί να αγγίξει και να διεγείρει το ενδιαφέρον της κοινωνίας. Έτσι λοιπόν, ασχολήθηκε και με το εξεζητημένο θέμα του αυτισμού το οποίο λόγω του διαρκώς αυξανόμενου αριθμού διαγνώσεων όπως και της αξιοσημείωτης προσπάθειας ένταξης των ατόμων με ΔΑΦ στην κοινωνία, τα τελευταία χρόνια έχει μετατραπεί σε μια οικεία διαταραχή.

Οι απεικονίσεις των ατόμων με αναπηρίες έχουν πάρει μεγάλη έκταση όχι μόνο στον κινηματογράφο αλλά και σε τηλεοπτικές σειρές. Η ανάδειξη τέτοιων χαρακτήρων στο κοινό διαρκώς γιγαντώνεται, επιδεικνύοντας την συχνότητα του φαινομένου στην καθημερινότητα των θεατών. Η αδιάκοπα αυξανόμενη προβολή του αυτιστικού φάσματος στην τηλεόραση και τον κινηματογράφο έχει κατορθώσει να κεντρίσει το ενδιαφέρον του μεγαλύτερου μέρους της κοινωνίας που διψά για την εκμάθηση και εξερεύνηση αυτής της πολυσυζητημένης αναπτυξιακής διαταραχής η οποία παρόλα αυτά παραμένει άγνωστη. Η επιθυμία αυτή του κοινού για εξοικείωση με το αυτιστικό φάσμα εμφανώς δεν πέρασε αδιάφορη από την κινηματογραφική βιομηχανία η οποία έστρεψε το ενδιαφέρον της στην ένταξη της διαταραχής στα έργα της. Ιδιαίτερα από το 2000 κι έπειτα, οι κινηματογραφικές απεικονίσεις των ΔΑΦ έχουν αυξηθεί με ραγδαίο ρυθμό εγείροντας όχι μόνο την αποδοχή αλλά και τον θαυμασμό του κοινού.

Εντάσσοντας τον αυτισμό στην μεγάλη οθόνη, ενσωματώνεται παράλληλα και στην πραγματική ζωή του συνόλου εφόσον οι άνθρωποι εξοικειώνονται με την διαταραχή και την παρουσία της σε ρεαλιστικά ή μη πλαίσια. Η κοινωνική ταυτότητα των ατόμων με αυτισμό σχηματίζεται εμμέσως από το κινηματογραφικό μέσο στην συνείδηση της κοινωνίας. Συνεπώς, η ακρίβεια της παρουσίασης τέτοιου είδους χαρακτήρων στις κινηματογραφικές ταινίες είναι υψίστης σημασίας εφόσον η επίδραση του κινηματογράφου στους θεατές θα ενισχύσει την διαμόρφωση των αντιλήψεων του συνόλου.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1. Σκοπός της Έρευνας

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας αποτελεί η μελέτη των κινηματογραφικών αναπαραστάσεων των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα ώστε να διαπιστωθεί η εγκυρότητα της απεικόνισης της διαταραχής του αυτιστικού φάσματος στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο. Η ακρίβεια των αναπαραστάσεων είναι εξέχουσας σημασίας καθότι ο κινηματογράφος αποτελεί μια από τις σπουδαιότερες πηγές πληροφοριών και επιρροής του κοινού. Συνεπώς, η εικόνα αυτής της κοινωνικής ομάδας που δημιουργείται μέσω των έργων που προβάλλονται στους θεατές, θα πρέπει να είναι ακριβής και ρεαλιστική.

2.2. Σημασία της Έρευνας

Ο κινηματογράφος ανέκαθεν αποτελούσε ένα από τα σπουδαιότερα μέσα ψυχαγωγίας και πληροφόρησης του ευρέος κοινού. Μέσω της προβολής κινηματογραφικών ταινιών ψυχαγωγικού χαρακτήρα, οι θεατές καταστέλλουν κάθε είδους αντίσταση αφήνοντας έτσι τους εαυτούς τους ανοιχτούς και ευάλωτους προς την εγκόλπωση μιας προβαλλόμενης αντίληψης (Moyer-Gusé, 2008). Συνεπώς, οι στάσεις και οι ιδέες που αναπαριστώνται στα κινηματογραφικά έργα μπορούν κάλλιστα να προκαλέσουν την θετική ή αρνητική επιρροή του κοινωνικού συνόλου (Black & Petres, 2007).

Η προβολή της αναπηρίας έχει αποτελέσει το αντικείμενο ενδιαφέροντος της κινηματογραφικής βιομηχανίας στον ελληνικό και διεθνή χώρο. Η σημασία της κοινωνικής ταυτότητας που δημιουργείται μέσω της κινηματογραφικής αναπαράστασης των ηρώων που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού είναι εξέχουσα και άξια ερευνητικού ενδιαφέροντος. Μέσω αυτής της ταυτότητας, αναγεννώνται με έμμεσο τρόπο οι αντιλήψεις και οι στάσεις του συνόλου απέναντι στα άτομα με ΔΑΦ. Σε προγενέστερες έρευνες, γίνονται αναφορές σε επαναλαμβανόμενα μοτίβα συμπεριφοράς των χαρακτήρων καθώς επίσης και σε στερεοτυπικά πρότυπα απεικονίσεων.

Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση παρατηρείται πως το ενδιαφέρον των ερευνητών έχει αναζωπυρωθεί την τελευταία πενταετία τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Παρόλα αυτά, στην παρούσα ερευνητική εργασία περιορίζουμε το δείγμα των

κινηματογραφικών ταινιών στον ευρωπαϊκό μόνο χώρο την τελευταία εικοσαετία έχοντας λάβει υπόψη την όλο και αυξανόμενη ευαισθητοποίηση και εξοικείωση του κοινωνικού συνόλου με τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού.

2.3. Ερευνητικές Υποθέσεις & Ερωτήματα

Έπειτα από την ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε τόσο στην ελληνική όσο και στη διεθνή βιβλιογραφία, προέκυψαν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

A) Ποια είναι τα συχνότερα χαρακτηριστικά του αυτιστικού φάσματος που προβάλλονται στους χαρακτήρες με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο;

B) Ποια είναι η κύρια μορφή της αναπαράστασης των χαρακτήρων με ΔΑΦ που απεικονίζονται στις ευρωπαϊκές κινηματογραφικές ταινίες;

Γ) Πόσο ακριβής και ρεαλιστική είναι η απεικόνιση των χαρακτήρων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο;

2.4. Δείγμα Έρευνας

Έπειτα από αναζήτηση και μελέτη ως προς τις σχετικές έρευνες που έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν (πλήρης αναφορά στο κεφάλαιο της Εισαγωγής), συγκεκριμενοποιήθηκε το ερευνητικό κομμάτι, με τελική επιλογή ως πηγή πληροφοριών ταινίες που προβάλλονται στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο αποκλειστικά, και πιο συγκεκριμένα από το έτος 2000 έως και σήμερα. Αυτό προϋποθέτει την απόρριψη των ταινιών μικρού μήκους, σειρών ανεξαρτήτου έκτασης, ντοκιμαντέρ, ταινίες που δεν προβάλλονται στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο αλλά και ταινίες όπου δημιουργήθηκαν προγενέστερα του 2000.

Ακολουθώντας τις διάφορες παραμέτρους που είχαν οριοθετηθεί από τους ερευνητές για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας και έπειτα από αναζήτηση στο διαδίκτυο, εντοπίστηκαν και συλλέχθηκαν είκοσι δύο ταινίες οι οποίες πληρούσαν όλες τις προϋποθέσεις για να συμπεριληφθούν στην έρευνα, έτσι ώστε να αποτελέσουν το δείγμα για την εκπόνηση αυτής, ως πηγή πληροφοριών, οι οποίες καταγράφονται και αναλύονται μεθοδολογικά, για την διεξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων.

Λόγω αδυναμίας πρόσβασης σε αυτές για την υλοποίηση της παρακολούθησης τους και τη συλλογής δείγματος αποφασίστηκε να αξιοποιηθούν οι δεκαοχτώ από τις είκοσι δύο κινηματογραφικές ταινίες που αρχικά εντοπίστηκαν.

Πιο συγκεκριμένα οι ταινίες που πληρούσαν τις προϋποθέσεις αλλά δεν αποτέλεσαν δείγμα για να οδηγήσουν σε βοηθητικά συμπεράσματα ήταν οι “Thunami und Steinhafen” από τη Γερμανία, “*Monsieur je-sais-tout*” από τη Γαλλία, “Jimmie” από την Ελβετία και “Nemsenkilény” από την Ουγγαρία, καθότι ήταν ιδιαίτερος δυσεύρετες και δεν δόθηκε η δυνατότητα στην ερευνητική ομάδα να τις χρησιμοποιήσει ως αντικείμενα μελέτης.

Οι πληροφορίες σχετικά με τις λεπτομέρειες των ταινιών που θα αναφερθούν για κάθε μία από αυτές ξεχωριστά, ανασύρθηκαν από τη ψηφιακή διεθνή εγκυκλοπαίδεια Wikipedia και από την διαδικτυακή βάση δεδομένων ταινιών Internet Movie Database (IMDb).

Ταινίες που πληρούσαν τις προϋποθέσεις για να αποτελέσουν δείγμα της έρευνας:

1) *Bless the child* (2000)

Συγγραφή: Tom Rickman, Clifford Green και Ellen Green

Σκηνοθεσία: Chuck Russell

Παραγωγή: Mace Neufeld, και από εταιρία παραγωγής την Icon Productions.

Γλώσσα: Αγγλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 11 Αυγούστου 2000

Χώρα: Γερμανία, ΗΠΑ

Είδος ταινίας: Θρίλερ/Τρόμος

2) *Les diables* (2002)

Συγγραφή: Oliver Lorelle και Christophe Ruggia

Σκηνοθεσία: Christophe Ruggia

Παραγωγή: Bertrand Faivre

Γλώσσα: Γαλλική

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 11 Σεπτεμβρίου 2002

Χώρα: Γαλλία, Ισπανία

Είδος ταινίας: Δράμα

3) *Magnificent 7* (2005)

Συγγραφή: Sandy Welch

Σκηνοθεσία: Kenneth Glenaan

Παραγωγή: Neil Houston, Deborah Jones, Laura Mackie και Richard Stokes

Γλώσσα: Αγγλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 13 Δεκεμβρίου 2005

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο

Είδος ταινίας: Δράμα

4) *After Thomas* (2006)

Συγγραφή: Lindsey Hill

Σκηνοθεσία: Simon Shore

Παραγωγή: Beryl Vertue

Γλώσσα: Αγγλική

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 26 Δεκεμβρίου 2006

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο

Είδος ταινίας: Δράμα

5) *Snow Cake* (2006)

Συγγραφή: Angela Pell.

Σκηνοθεσία: Mark Evans.

Παραγωγή: Jessica Daniel, Andrew Eaton and Niv Fichman.

Γλώσσα: Αγγλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 8 Σεπτεμβρίου 2006

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο

Είδος ταινίας: Αίσθημα/Δράμα

6) *Ben X* (2007)

Συγγραφή: Nic Balthazar

Σκηνοθεσία: Nic Balthazar

Παραγωγή: Peter Bouckaert

Γλώσσα: Ολλανδικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 26 Σεπτεμβρίου 2007.

Χώρα: Βέλγιο, Ολλανδία

Είδος ταινίας: Δράμα/Θρίλερ

7) *Dark floors* (2008)

Συγγραφή: Pekka Lehtosaari

Σκηνοθεσία: Pete Riski

Παραγωγή: Markus Selin(produced)

Παραγωγή: The Icelandic, FilmCompany Kisi Production(production companies)

Γλώσσα: Αγγλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 8 Φεβρουαρίου 2008

Χώρα: Φινλανδία, Ισλανδία

Είδος ταινίας: Τρόμου

8) *Superbror* (2009)

Συγγραφή: Ake Sandgren

Σκηνοθεσία: Birger Larsen

Παραγωγή: Kim Magnusson, Ake Sandgren και Claus Willadsen

Γλώσσα: Δανικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 18 Δεκεμβρίου 2009

Χώρα: Δανία

Είδος ταινίας: Δράμα/Περιπέτεια/Φαντασία

9) *I rumden finns inga kanslor* ή *Simple Simon* (2010)

Συγγραφή: Andreas Öhmankαι Jonathan Sjöberg

Σκηνοθεσία: Bonnie Skoog Feeney και Jonathan Sjöberg

Παραγωγή: Αφελής AB

Γλώσσα: Σουηδικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 3 Ιουλίου 2010

Χώρα: Σουηδία

Είδος ταινίας: Αίσθημα-κωμωδία

10) *The imitation game* (2014)

Συγγραφή: Graham Moore

Σκηνοθεσία: Morten Tyldum

Παραγωγή: Nora Grossman, Ido Ostrowsky , Teddy Schwarzman και εταιρία παραγωγής black Bear Pictures

Γλώσσα: Αγγλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 29 Αυγούστου 2014

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ

Είδος ταινίας: Πόλεμος/Δράμα/Βιογραφική/Ιστορική

11) *X+Y* (2014)

Συγγραφή: James Graham

Σκηνοθεσία: Morgan Matthews

Παραγωγή: David M. Thompson και Laura Hastings-Smith

Γλώσσα: Αγγλική

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 5 Σεπτεμβρίου 2014

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο

Είδος ταινίας: Αίσθημα/Δράμα

12) *Le Goût des merveilles* (2015)

Συγγραφή: Eric Besnard

Σκηνοθεσία: Eric Besnard

Παραγωγή: Patrice Ledoux, Michel Seydoux και εταιρείες παραγωγής Camera One, Pulsar Productions, TF1 και Droits Audiovisuels.

Γλώσσα: Γαλλικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 3 Νοεμβρίου 2015

Χώρα: Γαλλία

Είδος ταινίας: Αίσθημα/Κωμωδία/Δράμα

13) *Fack ju Göhte* (2015)

Συγγραφή: Bora Dagtekin

Σκηνοθεσία: Bora Dagtekin

Παραγωγή: Constantin Film(εταιρία παραγωγής), παράγεται από Lena Schomann

Γλώσσα: Γερμανικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 7 Σεπτεμβρίου 2005

Χώρα: Γερμανία

Είδος ταινίας: Κωμωδία

14) *Έτερος εγώ* (2016)

Συγγραφή: Σωτήρης Τσαφούλιας

Σκηνοθεσία: Σωτήρης Τσαφούλιας

Παραγωγή: Φένια Κοσοβίτσα

Γλώσσα: Ελληνικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 7 Νοεμβρίου 2016

Χώρα: Ελλάδα

Είδος ταινίας: Θρίλερ/ μυστηρίου

15) *El faro de las orcas* (2016)

Συγγραφή: Roberto Bubas(novel) και Gerardo Olivares

Σκηνοθεσία: Gerardo Olivares

Παραγωγή: Agustin Bossi, Marcela Coria, Marcelo La Torre, Jose Maria Morales και Miguel Morales

Γλώσσα: Ισπανικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 16 Δεκεμβρίου 2016

Χώρα: Ισπανία, Αργεντινή

Είδος ταινίας: Δράμα/Αίσθημα

16) *Testről és lélekről* (2017)

Συγγραφή: Ildiko Enyedi

Σκηνοθεσία: Ildiko Enyedi

Παραγωγή: Erno Mesterhazy, Andras Muhi και Monika Mecs

Γλώσσα: Ουγγρικά

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 2 Μαρτίου 2017

Χώρα: Ουγγαρία

Είδος ταινίας: Δράμα

17) *The drummer and the keeper* (2017)

Συγγραφή: Nick Kelly

Σκηνοθεσία: Nick Kelly

Παραγωγή: Annie Barclay, Mary Callery και Kate McColgan

Γλώσσα: Αγγλική

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 8 Σεπτεμβρίου 2017

Χώρα: Ιρλανδία

Είδος ταινίας: Δράμα

18) *Hors normes* (2019)

Συγγραφή: Olivier Nakache και Eric Toledano.

Σκηνοθεσία: Olivier Nakache και Eric Toledano.

Παραγωγή: Νικολά Ντιβάλ Αντασόφκι, Ερβέ Ριέτ

Γλώσσα: Γαλλικά.

Ημερομηνία κυκλοφορίας: 25 Μαΐου 2019.

Χώρα: Γαλλία, Βέλγιο

Είδος ταινίας: Κωμωδία

2.5. Διαδικασία της Έρευνας

Η έρευνα για την διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την απεικόνιση και την εγκυρότητα των προφίλ ατόμων που ανήκουν στο αυτιστικό φάσμα που προβάλλονται στον Ευρωπαϊκό Κινηματογράφο οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε κατά την διάρκεια του εαρινού εξαμήνου του 2021.

1ο στάδιο

Πρωτεύον στάδιο της μεθοδολογίας της έρευνας, αποτέλεσε η συμφωνία τρόπου υλοποίησης αυτής μεθοδολογικά μέσω της ανταλλαγής ιδεών και απόψεων, η οργάνωση και το μοίρασμα των καθηκόντων, μεταξύ των τριών συμμετεχόντων για τη διεξαγωγή της ερευνητικής πτυχιακής εργασίας.

Τα καθήκοντα χωρίστηκαν σε τρία μέρη, ένα για κάθε συμμετέχοντα- ερευνητή:

Μέρος 1^ο : Αναζήτηση σχετικών άρθρων και ερευνών, έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί η ενημέρωση σχετικά με προγενέστερες σχετικές έρευνες, για να μπορέσει να οριοθετηθεί επακριβώς το κομμάτι της έρευνας, οι παράμετροι, το δείγμα που θα χρησιμοποιηθεί για τη διεξαγωγή της, αλλά και αποφυγή υλοποίησης έρευνας που έχει πραγματοποιηθεί στο παρελθόν.

Μέρος 2^ο : Αναζήτηση και συλλογή χαρακτηριστικών ατόμων που ανήκουν στη διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ), με κύρια βάση το DSM.

Μέρος 3^ο: Διαμόρφωση ενός check list, το οποίο εμπεριέχει τα χαρακτηριστικά που παρατηρούνται σε άτομα με ΔΑΦ. Τα δεδομένα αυτά λήφθηκαν από τις αναφορές του DSM (Μέρος δεύτερο, συγκεκριμένου σταδίου). Ακόμη προστέθηκαν χαρακτηριστικά τα οποία δεν αναφέρονται στο DSM, αλλά ήταν απαραίτητη η προσθήκη τους για την ανάλυση των ελλειμμάτων των χαρακτήρων στο κομμάτι του λόγου, των γνωστικών ικανοτήτων αλλά και της συναναστροφής του με την κοινωνία. Τέλος, αποφασίστηκε να προστεθεί η κατηγορία “Άλλο” για την εμφάνιση χαρακτηριστικών που δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες, αλλά κρίθηκε σημαντικό να συμπεριληφθούν.

2^ο στάδιο

Δευτερεύον στάδιο αποτελεί η αναζήτηση και συλλογή δείγματος /ταινιών, οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που έχουν οριστεί από τους υπεύθυνους διεξαγωγής της έρευνας, έτσι ώστε να αποτελέσουν μέρος αυτής. Το δείγμα και οι παράμετροι αυτού αναφέρονται αναλυτικά παραπάνω στον κεφάλαιο “Δείγμα”.

3^ο στάδιο

Συλλογή δείγματος και διανομή αυτού σε τρία μέρη, ένα μέρος για κάθε ερευνητή, έτσι ώστε να υπάρχει δικαιοσύνη μεταξύ των συμμετεχόντων αλλά και για εξοικονόμηση χρόνου. Οι ταινίες στο σύνολο ήταν δεκαοχτώ και διανεμήθηκαν από έξι ταινίες σε κάθε συμμετέχουσα κατόπιν κληρώσεως.

4^ο στάδιο

Κάθε άτομο παρακολουθεί την κάθε ταινία που του είχε ανατεθεί από δύο φορές, ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη εγκυρότητα σχετικά με τις πληροφορίες που ανασύρθηκαν, καλύτερη κατανόηση της ταινίας και των πληροφοριών (υποστηρίζεται πως αν προβληθεί μια ταινία παραπάνω από μία φορά, το άτομο που την παρακολουθεί κατανοεί και επεξεργάζεται κάποια στοιχεία αυτής καλύτερα, σε σχέση με την πρώτη), αλλά και αποφυγή παραμέλησης-διαφυγής κάποιου σημείου, το οποίο αφορά άμεσα το ερευνητικό κομμάτι.

Κατά την παρακολούθηση της ταινίας, κάθε φορά που πραγματοποιείται η εμφάνιση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή συμπεριφορών, η/οι οποία/ες ανήκει/ανήκουν στα χαρακτηριστικά που έχουν συμπεριληφθεί νωρίτερα το check list , τότε το άτομο καλείται να σταματήσει την ταινία και να συμπληρώσει το εκάστοτε σημείο στο check list.

Πιο συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί η καταγραφή του χαρακτηριστικού ή των χαρακτηριστικών, ο ακριβής χρόνος εμφάνισης αυτού ή αυτών στην ταινία και η συμπλήρωση τυχόν λεπτομερειών-παρατηρήσεων.

Όταν ολοκληρωθεί η παρακολούθηση της ταινίας για πρώτη φορά, πραγματοποιείται διάλειμμα τριάντα λεπτών, χρόνος που ορίστηκε για την ξεκούραση της κάθε συμμετέχουσας, και στη συνέχεια, η διαδικασία επαναλαμβάνεται έτσι ώστε να επαληθευτούν οι πληροφορίες που έχουν καταγραφεί και να προστεθούν κάποια σημεία σε περίπτωση που κάτι έχει διαφύγει.

Έπειτα από την ολοκλήρωση της παρακολούθησης της ταινίας για δεύτερη φορά, πραγματοποιείται έλεγχος του checklist, και καταγραφή της συχνότητας εμφάνισης του κάθε χαρακτηριστικού ξεχωριστά.

5^ο στάδιο

Πραγματοποίηση διαδικτυακής συνάντησης μεταξύ των ερευνητών για συζήτηση και συμφωνία ταξινόμησης στοιχείων όσον αφορά τις πληροφορίες και τη συμπλήρωση του checklist, για να μπορέσει να υπάρξει μεγαλύτερη εγκυρότητα.

6^ο στάδιο

Οι πληροφορίες που πάρθηκαν από το δείγμα σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ατόμων με ΔΑΦ και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά , μεταφέρονται στο Microsoft Excel 2016.

Το Microsoft Excel, χρησιμοποιείται στην έρευνά μας για να πραγματοποιηθούν οι υπολογισμοί των στατιστικών μεγεθών: μέγιστο, ελάχιστο, μέσος όρος και τυπική

απόκλιση των μεταβλητών μας, δηλαδή των χαρακτηριστικών του check list. Υπολογίζεται επίσης των συχνότητα εμφάνισης του εκάστοτε χαρακτηριστικού.

Χαρακτηριστικά (μεταξύ των οποίων και το χαρακτηριστικό “άλλο”) δεν διέπονται από κανονικότητα επισημαίνονται με την ένδειξη “HIGH” στην δεξιά πρόσθετη στήλη, όπου χρησιμοποιήθηκε η συνάρτηση “IF”.

7^ο στάδιο

Σε τελικό στάδιο, έπειτα από την λήψη των αποτελεσμάτων που έχουν παρθεί από τις διεργασίες του Microsoft Excel, πραγματοποιείται συζήτηση μεταξύ των ερευνητών, συγκρίσεις αποτελεσμάτων για το προφίλ των ατόμων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο σε σχέση με την πραγματικότητα, και σχολιασμός των αποτελεσμάτων έτσι ώστε να καταλήξουμε σε συγκεκριμένα συμπεράσματα τα οποία θα βοηθήσουν στο να απαντηθούν τα ερευνητικά μας ερωτήματα.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ύστερα από την ενδελεχή μελέτη των κινηματογραφικών έργων που αναφέρθηκαν παραπάνω, διεξήχθησαν τα ακόλουθα ευρήματα τα οποία σχετίζονται με την κινηματογραφική αναπαράσταση των ηρώων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο.

3.1. Ποιοτικός Σχολιασμός Δείγματος

1) *Bless the child* (2000)

Η ταινία ξεκινάει με μία γυναίκα, την Μάγκι, η οποία αναθρέφει ένα κοριτσάκι που εγκατέλειψε η ναρκομανής αδερφή της όταν αυτό ήταν νεογέννητο . Το κοριτσάκι αυτό, η Κόντι, βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού αλλά εμφανίζει επίσης και κάποια ιδιαίτερα χαρίσματα. Όταν θα κλείσει τα έξι χρόνια της ζωής της, θα επιστρέψει η μητέρα της Κόντι και μαζί με τον σύζυγό της θα προσπαθήσουν να την διεκδικήσουν από την Μάγκι έχοντας δόλιους σκοπούς.

Η Κόντι είναι ένα κορίτσι λιγομίλητο το οποίο γνωρίζει πως να εκφράζει τα συναισθήματα του, έχει εκφράσεις προσώπου και χαμογελάει συχνά. Ακόμη, είναι φανερό σε κάποια σημεία της ταινίας (10:45, 70:00, 85:10) πως επιθυμεί την κοινωνική συναναστροφή καθώς κάνει κοινωνικό χαιρετισμό και επιδιώκει στην σωματική επαφή με κάποιον άγνωστο.

Η Κόντι, από τους πρώτους κιόλας μήνες της ζωής της, εμφανίζει κάποιες ιδιαιτερότητες. Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται να μην της είναι αρεστή η σωματική επαφή καθώς αντιδρά με άσχημο τρόπο όταν την κρατούν στην αγκαλιά τους οικεία της πρόσωπα ή όταν την φιλούν. Κατά τα επόμενα στάδια της ανάπτυξης της, γίνονται αντιληπτά κι άλλα ελλείμματα που εμφανίζονται στην κοινωνική επαφή και την επικοινωνία με άλλα άτομα. Η Η Κόντι φαίνεται να έχει δυσκολία στην ανταπόκριση την κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί επιτυχώς όταν ένα τρίτο πρόσωπο ξεκινάει μία συνομιλία μαζί της. Η αμηχανία της στην αλληλεπίδραση είναι αντίστοιχα φανερή και από το γεγονός ότι προτιμά το μοναχικό παιχνίδι. Δεν διαθέτει την άνεση να προσεγγίσει κάποιο παιδί της ηλικίας της ώστε να ξεκινήσει μία συνομιλία ή ένα παιχνίδι μαζί του. Ένα ακόμη έλλειμμα στις επικοινωνιακές δεξιότητες του κοριτσιού είναι φανερό στις προτάσεις που χρησιμοποιεί καθώς είναι μικρού

μήκους και λανθασμένης σύνταξης. Οι προτάσεις της αποτελούνται από δύο έως και τρεις λέξεις η κάθε μία και μιλάει για τον εαυτό της σε γ' ενικό πρόσωπο. Αυτό δυσχεραίνει σε μεγαλύτερο βαθμό την άνεση της για την έναρξη κάποιας συνομιλίας. Όσον αφορά το κομμάτι της κίνησης, στην ταινία βλέπουμε πως το κορίτσι δεν πιάνει το κουτάλι με τριποδική λαβή αλλά χρησιμοποιεί ολόκληρη την παλάμη της. Τέλος, η Κόντι εμφανίζει κάποιες εμμονές όταν βιώνει στρεσογόνες καταστάσεις.

2) *Les diables* (2002)

Η ταινία ακολουθεί την πορεία του Joseph και της αδερφής του Chloe, που είναι άτομο με ΔΑΦ, καθώς αυτοί αλλάζουν συνεχώς κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων. Η Chloe, είναι ένα επιθετικό, μη λεκτικό παιδί που υπακούει μόνο στις εντολές του αδερφού της και επικοινωνεί με αυτόν τραβώντας τον από το χέρι. Κάποιες φορές παράγει μη λεκτικούς ήχους και δεν δέχεται την σωματική επαφή. Στην ταινία, γίνεται εμφανές ότι η συμπεριφορά της ευθύνεται στην έλλειψη εκπαίδευσης, καθώς όταν βρίσκονται σε ένα ειδικό σχολείο, δείχνει να βελτιώνεται και να δαμάζεται ο χαρακτήρας της (20:21, 33:37, 48:52). Το σχολείο παρουσιάζεται ειδικά διαμορφωμένο, με μουσική στο παρασκήνιο (24:14) και παιδιά που ζωγραφίζουν ή ασχολούνται με δραστηριότητες (24:26).

Η αλλαγή του χαρακτήρα της Chloe δεν σταματάει μόνο στην λήψη κάποιου είδους εκπαίδευσης. Οι μεταβολές είναι ποικίλες, οπότε θα αναφέρουμε συνοπτικά κάποιες από αυτές. Η Chloe δίνει στον αδερφό της το χέρι της αγγίζοντάς τον, ως ένδειξη ότι δεν θα τον εγκαταλείψει (53:39). Από αυτό το σημείο κι έπειτα, αποζητά συνεχώς την σωματική επαφή από τον αδερφό της, μέσω λόγου χάριν της αγκαλιάς (1:18:44, 1:09:40, 1:10:40, 1:11:05, 1:13:07, 1:13:17, 1:16:40, 1:31:10, 1:35:33, 1:37:50). Ωστόσο, η έννοια του αγγίγματος αποκτά και σεξουαλική σημασία, όταν η Chloe αγγίζει τον εαυτό της και παίζει με τη γλώσσα της, ομοιάζοντας ένα φιλί (1:11:20, 1:11:50). Με τον ίδιο τρόπο, η σωματική επαφή αποκτά ακατάλληλη χροιά, όταν το κορίτσι μοιράζεται αισθησιακά αγγίγματα και φιλιά με τον αδερφό της, χωρίς προφανώς να μπορεί να διακρίνει τα όρια μεταξύ του κοινωνικά και μη αποδεκτού (1:17:38, 1:23:17, 1:22:27). Η ανάγκη της για άγγιγμα γενικεύεται περαιτέρω όταν η Chloe αγγίζει άλλους ανθρώπους, χαιρέται και μετά αγγίζει τον εαυτό της (1:32:18, 1:32:15, 1:32:35, 1:32:39, 1:32:46, 1:32:52, 1:32:55, 1:32:59, 1:33:04, 1:33:07,

1:33:10, 1:33:15, 1:33:19). Παρομοίως, αυτός ο νέος τρόπος ηρεμίας εξελίσσεται κι άλλο, όταν δέχεται αγκαλιά και από ξένο κι όχι μόνο από τον αδερφό της (1:34:37, 1:34:44). Το τέλος της ταινίας, δείχνει την Chloe να φιλά τον αδερφό της στο στόμα (1:36:08) και μιλά λέγοντας Λέει αγνά «Joseph, Joseph, Joseph, Joseph» όσο κάνει κούνια (1:38:52).

3) Magnificent 7 (2005)

Στην ταινία αυτή διαδραματίζεται η ζωή μίας τριανταεπτάχρονης γυναίκας, της Μάγκι, η οποία μεγαλώνει μόνη της επτά παιδιά -τρία κορίτσια τυπικής ανάπτυξης και τέσσερα αγόρια με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές-.

Ο Ρίτσαρντ που είναι και ο μεγαλύτερος γιος της οικογένειας εμφανίζεται σε ελάχιστες σκηνές στην ταινία. Δεν επιθυμεί την κοινωνική συναναστροφή με άλλα άτομα για αυτό τον λόγο προτιμά την απομόνωση στον προσωπικό του χώρο. Ακόμη, όσες φορές έχει χρειαστεί να βγει από τον χώρο αυτό, δεν αποχωρίζεται τα ακουστικά του. Τέλος, ο Ρίτσαρντ φαίνεται λακωνικός ως προς τον λόγο του και απεχθάνεται τα απρόοπτα περιστατικά που τον ωθούν να βγει από το συνηθισμένο πρόγραμμα του (05:30, 66:51).

Ο δεύτερος γιος της Μάγκι, ο Κρίστοφερ, πάσχει από το σύνδρομο Άσπεργκερ. Ο Κρίστοφερ είναι ένα παιδί που συμπεριφορικά μοιάζει να είναι μεγαλύτερος από την ηλικία του. Το αγόρι αυτό έχει καταπληκτική μνήμη, ενισχυμένη παρατηρητικότητα και υψηλή νοημοσύνη που του προσφέρουν την δυνατότητα να κάνει υπολογισμούς και να προβαίνει σε συμπεράσματα με εντυπωσιακή ταχύτητα. Η παρατηρητικότητα των λεπτομερειών στο περιβάλλον του μπορεί να γίνει αντιληπτή και από την εμμονή του να βγάζει διαρκώς φωτογραφίες οτιδήποτε του κινεί το ενδιαφέρον. Στην ταινία το αγόρι φωτογραφίζει μικρές και όχι τόσο αξιοπρόσεκτες λεπτομέρειες που παρατηρεί στους άλλους ή στον χώρο που βρίσκεται. Επίσης, του είναι ιδιαίτερα δυσάρεστες οι εκπλήξεις ή τα απρόοπτα περιστατικά που είναι πιθανό να συμβούν. Προτιμά να είναι προετοιμασμένος για οτιδήποτε πρόκειται να αντιμετωπίσει. Όσον αφορά τα επικοινωνιακά ελλείμματα του αγοριού, ο Κρίστοφερ δεν μπορεί να κατανοήσει το χιούμορ, τους ιδιωτισμούς και τον πλάγιο λόγο. Αντιλαμβάνεται μόνο την κυριολεκτική σημασία στον λόγο των υπολοίπων ανθρώπων. Ακόμη, δυσκολεύεται να αντιληφθεί συναισθήματα ή να ερμηνεύσει την συμπεριφορά των άλλων, δηλαδή δεν

διαθέτει ανεπτυγμένη την θεωρία του Νου. Συνεπώς, ενδέχεται να φανεί αγενής απέναντι σε άλλα άτομα εφόσον δεν αντιλαμβάνεται πως κάποιο σχόλιο τού ίσως να είναι απρεπές ή άσχημο για τον συνομιλητή του. Τέλος, ο Κρίστοφερ, έχει μεγάλη δυσκολία στο να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει με ορθό τρόπο την γλώσσα του σώματος κατά την καθημερινή του επικοινωνία.

Ο τρίτος γιος της οικογένειας, ο Ντέιβι, έχει Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα. Δεν θα επεκταθούμε όμως περαιτέρω στο προφίλ αυτού του χαρακτήρα.

Ο μικρότερος γιος της Μάγκι, ο Κέρτις, εμφανίζεται ως ένα φιλήσυχο παιδί το οποίο βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού. Το παρουσιαστικό του μοιάζει ιδιαίτερο και παράξενο για τους γύρω του καθώς δεν αποχωρίζεται τα μεγάλα ακουστικά που καλύπτουν τα αυτιά του. Αυτό συμβαίνει διότι ο Κέρτις είναι υπερευαίσθητος στους έντονους και δυνατούς ήχους και στα θορυβώδη περιβάλλοντα. Εμφανίζει μία απέχθεια στο κόκκινο χρώμα καθώς οποιαδήποτε στιγμή το αντικρίσει τρομοκρατείται και μπορεί να φτάσει μέχρι και στο σημείο της κρίσης πανικού. Ακόμη, από την σωματική του ανάπτυξη είναι εμφανές πως το αγόρι βρίσκεται περίπου στην ηλικία των έξι. Παρόλα αυτά, το αγόρι αυτό φαίνεται να συμπεριφέρεται σαν παιδί μικρότερης ηλικίας από ότι είναι, εφόσον δεν αποχωρίζεται την πιπίλα του και δεν έχει αποκτήσει ακόμη τους κανόνες χρήσης τουαλέτας -φοράει ακόμη πάνα-. Όσον αφορά τα επικοινωνιακά ελλείμματα του αγοριού, ο Κέρτις δεν επιδιώκει ούτε καταφέρνει να ανταποκριθεί με επιτυχία στην κοινωνική αλληλεπίδραση με άλλα άτομα που υπάρχουν γύρω του. Προτιμά την απομόνωση και αποφεύγει τις κοινωνικές συναναστροφές. Όταν βρίσκεται σε θορυβώδη περιβάλλοντα με μεγάλο αριθμό ατόμων, κρύβεται κάτω από κάποιο τραπέζι ώστε να αποφύγει την πολυκοσμία και την συναναστροφή με άλλα άτομα. Άλλα χαρακτηριστικά του φάσματος που εμφανίζει ο Κέρτις είναι η ηχολαλία, η αναφορά του εαυτού του σε γ' ενικό πρόσωπο και όχι σε α' ενικό όπως επίσης και η επιθυμία του να κάνει χρωματικό διαχωρισμό ώστε να μην αναμειγνύονται τα χρώματα -σε μία μικρή ποσότητα από ζαχαρωτά-. Κινησιολογικά, το αγόρι έχει μεγάλη δυσκολία στην βάρδιση και αυτός είναι και ο βασικός λόγος που η μητέρα του τον κρατά διαρκώς στην αγκαλιά της ή χρησιμοποιεί καρότσι για την μετακίνηση του.

4) *After Thomas* (2006)

Η ταινία παρουσιάζει τη ζωή μιας οικογένειας με ένα παιδί, τον Kyle, το οποίο εμφανίζει ιδιαιτερότητες στη συμπεριφορά του.

Ο Kyle είναι ένα παιδί με αυτισμό. Οι γονείς του και άλλα κοντινά πρόσωπα έχουν επίγνωση της κατάστασης και λειτουργούν συνεργατικά έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες της καθημερινότητας και να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή ανάπτυξη του Kyle, με σκοπό η ζωή του να προσεγγίζει αυτή ενός τυπικού παιδιού. Οι γονείς είναι εξοικειωμένοι με τις ιδιαιτερότητες του γιού τους, χρησιμοποιούν κατάλληλες εξηγήσεις και συμπεριφορές για κάθε γεγονός για να βοηθηθεί, να κατανοήσει και να μάθει. Τα άτομα που δεν γνωρίζουν για τον αυτισμό του Kyle, παραξενεύονται με διάφορες καταστάσεις όπως οι έντονες αντιδράσεις του ή οι μη κοινωνικά τυπικές συμπεριφορές κ.ο.κ. κοιτώντας περίεργα, χωρίς απαραίτητα να αντιδρούν.

Αρχικά στην ταινία ο Kyle παρουσιάζεται ως ένα κλειστό και μοναχικό παιδί, χωρίς να επιδιώκει αλληλεπιδράσεις, συνομιλίες ή δημιουργία σχέσεων. Είναι ένα άτομο μη συνεργάσιμο αρκετές φορές, με αντιδραστική-επιθετική συμπεριφορά κυρίως προς τους άλλους και λιγότερο συχνά προς τον εαυτό του, όταν λόγου χάριν δεν θέλει να πάει κάπου ή δεν θέλει να κάνει κάτι. Τα ελλείμματα που παρουσιάζει έχουν να κάνουν με τις εκφράσεις προσώπου και την βλεμματική επαφή, καθώς πολλές φορές δεν στρέφει το βλέμμα του όταν συμβαίνει κάτι στο χώρο ή δεν διατηρεί την οπτική επαφή μεταξύ του ίδιου και συνομιλητή. Επιπλέον, εμφανίζει κάποιες κινητικές και λεκτικές στερεοτυπίες καθώς και εμμονή με τα τρένα. Ως προς τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητες του παιδιού, ο Kyle φαίνεται να προτιμά το μοναχικό παιχνίδι και την ζωγραφική στην οποία τα σχέδια του δεν απεικονίζουν κάτι συγκεκριμένο.

Μετά την υιοθεσία ενός σκύλου παρατηρήθηκαν θετικές αλλαγές ως προς την αλληλεπίδραση του Kyle με τους άλλους. Πιο συγκεκριμένα σημειώθηκε εκκίνηση αλληλεπίδρασης με γνωστά αλλά και άγνωστα άτομα, όπως και με το ίδιο το κατοικίδιο. Σημειώθηκε επίσης πραγματοποίηση συνομιλίας του παιδιού με τρίτους και συχνότερη χρήση προφορικού λόγου σε σχέση με πριν, εκφράζοντας γνώσεις,

συναισθήματα, μαθημένες συμπεριφορές και ενδιαφέροντα. Τέλος, απεικονίζεται η δημιουργία μιας ζωγραφιάς με νόημα καθώς επίσης, ο πρωταγωνιστής φάνηκε να απολαμβάνει την παρέα του σκύλου και να ασχολείται μαζί του κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Επιπρόσθετα, παρουσιάζει συμπεριφορές όπως να προσπαθεί να κλείσει τη βροχή ή να επικοινωνεί με τον σκύλο μέσω της χρήσης τηλεφώνου (41:53) ή και να νομίζει πως συνομιλεί μαζί του (ο πατέρας μιλούσε προσποιούμενος τον σκύλο), υποδηλώνοντας κάποια ελλείμματα στην αντίληψη, για το τι μπορεί να συμβεί και το τι όχι. Σε παρουσία σπασμένων γυαλιών στο πάτωμα, δεν αντιλήφθηκε τον κίνδυνο, αγνοώντας τα, και περνώντας ανάμεσα από αυτά, χωρίς να τους δώσει ιδιαίτερη σημασία. Τέλος, καθώς γέμιζε το ποτήρι του με χυμό, το ποτήρι ξεχείλισε, αλλά εκείνος δεν αντέδρασε σαν τυπικό άτομο, το οποίο θα δείξει κάποια δυσφορία ή και θα συμμαζέψει την ζημιά.

Ακόμη, σε μία σκηνή της ταινίας (25:57) εμφανίζεται ένα ακόμη παιδί με αυτισμό, ο Stuart. Το άτομο αυτό παρουσιάζει αδυναμία έναρξης και ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση και απουσία βλεμματικής επαφής. Στο τέλος της σκηνής, αναπαρίσταται η επιτυχία της συνομιλίας μέσω τηλεφώνου (οι δύο συνομιλητές βρίσκονται στον ίδιο χώρο και επικοινωνούν μέσω τηλεφώνου).

5) Snow Cake (2006)

Η Linda είναι μία μητέρα που ανήκει στο αυτιστικό φάσμα. Μετά από ένα δυστύχημα που κόστισε τη ζωή της κόρης της, ο Alex, ο οποίος οδηγούσε το αυτοκίνητο έρχεται σε επαφή μαζί της, για να απολογηθεί για τον χαμό του κοριτσιού. Ο Alex διαπιστώνει πως η Linda είχε διαφορετική συμπεριφορά από εκείνη που περίμενε. Σε αντίθεση με τον άντρα, ο κοινωνικός περίγυρος της Linda γνωρίζει πως αυτή ανήκει στα άτομα με ΔΑΦ και τις περισσότερες φορές δεν την παρεξηγεί για τις συμπεριφορές της αλλά ούτε αντιδρούν σε αυτές ακόμη κι όταν δεν τις επικροτούν όπως σε ακατάλληλα σχόλια ή λεκτική επίθεση. Η Linda εργάζεται σε ένα σούπερ μάρκετ κι έτσι είναι οικονομικά

ανεξάρτητη. Δεν επιδιώκει σχέσεις με συνομηλίκους, είναι απόμακρη, εμφανίζοντας τις περισσότερες φορές ανωμαλίες σε βλεμματική επαφή και δυσκολία κατανόησης συναισθημάτων. Είναι εμμονική με την καθαριότητα και την τάξη των πραγμάτων καθώς τακτοποιεί διαρκώς και δεν θέλει κανένας να μπαίνει στην κουζίνα της. Επιπλέον, προσκολλάται σε ρουτίνα σχετική με τα σκουπίδια εφόσον αδυνατεί να βγάλει τα σκουπίδια έξω όταν περνάει το σκουπιδιάρικο διότι σύμφωνα με την ίδια πρέπει οπωσδήποτε να τα βγάλει κάποιος άλλος. Ακόμη, εμφανίζει αισθητηριακές ιδιαιτερότητες όπως υπό-αντιδραστικότητα καθώς το χιόνι δεν την κάνει να κρυώνει, αλλά και υπέρ-αντιδραστικότητα εφόσον το χιόνι την ικανοποιεί υπερβολικά γευστικά. Ως προς τα κινητικά χαρακτηριστικά, δεν φαίνεται να έχει κάποια δυσκολία στην κίνηση ή κάποια σωματική αναπηρία, παρουσιάζει όμως κάποιες φορές ιδιόρρυθμες κινήσεις με χέρια κατά το παιχνίδι, ή το βάδισμα όπως χοροπηδητό κατά τη μετακίνηση (19:17), οι οποίες δεν μοιάζουν τυπικές. Επίσης, παρουσιάζει αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου, μεταφορών και ελλείμματα σε θεωρία του νου. Τέλος, παρουσιάζει κάποιες συμπεριφορές οι οποίες υποδηλώνουν ελλείμματα στην αντίληψη όπως για παράδειγμα η συμπεριφορά της απέναντι σε ένα κατοικίδιο, η λανθασμένη χρήση ενός αντικειμένου, η μη αναγνώριση του σώματος της κόρης της (22:05, 36:02, 74:37).

6) Ben X (2007)

Στην ταινία παρουσιάζεται ο Ben, ένας έφηβος μαθητής με Asperger, ο οποίος αντιμετωπίζει δυσκολίες ως προς την κοινωνική συναναστροφή στην καθημερινότητά του, όχι μόνο λόγω του αυτιστικού φάσματος στο οποίο βρίσκεται αλλά και λόγω του bullying που δέχεται από αρκετούς συμμαθητές του. Η οικογένεια και οι καθηγητές του προσπαθούν να είναι κοντά του και να τον βοηθούν όταν έχει ανάγκη, αλλά όχι με ιδιαίτερη επιτυχία λόγω των ελλειμμάτων κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της στάσης του Ben απέναντί τους. Ο Ben είναι ένα άτομο το οποίο δεν λέει ποτέ ψέματα ωστόσο δεν είναι καθόλου εκδηλωτικός, ακολουθεί ρουτίνες και δεν μοιράζεται τα συναισθήματά του αλλά ούτε επιδιώκει κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με καμία κοινωνική ομάδα. Εξαίρεση αποτελεί μία κοπέλα με την οποία επικοινωνεί μέσω γραπτών μηνυμάτων σ' ένα παιχνίδι στον υπολογιστή.

Γενικά εμφανίζει έντονη δυσκολία στην κατανόηση των γύρω του τονίζοντας τα ελλείμματα του ως προς τη θεωρία του νου και την κατανόηση μεταφορών ή πλάγιου λόγου. Συγκεκριμένα, ο ίδιος εκφράζει πως απλά παρατηρεί και μιμείται τους άλλους. Ακόμη, πολλές φορές, ο έφηβος εμφανίζει δυσκολία διατήρησης βλεμματικής επαφής, απουσία εκφράσεων προσώπου καθώς επίσης υπάρχουν περιπτώσεις που παρουσιάζει στερεοτυπικές κινήσεις σε καταστάσεις άγχους ή έντασης.

Όσον αφορά την αισθητηριακή ολοκλήρωση, στην ταινία παρατηρείται αισθητηριακή υπο-αντιδραστικότητα. Για παράδειγμα, όταν κόπηκε από καθρέπτη δεν παρατηρήθηκε δυσφορία ή πόνος. Σημειώθηκε επίσης υπεραντιδραστικότητα ως προς τον έντονο θόρυβο. Τέλος, ο Ben εμφανίζει ψύχωση με το παιχνίδι που παίζει στον υπολογιστή, κάνοντας συνεχώς συσχετίσεις αυτού με την πραγματική ζωή πραγματοποιώντας πολλές φορές φαντασιώσεις-ψευδαισθήσεις.

7) Dark Floors (2008)

Πρωταγωνίστρια της ταινίας είναι ένα κορίτσι με ΔΑΦ, η Sarah, η οποία εμφανίζεται καθηλωμένη σε αναπηρικό αμαξίδιο. Η ταινία διαδραματίζεται σε ένα νοσοκομείο από το οποίο ο πατέρας της, θέλει να την απομακρύνει καθώς κρίνει πως δεν βοηθά την βελτίωση της κόρης του. Το θρίλερ παρουσιάζει την προσπάθεια των πρωταγωνιστών να δραπετεύσουν από το νοσοκομείο και τα υπερφυσικά στοιχεία που το χαρακτηρίζουν. Η Sarah, είναι ο μόνος ζωντανός χαρακτήρας της ταινίας που φαίνεται να αντιλαμβάνεται την ύπαρξη υπερφυσικών δυνάμεων πριν ακόμη γίνουν αντιληπτές στους άλλους. (17:30, 19:14, 30:00, 35:22, 36:32, 51:06, 52:12, 55:33, 1:01:42, 1:02:55). Παρουσιάζεται μη λεκτική και απαθής ως προς το περιβάλλον της, με μοναδική εξαίρεση τα τέρατα του νοσοκομείου, ενώ δεν έχει βλεμματική επαφή. Επιπλέον δεν επιδιώκει και δεν ανταποκρίνεται σε κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Η Sarah έχει εμμονή με το να ζωγραφίζει αποκλειστικά με μαύρες και κόκκινες κηρομπογιές, όπως φαίνεται σε διάφορα σημεία μέσα στην ταινία (3:45, 5:22, 7:34, 31:44). Οι ζωγραφιές της συνήθως σχετίζονται με την εξέλιξη της πλοκής, ωστόσο δεν είναι ξεκάθαρο αν αυτές «προκαλούν» τα μεταφυσικά γεγονότα ή αν τα προμηνούν.

Το ενδιαφέρον κομμάτι στην ταινία είναι σχετικό με τη «μεταμόρφωση» του κοριτσιού. Η Sarah εμφανίζεται σταδιακά ως όλο και πιο διαφορετική. Αυτό το απαθές, καθηλωμένο κορίτσι ξεδιπλώνει υπερφυσικές δυνάμεις που τη βοηθούν να στέκεται όρθια (1:11:34, 1:12:24) και να σταματάει τα τέρατα μόνο με το βλέμμα της(1:03:18), παρόλο που πριν δεν είχε κατάλληλη βλεμματική επαφή. Τώρα κάνει διάλογο με τα τέρατα (1:12:39, 1:12:50, 1:12:58) και εκφράζει στο πρόσωπό της θλίψη (1:12:20), απορία και φόβο (1:12:56).

8) Superbror (2009)

Ο Μπούλερ είναι άτομο με ΔΑΦ και ο μεγαλύτερος αδερφός ενός δεκάχρονου αγοριού, του Αντον. Αν και αντιμετωπίζει δυσκολίες στην καθημερινότητά του, ο έφηβος είναι λεκτικός, έχει καλή βλεμματική επαφή και χαρακτηρίζεται από σωστή χρήση κανόνων διαλόγου. Εμφανίζεται να χαϊδεύει τον αδερφό του σε διάφορα σημεία (14:08, 22:01) και να ανταποκρίνεται στην αγκαλιά του (1:24:44), ενώ ακόμη δείχνει να έχει Θεωρία του Νου (4:54). Του αρέσει πάρα πολύ να ασχολείται με οτιδήποτε σχετίζεται με το διάστημα και να ζωγραφίζει. Η ταινία εστιάζει με αρκετές αναφορές στην οικογένεια του Μπούλερ και στην καθημερινότητά της. Πιο συγκεκριμένα, απεικονίζει την ανησυχία που πολλές φορές μπορεί να βιώνουν οι κοντινοί άνθρωποι του ατόμου με ΔΑΦ για το ίδιο (1:59) ή την σύγχυση που μπορεί να βιώνουν τα όταν νιώθουν πως το άτομο με ΔΑΦ δεν τους κατανοεί (11:15). Τονίζει ακόμη τη ζήλεια για τυπικές σχέσεις μεταξύ των αδελφών (12:10), την προσπάθεια για εύρεση μιας «μαγικής θεραπείας» (18:40), αλλά και τις συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας (21:19, 22:48). Τέλος, απεικονίζεται η αγανάκτηση της οικογένειας για τυπικές συνθήκες της καθημερινότητας με αναφορές όπως «Μακάρι να είχα έναν φυσιολογικό μεγάλο αδερφό» (2:25, 23:52) και «Πρέπει να βοηθάω σε όλα. Να τρώω το ίδιο υγιεινό φαγητό. Σιχάθηκα τις φύτερες φασολιών και τα κλύσματα», «Θέλω να είμαστε μία φυσιολογική οικογένεια». (22:48).

Και σε αυτή την ταινία, το άτομο με ΔΑΦ αποκτά υπερφυσικές δυνάμεις με τις οποίες αλλάζει εντελώς χαρακτήρα. Ο Μπούλερ, μετά την μεταμόρφωση του με ένα μαγικό αντικείμενο από το διάστημα, είναι πιο κινητικός, κάνει πλάκες κι έχει την χαρακτηριστική συμπεριφορά του μεγαλύτερου αδερφού. Επιπλέον χαμογελάει

περισσότερο, βοηθά τον μικρότερο αδερφό του με τα μαθήματα κι αλλάζει στουλ στα ρούχα και στο δωμάτιό του, το οποίο είναι πλέον γεμάτο με αφίσες. Πλέον είναι ικανός να ξεριζώσει μια κολώνα με τα χέρια του ή να πετάξει, να υπερασπιστεί την οικογένειά του και να παρατηρήσει ότι η μητέρα του έχει πονοκέφαλο (40:11). Τέλος, δεν δείχνει υπερευαισθησία σε ερεθίσματα όπως τα καυτά ροφήματα, κάνει μόνος του μπάνιο (1:04:33) και κάνει διάλογο χρησιμοποιώντας εκφράσεις τυπικών εφήβων, όπως «γεια σου γλύκα» (40:50), «Μίλα όμορφα» (41: 03) και «Ήθελες κάτι άλλο;» [...] «Εσύ; Σου αρέσει η δουλειά σου;» (1:06:03).

Είναι τέλος σημαντικό να αναφερθεί η παρουσίαση του σχολικού περιβάλλοντος ενός ειδικού σχολείου, στο οποίο το ημερήσιο πρόγραμμα των παιδιών με ΔΑΦ εμφανίζεται με τη μορφή καρτών.

9) I Rymden finns inga känslor - Simple Simon (2010)

Η ταινία ακολουθεί τον Simon, έναν έφηβο με Άσπεργκερ, ο οποίος ζει με τον μεγαλύτερο αδερφό του, τον Sam και την κοπέλα αυτού, τη Frida. Ο Simon έχει πλήρως ανεπτυγμένο λόγο, έχει εμμονική προσκόλληση στις ρουτίνες και το ημερήσιο πρόγραμμά του και δεν του αρέσει καθόλου να τον αγγίζουν. Παρουσιάζεται ως πολύ έξυπνος και απόμακρος νέος, ο οποίος γοητεύεται από το διάστημα κι ο, τι σχετίζεται με αυτό. Επικοινωνεί πολύ καλά με τον αδερφό του, με τον οποίο έχουν βρει κώδικες επικοινωνίας που ταιριάζουν στα γούστα του Simon, σε αντίθεση με τους γονείς του, οι οποίοι είτε του φωνάζουν (0:51) ή τον δωροδοκούν με χρήματα (1:12, 2:13) προσπαθώντας να τον πλησιάσουν. Ο Simon διακρίνεται από έλλειψη προσαρμοστικότητας και αδιακρισία, κάτι που προκαλεί προβλήματα και ρήξη στη σχέση του αδερφού του με την κοπέλα του (12:59, 15:40). Η ταινία παρουσιάζει επίσης τις τροποποιήσεις που έχουν γίνει στο περιβάλλον του εφήβου, όπως για παράδειγμα η μεταποίηση ενός ποδηλάτου για να χωράει το βαρέλι στο οποίο κρύβεται ο Simon (4:00), η κάρτα που φέρει μαζί του σε περίπτωση που χαθεί (59:29) ή το κρέμασμα στην κουζίνα ενός χαρτιού με κυκλικά πρόσωπα, που απεικονίζουν τις εκφράσεις της χαράς, της λύπης, του θυμού, της κούρασης, της έκπληξης και της ουδετερότητας.

Και σε αυτή την ταινία, ο πρωταγωνιστής φαίνεται να αλλάζει σχεδόν ριζικά χαρακτήρα, αυτή τη φορά μέσω της γνωριμίας του με μία κοπέλα, την Jennifer, την

οποία έχει ως στόχο να κάνει κοπέλα του αδερφού του. Από τη στιγμή που η Jennifer παίρνει το ρολόι του Simon (42:26), αυτός τρώει σε διαφορετική ώρα από τη συνηθισμένη (43:03), ακούει καινούρια μουσική (43:54), κοινωνικοποιείται και παίζει άγνωστα σ' αυτόν παιχνίδια (52:00), δοκιμάζει αλκοόλ – αν και το φτύνει (53:37), φοράει άλλο χρώμα ζακέτας (1:04:37) κι αναλαμβάνει ηγετική στάση, συντονίζοντας τους συναδέλφους του ώστε να πετύχει τον σκοπό του (1:05:23). Τέλος, εμφανίζει διαφορετικές συμπεριφορές από τις συνηθισμένες όταν εμπλέκεται με κάποιον τρόπο σε αυτές η Jennifer. Πιο συγκεκριμένα, αν και το βαρέλι στο οποίο κρύβεται είναι ο τρόπος του να αποκοπεί από τον κόσμο και δεν βγαίνει παρά μόνο όταν επικοινωνήσει μαζί του ο αδερφός του, ο Simon βγάζει έξω από αυτό το κεφάλι του όταν ακούει τη φωνή της Jennifer(1:16:36) και δεν αντιδρά αρνητικά όταν αυτή αφαιρεί εντελώς το καπάκι (1:17:07). Επιπρόσθετα, δεν συνειδητοποιεί ότι εδώ και ώρα τα δάχτυλά τους αγγίζονται (1:17:35) και χαμογελάει για πρώτη φορά στην ταινία, καθώς κοιτάζονται στα μάτια(1:17:52).

10) The imitation game (2014)

Στην ταινία διαδραματίζεται η ιστορία ενός Βρετανού μαθηματικού, του Άλαν Τούρινγκ, ο οποίος μαζί με την βοήθεια συνεργατών του, έφτιαξε μια μηχανή αποκρυπτογράφησης. Με αυτή την μηχανή έσπασε τον κωδικό Enigma και βοήθησε τους συμμάχους να κερδίσουν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο τους ναζί. Ακόμη, το έργο του συνέβαλε και στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των υπολογιστών στο πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ. Το 1952 συνελήφθη από την αγγλική κυβέρνηση με την κατηγορία της ομοφυλοφιλίας.

Εξετάζοντας το προφίλ του χαρακτήρα αυτού, αντιλαμβανόμαστε πως ο Άλαν είναι ένας άνθρωπος αρκετά εγωκεντρικός και υπερόπτης. Δεν απολαμβάνει την συναναστροφή με άλλα άτομα ούτε φαίνεται να επιθυμεί την παρέα άλλων αλλά θα μπορούσαμε να τον χαρακτηρίσουμε ως εμμονικό με την εργασία του. Τον βλέπουμε να δυσκολεύεται στην κοινωνική επαφή και επικοινωνία καθώς επίσης να εμφανίζει κάποια επικοινωνιακά ελλείμματα. Σε αρκετά σημεία της ταινίας, ο Άλαν δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί επιτυχώς στην κοινωνική αλληλεπίδραση εφόσον δεν

δίνει συνέχεια στις συνομιλίες που ξεκινούν οι άλλοι μαζί του. Ακόμη, είναι εμφανής η δυσκολία του στην έναρξη μιας συζήτησης με κάποιο άλλο άτομο και στην κατανόηση των επικοινωνιακών σημάτων (λόγου χάρη δεν αντιλαμβάνεται την λήξη μιας συνομιλίας). Επιπρόσθετα, έχει σημαντικό έλλειμμα στην κατανόηση του χιούμορ όπως και του πλάγιου λόγου. Αντιλαμβάνεται μόνο την κυριολεκτική σημασία στον λόγο των συνομιλητών του δυσχεραίνοντας με αυτό τον τρόπο την εμπλοκή του σε κάποια συζήτηση. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό επικοινωνιακό έλλειμμα, είναι η δυσκολία του να αντιληφθεί την γλώσσα του σώματος η οποία αποτελεί ένα σπουδαίο μέρος της καθημερινής επικοινωνίας. Παρόλα αυτά, υπάρχουν κάποια σημεία στα οποία φαίνεται να μπορεί να αντιληφθεί τα συναισθήματα και την θέση τρίτων (36:25, 82:00, 95:00, 100:00) όπως επίσης είναι ικανός να κατανοεί αλλά και να χρησιμοποιεί στον λόγο του παρομοιώσεις και πλάγιο λόγο (38:50, 48:27, 57:00). Τέλος, στην ταινία ο Άλαν εμφανίζει μία εμμονή. Κατά την διάρκεια του γεύματος του, κάνει έναν χρωματικό διαχωρισμό των τροφίμων που βρίσκονται στο πιάτο του με την σκέψη πως δεν πρέπει να αναμειγνύονται τα χρώματα μεταξύ τους.

11) X + Y (2014)

Στην ταινία παρουσιάζεται ένας έφηβος ο οποίος καλείται να συμμετάσχει σε έναν Παγκόσμιο Μαθηματικό Διαγωνισμό, λόγω των επιδόσεων και των δεξιοτήτων του.

Ο Nathan είναι ένας έφηβος με σύνδρομο Asperger, ο οποίος έχει πολύ καλή επίδοση στα μαθηματικά, του αρέσουν τα σχέδια και εμφανίζει αισθητηριακά υπέρ-δραστηριότητα στις αλλαγές φωτός. Γενικά είναι λειτουργικός, μπορεί να συμμετάσχει σε συνομιλίες και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, τις οποίες ωστόσο δεν συνηθίζει να επιδιώκει. Είναι κλειστός χαρακτήρας και ασχολείται συνήθως με τα μαθηματικά. Δεν του αρέσουν οι αλλαγές και επιθυμεί να τρώει πάντα το ίδιο φαγητό. Επιπλέον, δεν του αρέσει η σωματική επαφή, αποφεύγοντας να κάνει χειραψία ή να κρατήσει το χέρι κάποιου ατόμου. Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις στις οποίες παρουσιάζονται ελλείμματα στη βλεμματική επαφή και στις εκφράσεις προσώπου. Όσον αφορά τις δεξιότητες του στην χρήση και κατανόηση του λόγου, ο νεαρός παρουσιάζει αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου, μεταφορών, ειρωνείας, χιούμορ καθώς και εμφανίζονται και ελλείμματα στην θεωρία του νου.

Ο κοινωνικός του περίγυρος δεν φαίνεται να τον αντιμετωπίζει με διαφορετική μεταχείριση συγκριτικά με άλλα παιδιά. Εξαιρέση αποτελούν οι γονείς του, οι οποίοι από την παιδική του ηλικία, προσπαθούσαν να κατανοήσουν τον Nathan και τον ενθάρρυναν διαρκώς υπενθυμίζοντας του πως είναι ένα ξεχωριστό παιδί.. Επίσης, το γνωστικό επίπεδο του παιδιού φαίνεται να μην είναι τυπικό καθώς σε μία σκηνή της ταινίας, όταν ο Nathan ήταν σε μικρή ηλικία, δεν μπόρεσε να αντιληφθεί τον διαχωρισμό του αληθινού και του μη πραγματικού (2:11).

Παρόλα αυτά στο τέλος της ταινίας έδειξε αλλαγή στη συμπεριφορά του, ως προς τη μητέρα, στην οποία εξέφρασε τα συναισθήματα και τις σκέψεις του κι επιδίωξε σωματική επαφή, κάτι το οποίο στο παρελθόν απέφευγε (1:4:58, 1:45:27).

Επιπρόσθετα, στην ταινία εμφανίζεται κι ο Luke, ένας έφηβος με αυτισμό, που έχει εμμονή με τα μαθηματικά και μιλάει διαρκώς για αυτά. Δεν επιδιώκει τη δημιουργία σχέσεων με συνομήλικους, είναι απότομος, δεν αντιλαμβάνεται τις ανάγκες για κοινωνικοποίηση που υπάρχουν μεταξύ των ατόμων και μένει προσκολλημένος στην εμμονή του, δηλαδή στα μαθηματικά, πιστεύοντας πως υπάρχει νόημα μόνο σε αυτά. Ως προς την αισθητηριακή του ολοκλήρωση, εμφανίζει υπό-δραστηριότητα στον πόνο (1:12:21, 1:17:14) και εκφράζεται απότομα ως προς τους συνομηλίκους του. Ακόμη, ο Luke σε μία από τις σκηνές της ταινίας, παρουσιάζει το έλλειμμα του στην προσαρμογή της συμπεριφοράς του ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο βρίσκεται. Χαρακτηριστικά, μιμείται έναν χαρακτήρα που παρακολουθεί σε ένα βίντεο, προσαρμόζοντας τα λόγια του σε σχεδόν-αντίστοιχη κατάσταση στην πραγματική ζωή εμφανίζοντας αλλόκοτη συμπεριφορά διότι τα λεγόμενα του ήταν ακατάλληλα για το συγκεκριμένο περιβάλλον (1:15:48). Στο τέλος της σκηνής, το παιδί εκφράζει εκδικητικό χαρακτήρα ως προς ένα άτομο το οποίο του σχολίασε αρνητικά αυτή του τη συμπεριφορά.

12) Le Goût des merveilles (2015)

Στην ταινία διαδραματίζεται η ιστορία μιας γυναίκας, της Λουίζ, η οποία ασχολείται με την δένδροκομία και αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Η ταινία ξεκινάει με την γυναίκα αυτή να χτυπά ελαφρώς με το αυτοκίνητό της έναν άνδρα, τον Πιερ με τον οποίο θα αναπτύξει στην συνέχεια μία ιδιαίτερη σχέση και ο ίδιος θα την βοηθήσει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που βιώνει στην καθημερινότητα της.

Ο Πιερ βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού και πιο συγκεκριμένα πάσχει από το σύνδρομο Άσπεργκερ. Αν εξετάσουμε ευμενώς το προφίλ αυτού του χαρακτήρα, αντιλαμβανόμαστε πως ο Πιερ είναι ένας έντιμος, αξιόπιστος και ειλικρινής άνθρωπος ο οποίος είναι προικισμένος με πολύ δυνατή μνήμη, με υψηλού επιπέδου νοημοσύνη που του επιτρέπει να πραγματοποιεί ταχύτατους υπολογισμούς αλλά και με την ικανότητα να παρατηρεί και να αφοσιώνεται στην λεπτομέρεια. Δεν του είναι καθόλου αρεστή η ιδέα πως πρόκειται να διαταραχθεί το πρόγραμμα του από κάτι απρόοπτο και είναι σχεδόν εμμονικός με την τάξη και την σειρά στον χώρο. Επιπλέον, είναι πολύ καλός σε οτιδήποτε αφορά παιχνίδια στρατηγικής ή υπολογισμούς (28:50, 53:20, 65:30).

Η διάγνωση του έγινε όταν εκείνος ήταν μόλις 12 ετών. Μεγάλωσε με την μητέρα του η οποία, έπειτα από μερικά χρόνια (αδιευκρίνιστου αριθμού), απεβίωσε προκαλώντας στον Πιερ έναν συναισθηματικό κλονισμό που θα τον ωθήσει στην κοινωνική απομόνωση για κάποιο χρονικό διάστημα. Η κοινωνική επαφή του με τους υπόλοιπους ανθρώπους φαίνεται να τον δυσκολεύει ιδιαίτερος καθώς ο ίδιος εμφανίζει μία παράξενη για τους γύρω του συμπεριφορά όπως για παράδειγμα οι μηχανικές κινήσεις και τρόπος ομιλίας του. Αυτός είναι και ο λόγος που αισθάνεται άγχος όταν συναναστρέφεται με άτομα που δεν γνωρίζει. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά ελλείμματα της επικοινωνίας του είναι η δυσκολία του να αντιληφθεί το χιούμορ και τον πλάγιο λόγο. Αντιλαμβάνεται τον λόγο των άλλων μόνο στην κυριολεκτική του σημασία χάνοντας έτσι το νόημα πολλών εκφράσεων. Επιπρόσθετα, ο Πιερ δεν καταφέρνει πάντοτε να ακολουθήσει την ροή της συζήτησης του με κάποιον συνομιλητή του, εφόσον αλλάζει με απότομο τρόπο το θέμα σπάζοντας έτσι τους άτυπους κανόνες ευγενείας και διατήρησης μιας συνομιλίας. Ακόμη, εμφανίζει μία έντονη δυσκολία στην αισθητηριακή ολοκλήρωση. Συγκεκριμένα, έχει υπερευαισθησία στους δυνατούς και έντονους ήχους, στην φασαρία, στην σωματική επαφή όπως επίσης και στην αίσθηση της ταχύτητας. Εμφανίζει, λοιπόν, δυσκολία στην νευρολογική διαδικασία που οργανώνει τις αισθήσεις από το σώμα και το περιβάλλον. Τέλος, ένα επιπλέον χαρακτηριστικό αυτού του άνδρα είναι οι εμμονές (π.χ. κολλάει αυτοκόλλητα πάνω σε επιφάνειες σχηματίζοντας μοτίβα) που εμφανίζει όταν βιώνει καταστάσεις που του προκαλούν έντονο στρες.

13) Fack ju Göhte (2015)

Στην ταινία διαδραματίζεται η ιστορία ενός καθηγητή, του Μούλερ, ο οποίος θα αναγκαστεί να συνοδεύσει τους μαθητές του σε μία εκδρομή στην Ταϊλάνδη. Ένας από τους μαθητές που θα συμμετάσχει σε αυτήν την εκδρομή είναι ένας νεαρός ο οποίος βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού, ο Ετιέν.

Ο Ετιέν είναι ένας νεαρός 16 ετών ο οποίος έχει το σύνδρομο Άσπεργκερ. Στην ταινία παρουσιάζεται ως ένα μοναχικό παιδί χωρίς παρέες που προτιμά να περνάει χρόνο μόνος του. Είναι ασυνήθιστα καλός με τους αριθμούς, την μάθηση και την τεχνολογία (33:50, 53:23) όπως επίσης διαθέτει πολύ δυνατή μνήμη. Είναι όμως εμφανές πως δεν τον απασχολεί η κοινωνική αλληλεπίδραση με συνομηλίκους του ενώ αποφεύγει οποιαδήποτε κοινωνική αλληλεπίδραση. Όσον αφορά την αισθητηριακή ολοκλήρωση, δηλαδή την επεξεργασία των αισθητηριακών ερεθισμάτων από το περιβάλλον του, ο Ετιέν φαίνεται να έχει ευαισθησία στους δυνατούς και έντονους ήχους. Πιο συγκεκριμένα, όταν βρίσκεται σε θορυβώδη περιβάλλοντα κλείνει τα αυτιά του με τις παλάμες του, αν και δεν είναι ξεκάθαρο αν τον ενοχλεί σε όλες τις περιπτώσεις. Επίσης, κάνει χρωματικό διαχωρισμό των τροφίμων του στο δοχείο που τα τοποθετεί και βλέπουμε ακόμη να επεξεργάζεται την τροφή του πριν την καταναλώσει. Επιπρόσθετα, είναι εμφανές πως δεν του είναι καθόλου αρεστή η σωματική επαφή. Αποφεύγει διαρκώς το οποιοδήποτε άγγιγμα από τρίτο πρόσωπο, ακόμη κι αν αυτός είναι ο πατέρας του. Βέβαια αυτή η απέχθεια του για σωματική επαφή ξεκίνησε από το σημείο που ο ίδιος έχασε την μητέρα του. Συνεπώς αντιλαμβανόμαστε πως πρόκειται περισσότερο για κάποιο ψυχολογικό τραυματισμό παρά για κάποιο νευρολογικό έλλειμμα. Ένα ακόμη αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό το Ετιέν είναι πως εμφανίζει κάποια συγκεκριμένα τικ όταν αισθάνεται κάποιο έντονο συναίσθημα, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο. Συγκεκριμένα ανοιγοκλείνει με μεγαλύτερη ταχύτητα τα βλέφαρά του και κουνάει τα δάχτυλα του χεριού του νευρικά. Όταν όμως βρεθεί σε μία υπερβολικά στρεσογόνα κατάσταση είναι πιθανό να πάθει μέχρι και κρίση πανικού (όπως είδαμε στη σκηνή που ο καθηγητής του κινδύνευσε να χάσει την ζωή του). Ακόμη, ο νεαρός μαθητής είναι λάτρης της τάξης. Αυτός είναι και ο λόγος που τακτοποιεί ευμενώς είτε δικά του αντικείμενα είτε και αντικείμενα τρίτων. Κάποια επιπλέον πραγματολογικά ελλείμματα που εμφανίζει στην επικοινωνία του είναι η απότομη αλλαγή του θέματος

κατά τη συνομιλία του με κάποιο άτομο καθώς και η δυσκολία του στην βλεμματική επαφή.

14) Έτερος Εγώ (2016)

Η ταινία ακολουθεί τον καθηγητή εγκληματολογίας Δημήτρη Λαΐνη, άτομο με Άσπεργκερ, ο οποίος συνεργάζεται με την αστυνομία για την εξιχνίαση μιας σειράς δολοφονιών. Ο Λαΐνης είναι ένας αντικοινωνικός, σοβαρός και μοναχικός ενήλικας με προβλέψιμη ρουτίνα. Οι μέρες του περιλαμβάνουν την λύση των δολοφονιών, τα μαθήματα στο πανεπιστήμιο, την ξεκούραση στο σπίτι αλλά και την επίσκεψη στον πατέρα του, που βρίσκεται κλινικά νεκρός στο νοσοκομείο. Ο Λαΐνης παρουσιάζεται παρατηρητικός και απίστευτα έξυπνος, έχοντας έναν στενό φίλο και πλήρως ανεπτυγμένο λόγο και βλεμματική επαφή. Δεν εμφανίζεται να χαμογελάει σε κανένα σημείο κατά τη διάρκεια της ταινίας και μετά το ατύχημα του πατέρα του είναι βυθισμένος στη θλίψη. Παρά τη σταθερή κωματώδη κατάσταση του τελευταίου, ο Λαΐνης συνεχίζει να τον επισκέπτεται καθ' όλη τη διάρκεια της ταινίας, ξυρίζοντάς τον (25:42) και εκφράζοντας συναισθήματα στοργής προς αυτόν, φιλώντας του λόγου χάριν το χέρι (35:14). Η άρνησή του Λαΐνη να δεχτεί τις μηδενικές πιθανότητες επαναφοράς του πατέρα του στην αρχική του κατάσταση, αλλάζει όταν δίνει εντολή για αποσύνδεση των μηχανημάτων (1:31:24), γεγονός που προκύπτει από την ενασχόλησή του με την υπόθεση της αστυνομίας. Τέλος, ο Λαΐνης φαίνεται να παρουσιάζει αισθηματικό ενδιαφέρον για την νοσοκόμα που φροντίζει τον πατέρα του, τη Σοφία, σε διάφορα σημεία, αφού δεν αντιδρά αρνητικά στο άγγιγμά της (33:48, 38:09), πίνει από το μπουκάλι της ενώ η κοπέλα το έχει ήδη χρησιμοποιήσει (1:23:19), την αγκαλιάζει από μόνος του όταν πεθαίνει ο πατέρας του (1:32:57) και κοιτάζει τον αριθμό του τηλεφώνου της στο κινητό του, χωρίς όμως να την καλέσει τελικά.

15) El faro de las orcas (2016)

Ο Tristan είναι ένα μη λεκτικό παιδί με ΔΑΦ που αντιμετωπίζει μεγάλη δυσκολία στην συναισθηματική του έκφραση. Παρ' όλα αυτά, όταν είδε όρκες στην τηλεόραση ενθουσιάστηκε, κι έτσι η μητέρα του, Lola, αποφάσισε να μετακομίσει με τον γιο της στην Παταγονία, πιστεύοντας ότι η κοντινή επαφή με τις όρκες θα τον βοηθήσει. Εκεί συναντούν τον δασοφύλακα Roberto, με τη βοήθεια του οποίου προσεγγίζουν τις

όρκες. Ο Tristan παρουσιάζεται αρχικά πολύ συνεσταλμένος, χωρίς να έχει βλεμματική επαφή και σχεδόν απαθής στα περιβαλλοντικά του ερεθίσματα. Έχει ανάγκη για συνεχή επιτήρηση καθώς δεν είναι καθόλου αυτόνομος. Σε αυτό βέβαια, συμβάλλει και η υπερπροστατευτική στάση της μητέρας του, η οποία οδηγεί το παιδί σε κάθε του βήμα ακόμη και μέσα στο σπίτι (12:49, 13:54) ή μιλάει στη θέση του, απαντώντας «δεν του αρέσει το ψάρεμα γλυκέ μου» σε ένα παιδί που προτείνει στον Tristan να ψαρέψουν μαζί (22:57). Στη διάρκεια της ταινίας ωστόσο, ο χαρακτήρας του παιδιού εξελίσσεται ραγδαία, δίνοντας έμφαση στην εντυπωσιακή αλλαγή που επιτυγχάνεται από την επαφή με τις όρκες και το διαφορετικό περιβάλλον. Χαρακτηριστικά, ανταποκρίνεται μη λεκτικά στην αρχή κι έπειτα με βλεμματική επαφή και χειρονομίες στις προσπάθειες του Roberto να περάσουν χρόνο μαζί (51:42, 52:32, 54:57, 55:23, 1:09:32, 1:29:27, 1:31:05), σηκώνεται μόνος του και περπατάει για ώρες (1:11:36) και αγκαλιάζει τον Roberto (1:29:15). Εντυπωσιακό είναι και το τέλος της ταινίας, καθώς σε αυτό ο Tristan σταματάει μόνος του την κρίση του, ηρεμεί και παίζει φουσαρμόνικα για πρώτη φορά (1:39:59), πλησιάζει και καβαλάει ως την θάλασσα το άλογο του Roberto χωρίς την επίβλεψη ενήλικα (1:41:42), μπαίνει στη θάλασσα μόνος του μαζί με τις κάλτσες του (1:44:30), παίζει φουσαρμόνικα στην όρκα (1:45:01), κολυμπάει εξ' ολοκλήρου ανεξάρτητος, παρόλο που πριν χρειαζόταν τρίτο άτομο για να τον μεταφέρει στο νερό και τέλος, αγγίζει την όρκα (1:45:57). Προφανώς, ένα τέτοιο κλείσιμο στην ταινία είναι σίγουρα ελπιδοφόρο, ωστόσο συνοψίζει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μία πολύ μεγάλη εξέλιξη χαρακτήρα.

Είναι ακόμη σημαντικό να αναφερθεί πως η ταινία προσφέρει έναν ορισμό για τον αυτισμό, τον οποίο έψαξε ο Roberto στο λεξικό, στην προσπάθειά του να καταλάβει περισσότερα για την «ασθένεια» του Tristan. Ο ορισμός είναι ο εξής: “Παιδικό σύνδρομο που χαρακτηρίζεται από εκ γενετής ανικανότητα λεκτικής και συναισθηματικής επικοινωνίας με τους άλλους και ανάγκη διατήρησης απόλυτα σταθερού περιβάλλοντος”.

16) Testről és lélekről (2017)

Στην ταινία βλέπουμε την ιστορία του οικονομικού διευθυντή και της διευθύντριας ποιοτικού ελέγχου, της Μαρίας, ενός εργοστασίου παραγωγής βόειου κρέατος οι οποίοι διαπιστώνουν πως κάθε βράδυ μοιράζονται ακριβώς το ίδιο όνειρο.

Η Μαρία, η οποία βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού, είναι μία εργατική, αξιόλογη και τυπική στις εργασιακές υποχρεώσεις της γυναίκα. Ακολουθεί εμμονικά τους κανονισμούς στο εργασιακό της περιβάλλον και της είναι ιδιαίτερα αρεστή η καθαριότητα και η τάξη στον χώρο. Οι κινήσεις της όπως επίσης και η ομιλία της είναι μηχανικές, θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως και ρομποτικές. Διαθέτει υπερβολικά δυνατή μνήμη, παρατηρητικότητα μέχρι και στην παραμικρή λεπτομέρεια, υψηλή νοημοσύνη και εξαιρετική στρατηγική σκέψη που της επιτρέπουν να κάνει ταχύτατους υπολογισμούς.

Παρόλα αυτά, η Μαρία εμφανίζει κάποια χαρακτηριστικά επικοινωνιακά ελλείμματα καθώς επίσης και δυσκολίες αισθητηριακής ολοκλήρωσης. Πιο συγκεκριμένα, η Μαρία δυσκολεύεται στην έναρξη συνομιλίας με κάποιο άτομο αλλά και γενικά στην συναναστροφή με άλλους ανθρώπους ακόμη κι αν αυτοί βρίσκονται σε ένα οικείο περιβάλλον (για παράδειγμα στον εργασιακό της χώρο). Προτιμά την απομόνωση και δεν επιδιώκει ούτε επιθυμεί την κοινωνική αλληλεπίδραση. Επίσης, είναι εμφανές πως η ικανότητα της να αντιλαμβάνεται τα συναισθήματα ή να ερμηνεύει την συμπεριφορά των άλλων είναι ελλιπής γεγονός που την κάνει να παρουσιάζεται ως αγενής απέναντι στα άτομα που συναναστρέφεται. Το παρουσιαστικό της μοιάζει παράξενο για τους γύρω της εφόσον η ομιλία αλλά και οι κινήσεις της στον χώρο είναι μηχανικές. Ακόμη, φαίνεται πως δεν της είναι καθόλου αρεστή η σωματική επαφή αλλά ούτε και οποιοδήποτε ιδιοδεκτικό ερέθισμα δέχεται από το περιβάλλον ενώ εμφανίζει υπερευαισθησία στους δυνατούς και έντονους ήχους και στα θορυβώδη περιβάλλοντα. Συνεπώς, αντιλαμβανόμαστε την δυσκολία της στην επεξεργασία και ολοκλήρωση των αισθητηριακών ερεθισμάτων από το περιβάλλον της.

17) The drummer and the keeper (2017)

Στην ταινία παρουσιάζεται ένα άτομο με Διπολική διαταραχή, το οποίο καλείται να συμμετάσχει σε ένα πρόγραμμα θεραπείας σχετικό με το ποδόσφαιρο και στο οποίο γνωρίζει τον Christopher.

Ο Christopher είναι ένας έφηβος με Άσπεργκερ, ο οποίος πραγματοποιεί εκκινήσεις αλληλεπιδράσεων, επιτυγχάνει συνομιλίες, και επικοινωνεί αποτελεσματικά. Ωστόσο, παρουσιάζει ελλείμματα στη βλεμματική επαφή καθώς επίσης και στις εκφράσεις του προσώπου του. Επιπλέον, δεν του αρέσει η στενή σωματική επαφή, αποφεύγοντας τα αγγίγματα και θέτοντας όρια προσωπικού χώρου στους γύρω του. Εμφανίζει ακόμη κάποιες στερεοτυπικές κινήσεις σε καταστάσεις άγχους ή δυσφορίας. Γενικά δυσκολεύεται να κατανοήσει τους ανθρώπους, ιδιαιτέρως όταν κάποιο τρίτο άτομο ψεύδεται και παρουσιάζει έντονο έλλειμμα στην κατανόηση μεταφορών και πλάγιου λόγου, στην θεωρία του νου όπως και στην ερμηνεία των συναισθημάτων των άλλων. Ο νεαρός διαμένει σε ένα ίδρυμα, το οποίο φιλοξενεί παιδιά με αντίστοιχες διαταραχές ή και άλλες δυσκολίες. Τον ενδιαφέρει ιδιαίτερα το ποδόσφαιρο και συγκεκριμένα η θέση του τερματοφύλακα. Ασχολείται με Lego, φτιάχνοντας πολυσύνθετες κατασκευές με προσοχή και λεπτομέρεια. Τέλος, διαθέτει πολύ δυνατή μνήμη όπως και παρατηρητικότητα.

18) Hors normes (2019)

Στην ταινία παρουσιάζεται μία μη εξειδικευμένη ομάδα περίθαλψης η οποία παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες με υπεύθυνο τον Bruno. Στην ταινία διακρίνονται δύο χαρακτήρες που βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία του φάσματος του αυτισμού ως προς τη σοβαρότητα και τη λειτουργικότητα.

Ο πρώτος χαρακτήρας, ο Valentine είναι ένας έφηβος με βαρύ αυτισμό, ο οποίος έχει έντονα αντιδραστική συμπεριφορά καθώς τραυματίζει τους άλλους αλλά και τον ίδιο του τον εαυτό. Χρησιμοποιεί βοήθεια για βασικές του ανάγκες, έχει δυσκολίες κοινωνικής συναναστροφής και δεν επιδιώκει την αλληλεπίδραση καθώς δεν έχει την ικανότητα λεκτικής έκφρασης, εμφανίζει έντονες δυσκολίες στην βλεμματική επαφή αλλά και στις εκφράσεις του προσώπου. Γενικά φαίνεται να υστερεί σε όλους τους τομείς της ομιλίας και του λόγου τόσο στην κατανόηση όσο και στην παραγωγή. Εκτός των κοινωνικών και λειτουργικών ελλειμμάτων, ο Valentine παρουσιάζει και κάποιες κινητικές στερεοτυπίες σε αρκετές περιπτώσεις και το παρουσιαστικό του παραπέμπει στην καθυστερημένη ανάπτυξη του καθώς κρατάει πάντα μαζί του ένα μικρό κουκλάκι.

Ο νεαρός λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή και θεραπείες, έτσι ώστε να βελτιωθεί λειτουργικά. Μία από τις παρεμβάσεις που παρουσιάζονται στην ταινία είναι το PECS, ένα σύστημα εναλλακτικής/ ενισχυτικής επικοινωνίας που χρησιμοποιείται με σκοπό το άτομο να μάθει να επικοινωνεί τις ανάγκες του μέσω επιλογής συγκεκριμένων εικόνων, εφόσον δεν μπορεί να τις εκφράσει λεκτικά. Ο Valentine στην ταινία νοσηλεύεται σε νοσοκομείο, και μετά μεταφέρεται στη δομή θεραπείας που διευθύνει ο Bruno.

Ο δεύτερος χαρακτήρας, ο Josef, είναι ένας ενήλικας με ΔΑΦ. Είναι ένα άτομο λειτουργικό το οποίο έχει την δυνατότητα να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τον περίγυρο του. Ωστόσο, εμφανίζει κάποια ελλείμματα στην κοινωνική αλληλεπίδραση όπως η μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση με συμπάθεια και θυμό, και κάποιες φορές η δυσκολία στη βλεμματική επαφή και στις εκφράσεις του προσώπου. Παρουσιάζει επίσης ελάχιστες κινητικές στερεοτυπίες και λεκτικές συμπεριφορές όπως και κάποιες εμμονές. Αισθητηριακά τον χαρακτηρίζει υπέρ-διέγερση στην οσμή. Δυσκολεύεται να ανταπεξέλθει στο εργασιακό του περιβάλλον λόγω μιας κοπέλας η οποία έχει κερδίσει την συμπάθεια του, ωστόσο εκείνος προσπαθεί να την προσεγγίσει με λανθασμένο τρόπο.

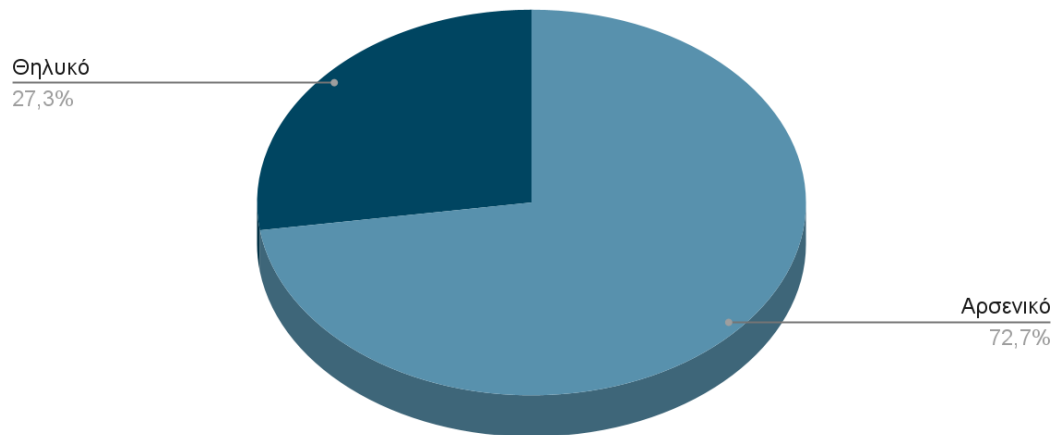
Σύμφωνα με αναφορές στην εφηβεία του Josef, σχηματίζεται ένα εντελώς διαφορετικό προφίλ του ατόμου κατά την εφηβική του ηλικία, σε σύγκριση με αυτό που τον χαρακτηρίζει τώρα. Το βίαιο προφίλ που παρουσίαζε στο παρελθόν ωστόσο, άλλαξε με την βοήθεια του Bruno. Το παρόν περιστατικό αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για τον Bruno, ο οποίος αποφάσισε να ασχοληθεί με παρόμοιες περιπτώσεις, έτσι ώστε να βοηθήσει άτομα με ειδικές ανάγκες.

3.2. Δημογραφικά Στοιχεία Χαρακτήρων

Για την αναλυτική διερεύνηση του προφίλ των κινηματογραφικών χαρακτήρων με ΔΑΦ, μελετήθηκαν το φύλο, η ηλικία των ηρώων, ο φορέας εμφάνισης τους καθώς επίσης και το αν εμφανίζονται λεκτικοί ή μη και εάν λαμβάνουν κάποια φαρμακευτική αγωγή. Οι παρατηρήσεις που πραγματοποιήθηκαν αποτυπώνονται αναλυτικά παρακάτω.

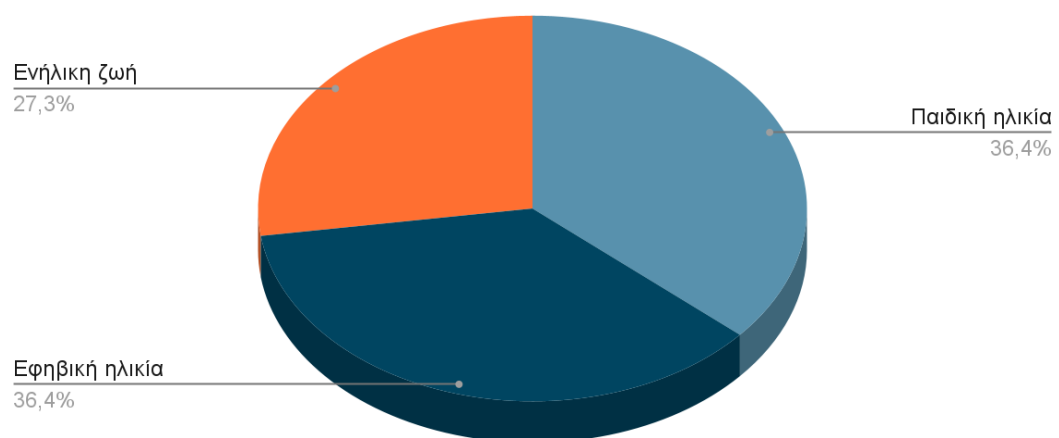
Σύμφωνα με τις μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν, σημειώθηκε πως το ποσοστό αναπαράστασης ανδρών με ΔΑΦ είναι 72,7% ενώ των γυναικών είναι μόλις 27,3%.

Φύλο

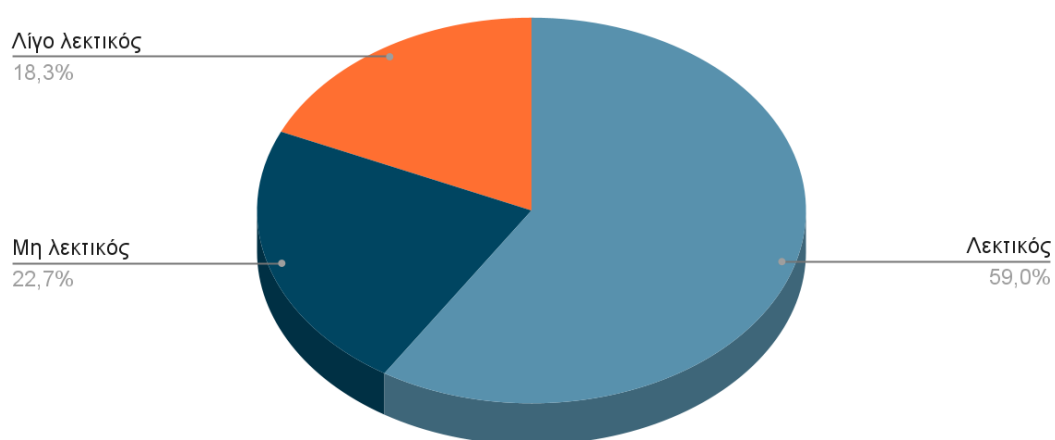
Ακόμη, ελέγχθηκαν οι ηλικιακές ομάδες που εμφανίζονται οι ήρωες των ταινιών και παρατηρήθηκε πως οι χαρακτήρες απεικονίζονται σε παιδική ηλικία σε ποσοστό 36,4%, σε εφηβική ηλικία σε ποσοστό 36,4% ενώ στην ενήλικη ζωή τους σε ποσοστό μόλις 27,3%. Παρατηρείται, λοιπόν, πως μεγαλύτερη απήχηση έχουν τα ανήλικα άτομα.

Ηλικιακή ομάδα

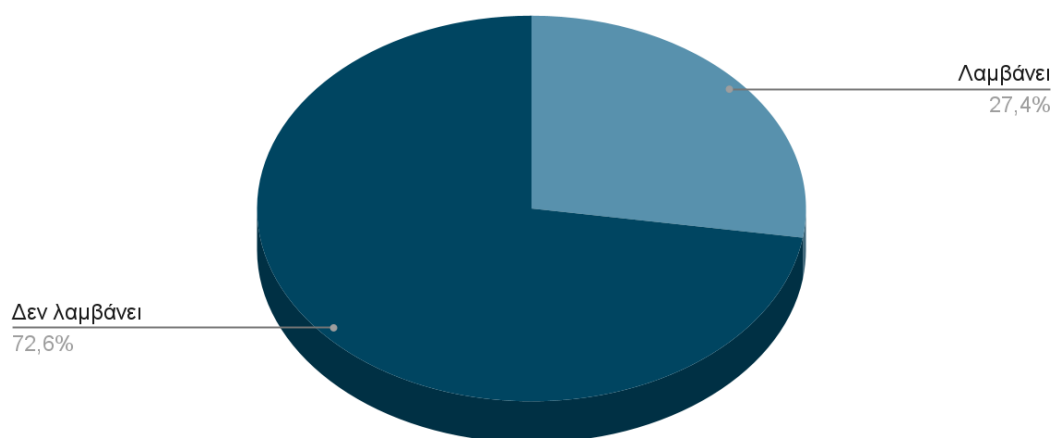
Επιπρόσθετα, από τις μορφές που μελετήθηκαν παρατηρείται πως το 59% των ηρώων εμφανίζονται ως λεκτικοί και έχοντας ευφράδεια λόγου. Οι χαρακτήρες που απεικονίζονται ως μη λεκτικοί ανέρχονται στο ποσοστό του 22,7% ενώ ένα ποσοστό 18,3% αντιστοιχεί στους ήρωες εκείνους που παρουσιάζονται με πολύ μικρή εκφραστική ικανότητα.

Λεκτικότητα

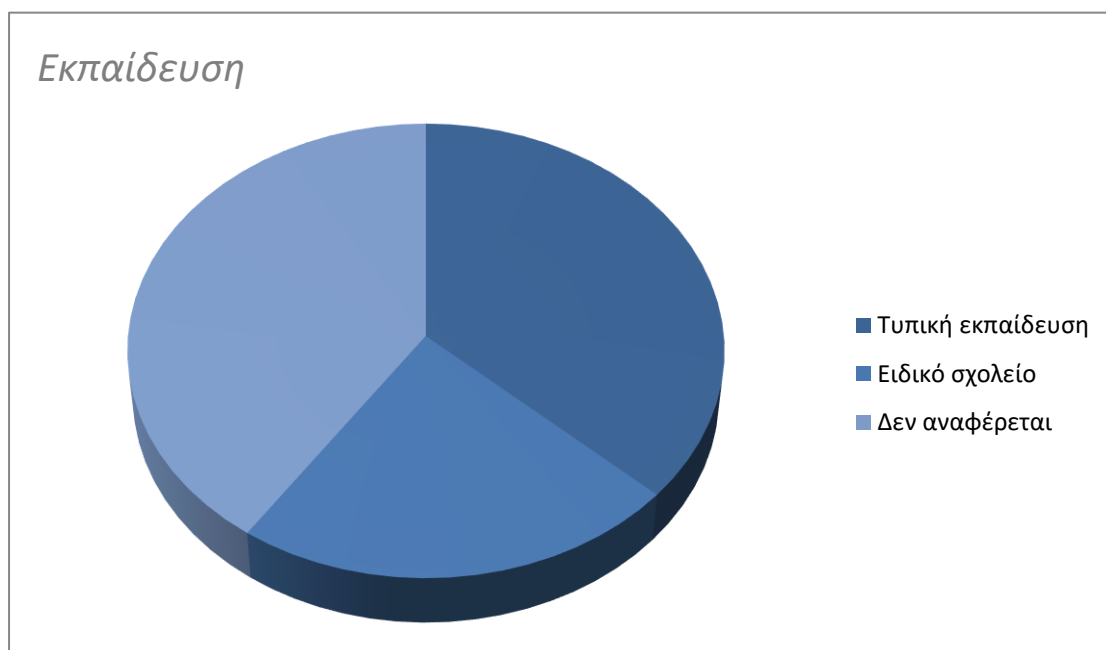

Μετρήθηκε, επίσης, η συχνότητα εμφάνισης λήψης φαρμακευτικής αγωγής από τους χαρακτήρες στο σύνολο των κινηματογραφικών έργων που ερευνήθηκαν. Διεξήχθη πως το 86,4% των χαρακτήρων δεν λαμβάνουν κάποιου είδους φαρμακευτικής αγωγής ενώ μόλις το 13,6% των ηρώων εμφανίζονται να ακολουθούν μια αγωγή.

Λήψη φαρμακευτικής αγωγής

Τέλος, στο 36,4% του δείγματος που μελετήθηκε, οι χαρακτήρες λαμβάνουν τυπική εκπαίδευση, το 22,7% έχει λάβει εκπαίδευση από ειδικό σχολείο ενώ στο υπόλοιπο 40,9% δεν γίνεται καμία αναφορά στη ληφθείσα εκπαίδευση των ατόμων.

3.3. Ποσοτικά ευρήματα δείγματος για τα χαρακτηριστικά του DSM-V.

Έπειτα από την καταγραφή της εμφάνισης των χαρακτηριστικών που εμφανίστηκαν στο δείγμα μελέτης, πραγματοποιήθηκε στατιστική ανάλυση στο microsoft excel. Παρακάτω παρατίθενται τα ευρήματα της ανάλυσης των χαρακτηριστικών.

Χαρακτηριστικά	Συχνότητα εμφάνισης χαρακτηριστικού στο σύνολο των ατόμων.	Αριθμός συμπεριφορών που εμφανίζεται πάντα.	Ποσοστό %	Μ.Τ εμφάνισης χαρακτηριστικού.	Ε.Τ εμφάνισης χαρακτηριστικού.	Διατήρηση κανονικότητας χαρακτηριστικού
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο	18/22		81,8%	11	1	x
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	17/22		77,3%	16	1	x
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση	15/22	1	68,2%	7	1	x
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη	15/22		68,2%	23	1	

λεκτικής συμπεριφοράς.						
Κινητικές στερεοτυπίες.	14/22		63,6%	23	1	x
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	12/22		54,5%	7	1	x
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	11/22	1	50,0%	12	1	
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/ Απουσία βλεμματικής επαφής.	11/22	1	50,0%	13	1	x
Δυσκολίες στο να κάνει φίλους	11/22	2	50,0%	8	1	
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	11/22		50,0%	15	1	x

Άλλο.	10/22		45,5%	23	1	x
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	9/22	2	40,9%	8	1	x
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	9/22	3	40,9%	8	1	x
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας (εναλλαγή λόγου ομιλητή – συνομιλητή).	8/22		36,4%	5	1	x
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	8/22	1	36,4%	6	1	x
Επιμονή στην ομοιομορφία	8/22		36,4%	9	1	
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με	8/22	1	36,4%	16	1	x

ασυνήθιστα αντικείμενα.						
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ενδιαφέροντα.	8/22	2	36,4%	21	2	x
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	8/22		36,4%	4	1	x
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα	8/22	1	36,4%	1	1	1
Πολύ δυνατή μνήμη	8/22	1	36,4%	7	1	x
Υψηλή ευφυΐα.	8/22	6	36,4%	13	6	x
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.	7/22		31,8%	4	1	x
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.	7/22		31,8%	11	1	
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.	7/22		31,8%	10	2	x

Παρατηρητικότη ητα.	7/22	1	31,8%	11	1	x
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	6/22	1	27,3%	6	1	x
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα	6/22		27,3%	9	1	
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	6/22	1	27,3%	3	1	x
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδραση ς.	5/22	1	22,7%	8	1	x
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων	5/22	3	22,7%	2	1	x
Ηχολαλία.	5/22		22,7%	3	1	x
Χρήση ιδιότυπων φράσεων	5/22		22,7%	7	2	x

Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.	5/22		22,7%	3	1	x
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.	4/22		18,2%	2	1	x
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.	4/22	3	18,2%	1	1	1
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.	4/22		18,2%	21	1	
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς	4/22		18,2%	6	1	
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.	4/22		18,2%	2	1	x
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.	3/22		13,6%	3	1	x

Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.	3/22	1	13,6%	1	1	1
Ελλείμματα στην κατανόηση και χρήση χειρονομιών.	3/22	1	13,6%	2	1	x
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.	3/22		13,6%	8	1	x
Μορφολογικά ελλείμματα.	3/22		13,6%	1	1	1
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ	3/22		13,6%	1	1	1
Σημσιολογικά ελλείμματα.	2/22		9,1%	2	1	x
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία	1/22	1	4,5%	0	0	-
Φωνολογικά ελλείμματα.	0/22		0,0%	0	0	-

Τα προφίλ των είκοσι δύο ατόμων με ΔΑΦ που προβλήθηκαν στις δεκαοκτώ ταινίες, παρουσίασαν ομοιότητες αλλά και διαφορές ως προς την εμφάνιση των χαρακτηριστικών και τη συχνότητα- ένταση τους.

Συχνές εμφανιζόμενες συμπεριφορές θεωρούμε όλα τα χαρακτηριστικά τα οποία εμφανίζονται τουλάχιστον στο 50% των υποκειμένων. Πιο συγκεκριμένα τα συχνότερα χαρακτηριστικά που εμφανίστηκαν είναι:

1) *Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 77,3%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 16 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνοσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

2) *Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 68,2 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 7 φορές , και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά , και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνοσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3) *Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 68,2 %, με μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 23 φορές, και μικρότερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνοσες διακυμάνσεις μεταξύ των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

4) *Κινητικές στερεοτυπίες*: Το αυτό το χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 63,6%, με μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 23 φορές, και μικρότερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό

σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις μεταξύ των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

5) *Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας*: Το αυτό το χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 50%, με μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 12 φορές, και μικρότερη συχνότητα εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις μεταξύ των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

6) *Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/ Απουσία βλεμματικής επαφής*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 50%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 13 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

7) *Οι δυσκολίες στο να κάνει φίλους*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 50 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 8 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

Τα λιγότερο συχνά χαρακτηριστικά που εμφανίστηκαν σε ποσοστό μικρότερο του 50% των υποκειμένων με ΔΑΦ:

1) *Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 40.9 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 8 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

2) *Πλήρη έλλειψη εκφράσεων προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 40.9 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 8 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3) *Αποτυχία κανονικής συνομιλίας (εναλλαγή λόγου ομιλητή – συνομιλητή)*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 5 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

4) *Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 6 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

5) *Επιμονή στην ομοιομορφία*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 9 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

6) *Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 16 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

7) *Υπερβολικά περιχαρακωμένα ενδιαφέροντα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 21 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 2 φορές, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

8) *Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 4 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

9) *Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά.

10) *Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 27,3%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 6 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

11) *Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 27,3%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 9 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

12) *Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 27,3%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 3 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει

μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

13) *Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 22,7 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 8 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

14) *Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 22,7%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 2 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

15) *Ηχολαλία*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 22,7%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 3 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

16) *Χρήση ιδιότυπων φράσεων*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 22,7%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 7 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 2 φορές, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

17) *Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 18,2%, με μεγαλύτερο και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά.

18) *Ακαμπτα μοτίβα σκέψης*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 18,2%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 21

φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

19) *Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 18,2%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 6 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

20) *Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 18,2%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 2 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

21) *Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 3 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

22) *Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά.

23) *Ελλείμματα στην κατανόηση και χρήση χειρονομιών:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 2 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν

παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

24) *Δυσκολίες με τις μεταβάσεις*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 8 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

25) *Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 4,5%, όπου εμφανίζεται μονάχα 1 φορά με την ποιοτική τιμή “πάντα”.

3.4. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τα γλωσσικά χαρακτηριστικά ατόμων με ΔΑΦ.

Συχνή εμφανιζόμενη συμπεριφορά είναι τα ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 50%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 15 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

Χαμηλές σε συχνότητα εμφανιζόμενες συμπεριφορές, εμφανίζονται σε ποσοστό κάτω από το 50%:

1) *Μορφοσυντακτικά ελλείμματα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά.

2) *Σημασιολογικά ελλείμματα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 9,1%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 2 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες

αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3) *Φωνολογικά ελλείμματα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει ποσοστό εμφάνισης.

4) *Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 31,8%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 4 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

5) *Αδυναμία κατανόησης μεταφορών*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 31,8%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 11 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και δεν εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

6) *Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 18,2%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 2 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

7) *Αδυναμία κατανόησης χιούμορ*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 13,6%, με μεγαλύτερο και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 1 φορά.

3.5. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τα γνωστικά χαρακτηριστικά ατόμων με ΔΑΦ.

Με χαμηλή συχνότητα εμφάνισης εντοπίζονται:

1) *Πολύ δυνατή μνήμη*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4%, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 7 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

2) *Υψηλή ευφύια*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 36,4 %, με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 13 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 6 φορές , και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3) *Παρατηρητικότητα*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 31,8% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 11 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3.6. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τις συμπεριφορές και τους σχολιασμούς του ατόμου με ΔΑΦ και του κοινωνικού περίγυρου.

Εμφανίζονται σε υψηλή συχνότητα:

1) *Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 81,8% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 11 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

2) *Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του*: Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 54,5% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 7 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν

παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

Εμφανίζεται σε χαμηλή συχνότητα το:

1) *Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 31,8% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 10 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 2 φορές, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3.7. Ποσοτικά αποτελέσματα δείγματος για τις κατηγορίες της “Φαρμακευτικής αγωγής” και της κατηγορίας “Άλλο”.

Εμφανίζονται σε χαμηλή συχνότητα:

1) *Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 22,7% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 3 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

2) *Άλλο:* Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό έχει ποσοστό εμφάνισης 45,5% , με μεγαλύτερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης σε υποκείμενο 23 φορές, και μικρότερο αριθμό συχνότητας εμφάνισης 1 φορά, και εμφανίζει κανονικότητα. Αυτό σημαίνει πως το χαρακτηριστικό δεν παρουσιάζει μεγάλες αποκλίνουσες διακυμάνσεις των αριθμών της συχνότητας εμφάνισης του, μεταξύ των ατόμων που το εμφανίζουν.

3.8. Σύνοψη των αποτελεσμάτων

Στην απεικόνιση των ατόμων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο, τα πιο συχνά εμφανιζόμενα χαρακτηριστικά είναι η υπερ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές

εισροές, η αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση, η άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς, οι κινητικές στερεοτυπίες, τα ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας, οι ανωμαλίες στην οπτική επαφή/ απουσία βλεμματικής επαφής, οι δυσκολίες στο να κάνει φίλους και τα ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου. Αυτά τα χαρακτηριστικά εμφανίζουν παρόμοιο τρόπο εμφάνισης ανάμεσα στα άτομα ως προς τη συχνότητα αυτών, εκτός από την άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς, τα ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας και τις δυσκολίες στο να κάνει φίλους, όπου τα αποτελέσματα έδειξαν πως υπάρχει ποικιλία σχετικά με την συχνότητα εμφάνισης των συμπεριφορών μεταξύ των ατόμων, δηλαδή μπορεί ένα χαρακτηριστικό να είναι κοινό για μία ομάδα ατόμων, αλλά να αναπαριστάται διαφορετικά σε κάποια άτομα.

Υψηλή συχνότητα εμφάνισης στο δείγμα που μελετήθηκε είναι και η συμπεριφορά της κοινωνίας προς το άτομο, η οποία υποδηλώνει πως ο χαρακτήρας αποτελεί “στόχο” ως άτομο με ειδικές ανάγκες, διαφορετικό, μη φυσιολογικό ή ακόμα και εύκολα εκμεταλλεύσιμο. Ο τρόπος αντιμετώπισης της κοινωνίας προς αυτή την κοινωνική ομάδα ποικίλει και τείνει να σχολιάζει το διαφορετικό, χωρίς απαραίτητα να υπάρχει επίγνωση σχετικά με την κατάσταση του ατόμου, τα συναισθήματα του και τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει στην προσπάθεια ένταξης του στο ευρύ κοινωνικό πλαίσιο.

Ακόμα αναφέρεται σε υψηλή συχνότητα και η συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του, το οποίο υποδηλώνει τις περισσότερες φορές επίγνωση των δυσκολιών που αντιμετωπίζει.

4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Πραγματοποιώντας σύγκριση των ευρημάτων της παρούσας εργασίας με αυτά των ερευνών που αναφέρθηκαν στη βιβλιογραφική ανασκόπηση, έχοντας ως βάση μελέτες που διεξήχθησαν τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, είναι σαφές πως γίνεται λόγος για συμφωνία μεταξύ των μελετών. Αρχικά, θα πρέπει να αναφερθεί πως η αντιπροσώπευση των ατόμων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο, φαίνεται να απομακρύνεται την απαρχαιωμένη και καθόλα αρνητικά στερεοτυπική απεικόνισή τους, η οποία φάνηκε να επικρατεί στην αρχή της δεκαετίας του 2000, σύμφωνα με τον “Δημοσιογραφικό Οδηγό: θέματα αναπηρίας και ΜΜΕ” που δημοσιεύτηκε το 2006, αλλά και με το “Victims and Victors: Representation of Physical Disability on the Silver Screen” των Black & Pretes, που δημοσιεύτηκε το 2007.

Τα τελευταία χρόνια, η έμφαση παύει να δίνεται στην ωραιοποιημένη προσέγγιση εξευγενισμού των χαρακτηριστικών των ατόμων με ΔΑΦ, υπό το όνομα «ειδικές ικανότητες» αλλά και στην αρνητική αντιπροσώπευση των χαρακτήρων, κι αντ’ αυτού εντοπίζεται στην πολύπλευρη υπόσταση των ατόμων με ΔΑΦ. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα αντιληπτό από τις έρευνες των Πασσάλη, 2017 και Λίσγου, 2018, όπου γίνεται λόγος για περισσότερες πτυχές της καθημερινότητας των ατόμων με ΔΑΦ, όπως είναι οι ρομαντικές σχέσεις, η εκπαίδευση, η εργασιακή αποκατάσταση αλλά και η στάση της οικογένειας. Και οι δύο ερευνήτριες συμφωνούν μαζί μας πως οι περισσότεροι χαρακτήρες που χαίρουν αντιπροσώπευσης ανήκουν στο ανδρικό φύλο, με την Πασσάλη ωστόσο να βρίσκει πως οι περισσότεροι είναι ενήλικοι, σε αντίθεση με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας αλλά και αυτών της Λίσγου, που υποστηρίζουν ότι οι ανήλικοι λαμβάνουν μεγαλύτερη αντιπροσώπευση. Οι έρευνες επιπλέον επιβεβαιώνουν τα ευρήματά μας πως ένα σημαντικό ποσοστό των ατόμων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο λαμβάνει κάποιου είδους εκπαίδευση. Οι παραπάνω έρευνες, μαζί με το σύγγραμμα του Murray που δημοσιεύτηκε το 2008 υπό το όνομα “Representing Autism: Culture, Narrative, Fascination” δείχνουν πως η οικογένεια και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην αναπαράστασή των ατόμων με ΔΑΦ. Αν και η στάση τόσο της οικογένειας όσο και της κοινωνίας τείνει να είναι θερμή και υποστηρικτική, διαπιστώθηκε στην έρευνά μας πως τα άτομα με ΔΑΦ βρίσκονται πολλές φορές στο στόχαστρο, δεχόμενοι τόσο λεκτικές όσο και σωματικές επιθέσεις, ακόμα και από την ίδια τους την οικογένεια, όπως

υποστηρίζει και ο Baker στη μελέτη του *Autism and Representation*, του 2008. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μετουσίωση των στερεοτυπικών αναπαραστάσεων των ατόμων με ΔΑΦ στον κινηματογράφο. Παρ' όλο που παρατηρήσαμε αντιπροσώπευση μια πληθώρας χαρακτηριστικών του φάσματος όπως εξάγονται από το DSM – V , διαφωνούμε με τα ευρήματα των Nordahl-Hansen, Tøndevold & Fletcher-Watson , στη μελέτη τους “Mental health on screen: a DSM-5 dissection of portrayals of Autism Spectrum Disorders in film and TV” η οποία δημοσιεύτηκε το 2018, καθώς και με τη μελέτη της Maich “Autism Spectrum Disorder in Popular Media: Storied Reflections of Societal Views” του 2014, αφού η πλειοψηφία των χαρακτήρων μας δεν μπορούμε να πούμε πως αντιπροσωπεύονται ρεαλιστικά. Έτσι, βρήκαμε ότι οι στερεοτυπικές αντιλήψεις γύρω από τα άτομα με ΔΑΦ φαίνεται να συνεχίζουν αναπαράγονται, στρέφοντας ωστόσο τη βαρύτητά τους από πιο παραδοσιακά αρνητικά χαρακτηριστικά, σε χαρακτηριστικά που αντ' αυτού προκαλούν συμπόνια στο κοινό. Συμφωνούμε έτσι με τη Garner στη μελέτη της “What’s showing: film industry portrayals of autism spectrum conditions and their influences on preservice teachers in Australia” του 2014 αλλά και με τις Καναβέλη & Συριοπούλου-Δελλή (2019) πως ο κινηματογράφος προσπαθεί να χρωματίσει με πιο θετικό τρόπο τα χαρακτηριστικά των ατόμων με ΔΑΦ. Βέβαια, στην προσπάθειά του να επιτύχει την προβολή μιας θετικής εικόνας, τείνει να αναπαράγει εξ' ολοκλήρου λανθασμένες απεικονίσεις, παρουσιάζοντας θέματα για παιδιά θαύματα ή άτομα με υπερφυσικές δυνάμεις, όπως επιβεβαίωσε και ο Baker το 2008.

Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να διακρίνουμε την ύπαρξη δύο φαύλων κύκλων. Αρχικά, στον πρώτο φαύλο κύκλο γίνεται εμφανής η επίδραση της κοινωνίας στον κινηματογράφο, αφού η αυξανόμενη ενημέρωση του κοινού γύρω από τη ΔΑΦ, ασκεί πίεση στα μέσα για ορθότερη αντιπροσώπευση των ατόμων με ΔΑΦ. Συγχρόνως, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην έρευνά μας, ο κινηματογράφος συνεχίζει να ασκεί τεράστια επιρροή στο κοινό, ενημερώνοντάς το, με έμμεσο τρόπο, για τα χαρακτηριστικά των ατόμων με ΔΑΦ και τη ζωή τους. Στη συνέχεια, αξίζει να αναφερθεί ο δεύτερος φαύλος. Αυτός της αναπαραγωγής λανθασμένων στερεοτύπων. Όπως διαπιστώθηκε, η κάποτε εξ' ολοκλήρου αρνητική αντιπροσώπευση των ατόμων με ΔΑΦ φαίνεται να φθίνει. Τη θέση της ωστόσο τείνει να παίρνει μία άλλη μορφή στερεοτυπικής αντιπροσώπευσης. Ο χαρακτήρας με ΔΑΦ, τον οποίο ξανά ο θεατής δεν μπορεί να αγκαλιάσει και να αποδεχτεί για τις ακριβείς και ρεαλιστικές ιδιότητές του, καθώς είτε

θα πρέπει να τον συμπονά και να τον απομακρύνει άθελα του από το ενδεχόμενο ουσιαστικής κοινωνικής ένταξης, βλέποντάς τον ως κάτι κατώτερο, είτε θα πρέπει να τον θαυμάζει για τις εξωπραγματικές ιδιότητές του, απομακρύνοντάς τον ξανά από την αποδοχή, ως κάτι εξωπραγματικό. Αν και οι περισσότερες ταινίες από το 2000 έως και σήμερα τείνουν να αφήνουν ένα θετικό ή ελπιδοφόρο μήνυμα, αναρωτιόμαστε αν ποτέ θα μπορέσει να επιτευχθεί ουδετερότητα και σωστή, ωμή αντιπροσώπευση των ατόμων με ΔΑΦ. Τίθεται λοιπόν το ερώτημα, αν τελικά ο ζυγός θα μπορέσει να ισορροπήσει στη μέση και αν ο κινηματογράφος θα επιτύχει να διασκεδάσει το κοινό του, χωρίς όμως να λασπώσει την ορθότητα της πραγματικότητας για τα άτομα με ΔΑΦ.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσης μελέτης ήταν η διερεύνηση της αναπαράστασης των χαρακτήρων με διαταραχή αυτιστικού φάσματος. Έπειτα από την εξέταση των αποτελεσμάτων της έρευνας που αποτυπώθηκαν παραπάνω, διεξήχθησαν οι απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί.

5.1. Απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα

A) Ποιά είναι τα συχνότερα χαρακτηριστικά των διαταραχών αυτιστικού φάσματος που προβάλλονται στους χαρακτήρες με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο;

Στην απεικόνιση των ατόμων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο την τελευταία εικοσαετία, βάση των παραπάνω, καταλήγουμε πως το κυρίαρχο προφίλ ατόμων με ΔΑΦ παρουσιάζεται να τονίζει την συχνότερη εμφάνιση της υπέρ-αντιδραστικότητας σε διάφορες αισθητηριακές εισροές, με ποικιλία ως προς το είδος της αισθητηριακής εισροής αλλά και την ένταση της αντίδρασης του ατόμου, την αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση, όπου επιφέρει πολλές κοινωνικές δυσκολίες στο άτομο επηρεάζοντας τη λειτουργικότητά του σε σχέση με τις κοινωνικές καταστάσεις που το άτομο καλείται να αντιμετωπίσει καθημερινά, την άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς, τα κινητικά στερεοτυπικά μοτίβα, τα ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας, τις ανωμαλίες στην οπτική επαφή/ απουσία βλεμματικής επαφής, τις δυσκολίες στο να κάνει φίλους, το οποίο παραπέμπει σε ένα μοναχικό άτομο και τα ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου, δηλαδή η δυσκολία στην κατανόηση των συναισθημάτων, των σκέψεων των υπολοίπων και η απουσία ενσυναίσθησης. Επιπλέον, στα ευρωπαϊκά κινηματογραφικά έργα που μελετήθηκαν γίνεται πολύ συχνή αναφορά στην μη υποστηρικτική αντιμετώπιση του κοινωνικού περιγύρου προς τον κεντρικό χαρακτήρα κάτι το οποίο παραπέμπει στην εικόνα ενός απροστάτευτου και ευάλωτου χαρακτήρα.

B) Ποια είναι η κύρια μορφή της αναπαράστασης των χαρακτήρων με ΔΑΦ που απεικονίζονται στις ευρωπαϊκές κινηματογραφικές ταινίες;

Στα κινηματογραφικά έργα τα οποία ερευνήθηκαν διαπιστώθηκε πως το κυρίαρχο προφίλ ατόμου με ΔΑΦ που αναπαριστάται στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο είναι αυτό ενός άνδρα που εμφανίζεται κυρίως ως ανήλικος, είτε στην παιδική είτε στην εφηβική ηλικία. Ως προς την ικανότητα έκφρασης του, ο χαρακτήρας εμφανίζεται κυρίως λεκτικός που σημαίνει πως διαθέτει ευφράδεια λόγου και την ικανότητα να επικοινωνεί λεκτικά με τους γύρω του. Ακόμη, οι περισσότεροι δεν λαμβάνουν κάποιο είδος φαρμακευτικής αγωγής, με ένα πολύ μικρό ποσοστό να λαμβάνει αγωγή για την βελτίωση της λειτουργικότητας του. Τέλος, το πρότυπο του χαρακτήρα που είναι πιο ισχυρό έχει λάβει τυπική εκπαίδευση ενώ σε μεγαλύτερο ποσοστό η εκπαίδευση του δεν αναφέρεται καν.

Οι ευρωπαϊκές κινηματογραφικές ταινίες παρουσιάζουν σε μεγαλύτερη συχνότητα ένα συγκεκριμένο προφίλ ατόμου με ΔΑΦ. Χαρακτηριστικά, στην πλειοψηφία του δείγματος τονίζεται η υπερ-αντιδραστικότητα σε μία ποικιλία αισθητηριακών εισροών δίνοντας έτσι έμφαση στις υπερβολικές μη τυπικές αντιδράσεις των χαρακτήρων. Επιπλέον, το κυρίαρχο προφίλ των ΔΑΦ απεικονίζει την έντονη δυσκολία των χαρακτήρων στην κοινωνική αλληλεπίδραση και συναναστροφή με τον κοινωνικό περίγυρο χτίζοντας έτσι το πρόσωπο ενός μοναχικού ατόμου που όμως κερδίζει την συμπάθεια του κοινού εφόσον η μοναχικότητα αυτή έγκειται στην αναπτυξιακή διαταραχή και όχι στην προσωπική επιλογή του ήρωα. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τα ελλείμματα ενσυναίσθησης, δηλαδή την δυσκολία πρόβλεψης και εμπέδωσης των συναισθημάτων και των σκέψεων τρίτων προσώπων. Ακόμη, η μη υποστηρικτική αντιμετώπιση του περιγύρου προς τον κεντρικό χαρακτήρα που παρατηρήθηκε στα περισσότερα έργα, δημιουργεί ένα ευάλωτο προφίλ που τονώνει ακόμη περισσότερο την συμπάθεια των θεατών προς αυτό. Τέλος, η εμφάνιση της επίμονης προσκόλλησης σε ρουτίνες και των κινητικών στερεοτυπικών μοτίβων δίνει έμφαση στην εμμονική συμπεριφορά των ατόμων με ΔΑΦ.

Γ) *Πόσο ακριβής και ρεαλιστική είναι η απεικόνιση των χαρακτήρων με ΔΑΦ στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο;*

Η αναπαράσταση των χαρακτήρων με ΔΑΦ στα κινηματογραφικά έργα που μελετήθηκαν θα μπορούσε να θεωρηθεί ακριβής κατά το ήμισυ καθότι οι έντεκα από τους είκοσι δύο χαρακτήρες που παρατηρήθηκαν πληρούσαν τα διαγνωστικά κριτήρια

του DSM-5, το οποίο αποτέλεσε την βάση της ερευνητικής εργασίας, για την ορθή απεικόνιση της αναπτυξιακής διαταραχής. Συγκεκριμένα, το 50% του δείγματος εμφάνιζε την πλήρη και ακριβή εικόνα των ατόμων με ΔΑΦ εφόσον παρουσιάζονταν δυσκολίες τόσο στους τρεις τομείς της κοινωνικής διαντίδρασης, όσο και στα επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων ή δραστηριοτήτων. Το υπόλοιπο ποσοστό των κινηματογραφικών έργων, δεν εμφανίζει δυσκολίες και στους τρεις τομείς της κοινωνικής αλληλεπίδρασης αν και σημειώθηκε πως πληροί τα κριτήρια ως προς τα πρότυπα συμπεριφοράς και ενδιαφερόντων.

Ακόμη, στις περισσότερες κινηματογραφικές ταινίες δίνεται ένα υπερβολικά ελπιδοφόρο τέλος με τον πρωταγωνιστή που φέρει την διαταραχή να αλλάζει τελικά την συμπεριφορά και την σοβαρότητα των συμπτωμάτων του. Συνεπώς, μεταφέρεται προς το κοινό η ψευδαίσθηση πως με την ευγενική αντιμετώπιση αυτής της κοινωνικής ομάδας μπορεί να υπάρξει εμφανής και προοδευτική μείωση των χαρακτηριστικών που φέρουν τα άτομα με ΔΑΦ γεγονός το οποίο μπορεί να συμβεί μόνο με ορθή και δομημένη θεραπευτική παρέμβαση από ειδικούς θεραπευτές.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως η αναπαράσταση των χαρακτήρων αυτών δεν θεωρείται ακριβής κατά το ήμισυ και κατ'επέκταση δεν είναι αντιπροσωπευτικό αλλά προωθεί υπερβολικά αισιόδοξα μηνύματα τα οποία παραπέμπουν όχι τόσο στην αποδοχή των ελλειμμάτων των ατόμων αλλά περισσότερο στην στήριξη τους με σκοπό την σταδιακή μείωση των δυσκολιών τους.

5.2. Προτάσεις για μελλοντικές ερευνητικές μελέτες

Τα ευρήματα της εργασίας που εκπονήθηκε απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα που σχετίζονται με την κύρια μορφή απεικόνισης των χαρακτήρων και την ρεαλιστικότητά τους ως προς τα διαγνωστικά κριτήρια των διαταραχών αυτιστικού φάσματος. Κάποιες πρωτότυπες έρευνες που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν μεταγενέστερα από άλλους ερευνητές είναι η εκτενέστερη και λεπτομερής διερεύνηση του τρόπου αντιμετώπισης του κοινωνικού περίγυρου προς το πρόσωπο του χαρακτήρα με ΔΑΦ όπως αυτός αναπαριστάται στον κινηματογράφο. Μία ακόμη ενδιαφέρουσα πρόταση για μελλοντική διερεύνηση είναι η έρευνα σχετικά με την επίγνωση των ελλειμμάτων

και την αυτοεικόνα του ίδιου του ατόμου που βρίσκεται στο φάσμα και πως η εικόνα αυτή επηρεάζει την αντιμετώπιση του χαρακτήρα προς το κοινωνικό του περιβάλλον.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία:

- Αραβαντινού, Α. (2018). *Πραγματολογικά Ελλείμματα σε παιδιά με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)*. (Δημοσιευμένη Διπλωματική Εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Βάρβογλη, Λ. (2007). *Η διάγνωση του αυτισμού*. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Γιαμούρας, Δ. (2020). *Η Διερεύνηση των Κοινωνικών Δεξιοτήτων των παιδιών στο Φάσμα του Αυτισμού*. (Δημοσιευμένη Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας).
- Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας-Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης. (2006). *Δημοσιογραφικός οδηγός: θέματα αναπηρίας και ΜΜΕ*. Αθήνα.
- Δημητροπούλου, Χρ. (2017) *Ο αυτισμός. Χαρακτηριστικά λόγου και ομιλίας στην ήπια αυτιστική διαταραχή*. (Δημοσιευμένη Πτυχιακή Εργασία, Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηπείρου).
- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2004). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων: Αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Λίσγνου, Α. Ε. (2018). *Η απεικόνιση της οικογένειας του χαρακτήρα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος στον κινηματογράφο*. (Δημοσιευμένη Μεταπτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγίου).
- Νακοπούλου, Θ. (2019). *Οι ευάλωτες ομάδες στον κινηματογράφο: Μελέτη περίπτωσης κινηματογραφικού έργου για τον αυτισμό*. (Δημοσιευμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας).
- Παπαδοπούλου, Μ. (2021). *Ο Χαρακτήρας του Αυτιστικού Ατόμου στον Κινηματογράφο*. (Αδημοσίευτη Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Πασσάλη, Μ. (2017). *Η απεικόνιση χαρακτήρων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος στον κινηματογράφο*. (Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιου Αιγίου).
- Πεχλιβάνη, Χρ. (2016). *Ενσυναισθητική ικανότητα και αυτιστικά χαρακτηριστικά σε νεαρούς ενήλικες*. (Δημοσιευμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας).
- Σιδηροπούλου, Κ. (2015). *Βασικές αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήματος (Κεφάλαιο 11)*. Εκδόσεις Κάλλιπος.

- Συριοπούλου, Δ. & Καναβέλλη, Ε. (2019). *Οι Αναπαραστάσεις της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος στον Κινηματογράφο*. (Δημοσιευμένη Εργασία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Φακινού, Ι. (2016). *Πραγματολογικές δεξιότητες ατόμων που emπίπτουν στο φάσμα του αυτισμού*. (Δημοσιευμένη Διπλωματική Εργασία, Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου).
- Brown, L. (2004). *Αυτισμός*. Αθήνα: Σαββάλα

-Cinemaniax(site)

<https://cinemaniax.gr/to-meteikasma-kai-i-pseydaisthisi-tis-kinisis-ston-kinimatografo/> (τελευταία πρόσβαση στις: 10/10/2021)

Ξενογλώσση Βιβλιογραφία:

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.
- Baker, A.D. (2008). *Autism and Representation*. Series: Routledge Research in Cultural and Media Studies, ISBN: 978-0-415-95644-4.
- Barsam, R. & Monahan, D. (2016). *Looking at Movies: An Introduction to Film Edition: 5th*. W.W. Norton & Co.
- Black, R. S. & Pretes, L. (2007). Victims and Victors: Representation of Physical Disability on the Silver Screen. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities vol. 32 iss. 1 pp 66—83*
- Bordwell, D. &Thompson, K. (2011). *Minding Movies: Observations on the Art, Craft, and Business of Filmmaking*. University of Chicago Press
- Draaisma, D. (2009). *Stereotypes of autism*. Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Series B, Biological Sciences.
- D. Grossi; R. Marcone; T. Cinquegrana; M. Gallucci (2012). *On the differential nature of induced and incidental echolalia in autism*. *Journal of Intellectual Disability Research vol. 57 iss. 10 pp.903—912*
- Eigsti, I. M. & Benneto, L. (2009). Grammaticality judgments in autism: Deviance or delay. *Journal of Child Language vol. 36 iss. 5 (pp. 999-1021)*
- Eigsti, I. M., Bennetto, L., & Dadlani, M. B. (2007). Beyond pragmatics: Morphosyntactic development in autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders, 37 (6), 1007-1023*

- Eigisti, I.-M., de Marchena, A. B., Schuh, J. M., & Kelley, E. (2011). Language acquisition in autism spectrum disorders: A developmental review. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 5, 681–691.
- Ellis, K. (2010). *Autism & Aspergers in Popular Australian Cinema Post 2000*. Murdoch University.
- Frith, U. (1989). *Autism: Explaining the Enigma*. Oxford: Basil Blackwell.
- Garner, A. (2014). *What's showing: film industry portrayals of autism spectrum conditions and their influences on preservice teachers in Australia*. (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο του Wollongong).
- Happe, F. (1994). *Autism, an Introduction to Psychological Theory*. London: UCL Press.
- Happé, F. & Frith, U. J. (2006). The Weak Coherence Account: Detail-focused Cognitive Style in Autism Spectrum Disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 1 (36), pp. 5–25.
- Harley, T. (2001). *The Psychology of Language. From Data to Theory*. Psychology Press.
- Howlin, P. (2003). Outcome in high-functioning adults with autism with and without early language delays: implications for the differentiation between autism and Asperger syndrome. *Journal of Autism and Developmental Disorders*
- Kanner, L., & Eisenberg, L. (1956). Early Infantile Autism 1943-1955. *American Journal Of Orthopsychiatry*, 26, 55-65.
- Kolevzon, A., Gross, R & Reichenberg, A. (2007). Prenatal and Perinatal Risk Factors for Autism. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine vol. 161 iss. 4*
- Krikmann, A. (2006). Contemporary Linguistic Theories of Humor Publication. *Electronic Journal of Folklore*.
- Maich, K. (2014). Autism Spectrum Disorder in Popular Media: Storied Reflections of Societal Views. *A Journal of Educational Research & Practice. Issue vol. 23 No. 2*
- Moyer-Gusé, E. (2008). Toward a Theory of Entertainment Persuasion: Explaining the Persuasive Effects of Entertainment-Education Messages. *Communication Theory vol. 18 iss. 3 pp. 407-425*
- Murray, St. (2008). *Representing Autism: Culture, Narrative, Fascinatio*. Liverpool University Press

- Norbury, C. F. (2005). The relationship between theory of mind and metaphor: Evidence from children with language impairment and autistic spectrum disorder. *British Journal of Developmental Psychology*, 23: 383–99.
- Nordahl, H. M. Tøndevold & Fletcher-W. (2018). Mental health on screen: a DSM-5 dissection of portrayals of Autism Spectrum Disorders in film and TV. *Psychiatry Research Vol. 262* (pp 351-353)
- Singhal, A & Rogers, E.M. (2002). A Theoretical Agenda for Entertainment—Education. *Series: Communication Theory vol. 12 iss. 2 pp. 116-135*
- Toichi, M & Kamio, Y. (2003). Paradoxical Autonomic Response to Mental Tasks in Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders, Vol. 33, No. 4* (pp. 417-426)
- Tovar, A. T., Fein, D. & Naigles, L.R., (2015). Grammatical Aspect Is a Strength in the Language Comprehension of Young Children With. *Journal of Speech Language and Hearing Research vol. 58 iss. 2* (pp. 301-310)
- Wing, L., (1991). *The Relationship between Asperger's Syndrome and Kanner's Autism*, U. Frith (επιμ. 2009), 93-121. Cambridge: Cambridge University Press.

Παραρτήματα:

1) *Bless the child* (2000)

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	2	13:20 22:10	Δεν παίζει με τα υπόλοιπα παιδιά, κάνει μοναχικό παιχνίδι.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	2	05:15 35:45	Όταν ήταν νεογνό, δεν της άρεσε να την κρατούν αγκαλιά, να την χαϊδεύουν ή να την φιλούν.
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας (εναλλαγή λόγου ομιλητή – συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.			13:20 21:50	Δεν παίζει με τα υπόλοιπα παιδιά, κάνει μοναχικό παιχνίδι.
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία.				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/ Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια.				
Δυσκολίες στο να κάνει φίλους.	x	2	13:20 21:50	Δεν παίζει με τα υπόλοιπα παιδιά, κάνει μοναχικό παιχνίδι.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	2	13:20 21:50	Δεν παίζει με τα υπόλοιπα παιδιά,

				κάνει μοναχικό παιχνίδι.
Κινητικά στερεότυπα.	x	5	13:10 16:34 23:09 31:30 37:14	Κινεί το σώμα της μπρος πίσω.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.	x	1	35:55	
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	5	13:10 16:34 23:09 31:30 37:14	Γυρνάει μία στρογγυλή πλάκα με μεγάλη ταχύτητα ενώ παράλληλα κινεί το σώμα της μπρος πίσω.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x	5	13:10 16:34 23:09 31:30 37:14	Γυρνάει μία στρογγυλή πλάκα με μεγάλη ταχύτητα.
Υπερβολικά περιγαρακωμένα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	2	05:15 35:45	Αδυναμία αισθητηριακής ολοκλήρωσης σε απτικό ερ'εθισμα: Όταν ήταν νεογνό, δεν της άρεσε να την κρατούν αγκαλιά, να την χαϊδεύουν ή να την φιλούν.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.	x	1	57:45	Μιλάει για τον εαυτό της σε γ' ενικό πρόσωπο,

				χρησιμοποιεί μικρές φράσεις 2-3 λέξεων.
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.	x	1	57:45	Μιλάει για τον εαυτό της σε γ' ενικό πρόσωπο, χρησιμοποιεί μικρές φράσεις 2-3 λέξεων.
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x	1	11:20	Ξέσπασμα άνευ λόγου: ξεκίνησε να χτυπά το κεφάλι της στον τοίχο.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	1	11:50	Ο σύντροφος της θείας, την εγκατέλειψε λόγω του παιδιού.
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	2	19:20 9:43	Δεν κρατά το κουτάλι με τριποδική λαβή αλλά με ολόκληρη την παλάμη. Περιγραφή εικόνας παιδιού από τον γιατρό στην θεία του. (κυρτή πλάτη, επανάληψη συμπεριφοράς, έλλειψη προσοχής).

2) *Les diables (2002)*

Χαρακτηριστικά	•	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x		4:57	Απουσία.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	x		7:36	Πλήρης έλλειψη εκφράσεων του προσώπου.
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	x	fg	14:52 38:36 51:46 1:31:10 1:31:23 1:33:30	Βγαίνει γυμνή από το μπάνιο Κοιτά χαμογελώντας την μαμά και τον αδερφό της να παλεύουν στη σπασμένη τζαμαρία. Γελάει με τον αδερφό της που είναι οργισμένος και σπάει πράγματα Θέλει αγκαλιά ενώ η αστυνομία κυνηγάει αυτή και τον αδερφό της και γελάει καθώς ο αδερφός της της φωνάζει για να σωθούν. Έχει χαρούμενη έκφραση ενώ ο

				αδερφός της είναι τραυματισμένος.
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.	x		7:10, 7:36, 18:05, 32:26, 36:19, 37:42 0:39, 9:50, 14:57, 17:27, 20:17, 21:02, 35:48, 41:26, 41:36, 43:24, 44:04, 50:26, 52:27 24:19	Κάθεται οκλαδόν πηγαίνοντας μπρος-πίσω. Περπατάει στο χώρο μπρος-πίσω. Αγόρι (Francois) κάθεται οκλαδόν και πηγαίνει μπρος-πίσω.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x		16:13, 36:03, 43:40, 49:24, 49: 52, 1:34:51 35:05 45:57 1:30:11 24:26 25:18	Κουνάει το πόμολο της πόρτας Πετάει πάνω της ροδοπέταλα Πετάει πάνω της την κομματιασμένη κουρτίνα Πετάει πάνω της κομματιασμένα λεφτά Κορίτσι με ΔΑΦ στην τάξη ζωγραφίζει εμμονικά κύκλο. Ο Francois παίζει με

				σβούρα και πάει μπρος- πίσω
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x		3:01 3:48, 27:48, 50:50 5:04, 14:54, 15:57, 20:19, 31:00, 38:35, 27:48 18:01, 32:05 1:10:27	Γυαλάκι για ψηφιδωτό Φτιάχνει ψηφιδωτό Κουβαλάει μαζί της τσάντα με γυαλάκια για ψηφιδωτό Μασουλάει μη βρώσιμο αντικείμενο Παίζει με τούβλα αντί για τα γυαλάκια
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x		5:33 34:25 34:27 34:35	Αρχίζει να ταρασσεται εμφανώς όταν πηγαίνει να την αγγίξει ο αδερφός της και ηρεμεί όταν της λέει ότι δεν θα την αγγίξει. Ο αδερφός της την αγγίξει και αυτή δεν θέλει. Την κλωτσάει και η Chloe ουρλιάζει. Την πειράζει ότι την αγγίξει και ενοχλείται.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x		13:13 41:39	Απαθής όταν κάνει ντους Παραλίγο να την πατήσει αμάξι αλλά είναι απαθής
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφολογικά ελλείμματα.				
Σημσιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				

Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x		22:03 42:05 1:16:28, 1:19:10, 1:29:20	Χτυπάει το τραυματισμένο της πόδι. Κοπανάει το στέρνο της γιατί την άφησε ο αδερφός της. Χτυπάει τον εαυτό της αν δεν λάβει σωματική επαφή.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.	x		0:51, 5:07, 5:14 5:33 45:20, 45:57 51:23 1:10:50 1:12:44, 1:13:01	Χτυπάει το δέντρο όταν βρίσκεται στο δρόμο της Επιθετική όταν πάει να την ακουμπήσει ο αδερφός της Έχει κατεβάσει την κουρτίνα και τη σκίζει με μανία. Την έχει κομματιάσει. Χτυπάει μία κορνίζα που κρατάει ο αδερφός της Πετάει κάτι τούβλα επειδή δεν την αγκάλιασε ο αδερφός της Φαίνεται να θυμώνει περνώντας μέσα από αυτόματη πόρτα
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x		11:20 Φροντιστής της Chloe: 24:58 25:07	Αδερφός στους αστυνομικούς: « Μην την ακουμπάτε. Πρέπει να της λέτε τα πάντα. «Κάνε εκείνο». «Περπάτησε» . Αν όχι, δεν το κάνει. Και με το δωμάτιο, το ίδιο. Πρέπει να της πείτε ότι είναι δικό της». «Γι' αυτό η Chloe φτιάχνει ψηφιδωτό που σχηματίζει ένα σπίτι. Ξέρει τι την ηρεμεί και τι της αρέσει. Αυτό την ηρεμεί».

			25:27	«Φοβάται τόσο πολύ.[...] Τα πάντα. Εσένα, εμένα, το σώμα της. Η ζωή την τρομάζει και η ζωή βρίσκεται παντού». «Όταν χαμογελάει, δεν βλέπεις πραγματικά αυτή. Είναι μία ψευδαίσθηση, μία πρόσοψη για να την αφήσεις ήσυχη. Το αυθεντικό της πρόσωπο αναδύεται όταν την αγγίζεις, όταν φωνάζει τρομοκρατημένη. Το υπόλοιπο κρύβεται πίσω από το σώμα της. Όταν δέχεται τον κόσμο και μιλά και γελά, θα είναι σαν να γεννήθηκε. Θα ξεκινήσει να ζει. Θα είναι απίστευτο, όχι;».
			28:56, 47:42	Δέχεται σωματική επίθεση από άγνωστα άτομα.
			29:17	Κοπέλα που της επιτέθηκε: «Πώς γ**** αυτή τη σ****; Το είδες;»
			31:26	Αδερφός: «Θα μείνουμε λίγο. Μέχρι να θεραπευτείς»
			37:42	Φαίνεται να γίνεται διάκριση μεταξύ των αδερφών: Μαμά σε Joseph: «Φαίνεσαι τόσο.. Ξέρεις;» Το πλάνο δείχνει τη Chloe να κάνει κινητικό στερεότυπο.
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				

Πολύ δυνατή μνήμη.	x		3:48 13:13,15:36 42:50, 49:08 44:10 1:36:23	Φτιάχνει σπίτι σε μορφή ψηφιδωτού από μνήμης Κοιτάζει τα φύλλα, τα οποία μοιάζουν με αυτά που έβλεπε μικρή από το δωμάτιό της. Βρίσκουν το σπίτι που ψάχνουν και είναι ίδιο στην πραγματικότητα με αυτό που σχηματίζει από μνήμης στα ψηφιδωτά της. Κοιτάει τα φύλλα μέσα από την κινούμενη κουρτίνα και χαμογελάει. Κοιτάζει τα φύλλα ξανά
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x		0:51 17:58, 35:05, 41:26, 43:11, 49:32, 49:49: 50:01, 1:07:43 25:57 1:29 21:40 22:19 27:00	Αρπάζει το χέρι του αδερφού της ως τρόπο εναλλακτικής επικοινωνίας, π.χ. για τροφή ή για να ανοίξει πόρτα ή να φύγει κλπ. Κορίτσι στην τάξη με ΔΑΦ πιάνει τον αδερφό από τη μπλούζα και τον οδηγεί να της αλλάξει τη μουσική Βγάζει μη λεκτικούς ήχους Κραυγή θυμού/ ανανάκτησης Άκουσε ήχο που έμοιαζε με πτώση του αδερφού της από το δέντρο, έβγαλε μη λεκτικό ήχο και στη συνέχεια έπεσε από το δέντρο. Κραυγές αγωνίας γιατί έχει χτυπήσει

			28:58, 47:42	<p>Ήχοι χαράς σε βόλτα με τον αδερφό της. Βγάζει μη λεκτικούς ήχους όταν της επιτίθονται Βγάζει μη λεκτικούς ήχους γιατί τρόμαξε Σαν ανταπόκριση σε κάτι που της λέει ο αδερφός της Βγάζει κραυγές γιατί οι αστυνομικοί την χωρίζουν από τον αδερφό της Λόγω σύγχυσης Όταν ο αδερφός της την αναγκάζει να μην μιλήσει επειδή τους κυνηγάνε Λόγω χαράς</p>
			42:05	
			42:52, 51:23	
			54:05	
			1:12:27 1:30:59	
			1:38:06	

3) *Magnificent 7* (2005)

1^{ος} Χαρακτήρας :

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	1	11:40	Απομόνωση.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	1	22:30	Δεν κατάλαβε συναισθήματα
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				

Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x	3	31:55 33:40 44:30	Αδυναμία κατανόησης της γλώσσας του σώματος.
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.	x	2	03:05	Άγχος μήπως συμβεί κάτι αναπάντεχο/ απρόοπτο, δεν του αρέσουν οι εκπλήξεις .
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιγαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x	4	29:45 30:35 40:00 81:21	Εμμονή με φωτογράφιση μικρών λεπτομερειών σε ανθρώπους ή αντικείμενα.
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				

Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφολογικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.	x	2	14:10 31:18	
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.	x	4	02:20 09:50 24:40 25:55	
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	x	3	14:55 28:07 40:00	Έλλειψη ενσυναίσθησης: Κάνει σχόλια που δείχνουν να είναι άσχημα/ απρεπή για τον συνομιλητή του
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς την κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	5	09:10 16:55 21:35 30:45 38:34	Έκφραση δυσχαίρειας από μία γυναίκα. Είπαν πως δεν είναι φυσιολογικά τα παιδιά. Μπούλινγκ στο σχολείο.
Αναφορά σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.	x	9	09:25 12:20 21:50 26:38 29:45 30:35 40:00 45:45 75:20	
Πολύ δυνατή μνήμη.	x	5	20:19 21:50 26:38 30:14 76:44	
Υψηλή ευφυΐα.				

Άλλο.	x	2	64:00 24:40	Φαίνεται πιο ώριμος συμπεριφορικά (Κρίστοφερ) Δεν έχει στρατηγική σκέψη (Κρίστοφερ)
-------	---	---	----------------	--

2^{ος} Χαρακτήρας:

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	3	14:25 48:50 81:27	Απομόνωση.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.				

Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.	x	1	36:50	
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	x	1	66:45	Διαχωρισμός χρωμάτων σε ζαχαρωτά.
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	6	01:15 07:13 67:35 07:13 13:00 23:00	Αδυναμία αισθητηριακής ολοκλήρωσης σε έντονα και δυνατά ακουστικά ερεθίσματα και σε έντονα οπτικά ερεθίσματα (χρώμα κόκκινο).
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x	1	15:40	Αναζητητής ιδεοδεκτικού ερεθίσματος (αφρός μπάνιου).
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.	x	1	21:30	Μιλάει σε γ' ενικό για τον εαυτό του.
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				

Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς την κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	5	09:10 16:55 21:35 30:45 38:34	Έκφραση δυσχαίρειας από μία γυναίκα. Είπαν πως δεν είναι φυσιολογικά τα παιδιά. Μπούλινγκ στο σχολείο.
Αναφορά σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				

4) After Tomas (2006)

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	X	5	56.44 47.10 1.22.42 1:01:58 1.16.54	Δεν απαντά σε ερώτηση ατόμου, και πλησιάζει να την μυρίσει. Δεν ακολουθεί εντολές, τον φώναξαν για φαγητό και εκείνος συνέχισε να παίζει, χωρίς να αλληλεπιδράσει. Δεν θέλει να αλληλεπιδράσει, δεν αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα της κατάστασης.
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	X	5	56.44, 47.10 1.22.42 1:01:58 1.16.54	
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.	X	1	1:07:07	
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				

Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	X	13	3:06, 48:32, 52:32 5:44, 22:18, 27:16, 47:06, 50:27, 56:44, 57:20, 1:05:38, 1:09:37, 1:11:58.	Ανωμαλίες στην οπτική επαφή σχετικά με τα ερεθίσματα του πλαισίου χωρίς σχολιασμό και με σχολιασμό από τον γονέα ή άλλο πρόσωπο) Μη διατήρηση βλεμματικής επαφής σε άτομο.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	X	3	51.25, 53.01, 1.17.59	
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	X	5	1.47, 19:42, 19.42, 47:53, 1:19:22	
Δυσκολία στο να κάνει φίλους ή να μοιράζεται το φανταστικό παιχνίδι	X	2	40:21, 1:00:29	Μοναχικό παιχνίδι.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	X	1	21:48	Μοναχικό παιχνίδι στην τάξη.
Κινητικά στερεότυπα.	X	5	5:11, 14:56, 21:48, 27:15, 53:10,	
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.	X	2	33:29, 18:30	
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.	X	2	11:05 30:59	Επαναλαμβάνει τη φράση εμμονής "state train" Επαναλαμβάνει λέξη εμμονής "Train"
Επιμονή στην ομοιομορφία.	X	2		

Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.	X	1	30.59	Επαναλαμβάνει τη φράση εμμονής "state train" Επαναλαμβάνει λέξη εμμονής "Train"
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	X	4	39.52 42.27 3.14 11.23	Ρουτίνα μετακίνησης με καρότσι. Μετά από συγκεκριμένη συμπεριφορά σταματά την αντιδραστική συμπεριφορά. Αντιδραστική συμπεριφορά επειδή λερώθηκαν τα παπούτσια του, κλαίει. Κλαίει γιατί ο πατέρας του έχυσε το νερό.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.	X	8	1.17.26 18.46,38.02 1.58,26.15,,46.53, 47.36, 1.04.00	Μετακίνηση με καρότσι. Δεν συνεργάζεται για να πάει κάπου. Η μητέρα κατάφερε να τον κάνει να μετακινηθεί με τη χρήση καροτσιού(απουσία κινητικού προβλήματος) Δεν θέλει να παραβρεθεί κάπου(τον κουβαλούν) Κλαίει ή κάνει έναν ήχο που δηλώνει δυσφορία, δεν θέλει να πάει Ήχος δυσφορίας
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.	X	3	1:03:49 1.23.10 1.30.50	Η μαμά του του είπε πως δεν μπορώ να σε ακούσω αν είσαι σε άλλο δωμάτιο, έπειτα στεκόταν στην πόρτα(έξω από το δωμάτιο, και της είπε στη συνέχεια πως δεν την ακούει, πρέπει να βρίσκεται στο ίδιο δωμάτιο με εκείνον.

				Χρήση φράσης σε λανθασμένο περιβάλλον(γλωσσικό).
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	X	3	11.24, 27.53, 21.48	-Κάθε φορά που έχει μία αντιδραστική συμπεριφορά και του δίνεται κάτι σχετικό με την εμμονή του(Τόμας το τρενάκι), είτε σε παιχνίδι είτε σε βίντεο, ηρεμεί και σταματά την αντιδραστική συμπεριφορά. -Έχει συχνά μαζί του ένα αρκουδάκι του μικι. -Προσκόλληση με φωτογραφία.
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	X	2	7:45, 49:50	Παρακολουθεί τον Τόμας το τρενάκι στην τηλεόραση
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	X	2	42.27 56.44	Υπερδιέγερση όταν ήρθε σε επαφή με αισθητηριακό ερέθισμα(πτώση φαγητού στο πόδι. Υπερβολική αντιδραστική συμπεριφορά. Κλαίει. Υπερδιέγερση όταν χύθηκε το ποτήρι με το νερό δίπλα του. Υπερβολική αντιδραστική συμπεριφορά Πλησίασε να μυρίσει μία κυρία κατά την προσπάθεια αλληλεπίδρασης.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	X	1	7.32	Περνάει πάνω από σπασμένο ποτήρι(δεν το πατάει, δεν του δίνει σημασία, σαν να μην υπάρχει.

Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση				
Φωνολογικά ελλείμματα				
Σημασιολογικά ελλείμματα				

Μορφοσυντακτικά ελλείμματα	X	2	30.59 1.30.36	Επαναλαμβάνει τη φράση state train, για να εκφράσει ότι θέλει να πάει εκεί(έλλειψη όρων για σωστή διατύπωση) Δεν αντιλαμβάνεται ότι το μέρος που θέλει να πάει είναι κλειστό. Μιλάει για τον εαυτό του σε γ' πρόσωπο.
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών				

Αδυναμία κατανόησης χιούμορ				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας				
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου	X	6	1.07.07 1.16.35 47.53 1.01.58 1.19.22 1.26.07	Τον βοήθησε η μαμά του κ εκείνος αντέδρασε και έφυγε Δεν αντιλήφθηκε τι ειπώθηκε(εγκυμοσύνη, κοιτούσε το σκύλο) Παίρνει κάτι που δεν είναι δικό του χωρίς να ρωτήσει. Έλλειψη ενσυναίσθησης.(έπεσε ένα παιδί από το ποδήλατο, και ο Kyle σχολίασε ''καημένο ποδήλατο''). Τραγούδι σε κηδεία Χρήση ακατάλληλου σχόλιου που έχει ακούσει.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία	X	8	1.57, 3.14, 38.02 15.06 16.09 18.46 5.56, 1.09.43 1.23.31	Αντιδραστική συμπεριφορά.(φωνές ή κλάμα, συμπεριφορά αποφυγής, μη συνεργάσιμη) Δεν θέλει να κάνει κάτι που του λένε, και έπειτα από μέτρηση ατόμου(1-2-3), ακολουθεί εντολή, παράλληλα με άτομο. Τραυματισμός ατόμου με πιρούνι. Μη συνεργάσιμος, δεν θέλει να πάει κάπου. Αντιδραστική συμπεριφορά σε λεκτικό ερέθισμα. Αντιδραστική συμπεριφορά σε λεκτικό ερέθισμα,

				κλείνει τα αυτιά του, κλαίει, και χτυπάει το κεφάλι του στον τοίχο, γίνεται επιθετικός. Αντιδραστική συμπεριφορά, ουρλιάζει, γίνεται επιθετικός, χτυπάει την μητέρα και το σκύλο.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινότητας προς άτομο	X	8	30.59 51.12. 1.23.31 16.25, 1.10.39, 1.10.14, 1.12.11 15.06	<p>Ο μπαμπάς διανύει μεγάλη απόσταση για να κάνει το παιδί να αντιληφθεί αυτό που του λέει βιώνοντας το. Προετοιμάζουν το παιδί για την άφιξη του σκύλου. Η μητέρα σφίγγει στην αγκαλιά της το παιδί για να τον ηρεμήσει(πιέσεις σώματος)</p> <p>Γενικά εξηγούν στο παιδί το κάθε τι που συμβαίνει έτσι να συνδράμουν στην μάθηση. Είναι δίπλα του και ασχολούνται μαζί του.</p> <p>Όταν χρησιμοποιούν κάποιο άλλο μέσο (π.χ. κουκλάκι ή σκύλο), για να "αλληλεπιδράσει" με το παιδί και να ελεγχθεί η συμπεριφορά</p> <p>Δίνονται οδηγίες οι οποίες πραγματοποιούνται μετά το μέτρημα(1-2-3)</p>
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή				
Παρατηρητικότητα				
Πολύ καλή μνήμη				
Εξυπνάδα				

Άλλο				
------	--	--	--	--

5) Snow Cake (2006)

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση Χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφανίσεων	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	1	37.31	
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	1	1.25.03	Κάθεται στην κουζίνα και κοιτάει πανικόβλητη, έχει γεμίσει το σπίτι κόσμο, είναι απόμακρη
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.	x	1	37.31	Αποτραβήχτηκε μόλις πήγε να την πλησιάσει μία γειτόνισσα.
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x	11	17.42,35.36, 37.31, 43.54, 53.53, 59.53, 1.14.06, 1.18.11, 1.20.21, 1.21.52, 1.36.25	Δεν έχει βλεμματική επαφή κατά την επικοινωνία της με κάποιο πρόσωπο ή κοιτάζει γύρω προς διάφορες κατευθύνσεις και όχι σε αυτό που συμβαίνει. Στροφή κεφαλής από άλλη μεριά κατά την αλληλεπίδραση.

Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	x	1	18.09	Ανέκφραστη καθώς μιλάει για τον θάνατο της κόρης της.
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	x	1	1.29.10	Όταν μαζεύτηκαν στο σπίτι μετά την κηδεία έβαλε μουσική και χόρευε
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x	1	28.32	Μοναχικό παιχνίδι.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	3	24.23, 28.32 1.25.03	Αποφυγή προσώπου. Μοναχικό παιχνίδι. Κάθεται μόνη στην κουζίνα, ενώ το σπίτι έχει πολύ κόσμο, είναι απόμακρη.
Κινητικά στερεότυπα.	x	4	47.56, 1.21.35 49.28 1.17.23	Κίνηση σώματος μπρος-πίσω Κίνηση χεριών, είναι χαρούμενη.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	x	2	19.48, 1.15.09	Θέλει τα παπούτσια τακτοποιημένα σε σειρά.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.	x	3	39.10, 1.18.17, 1.37.45	
Επιμονή στην ομοιομορφία.	x	9	19.48, 1.15.09 21.43,22.19, 55.50, 36.26, 1.38.59	Θέλει τα παπούτσια τακτοποιημένα σε σειρά. Τακτοποιεί.

			53.55 1.27.05	Αντιδραστική συμπεριφορά όταν έκανε εμετό ο σκύλος στο χαλί, δεν θέλει να μείνει λεκές. Της αλλάζουν θέση τα πράγματα(σοκαρισμένη)
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.	x	1	23.11	Δεν είμαι κυρία, είμαι η Linda.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	11	28.31 38.08 38.56 28.00 20.02,26.27, 28.54, 53.55 53.55, 21.13 1.32.04	Έλεγχος και οργάνωση κουζίνας κάθε φορά που τη χρησιμοποιεί αλλά και που δεν την χρησιμοποιεί. Κάθε χρόνο φτιάχνουμε χιονάνθρωπο. Κάθε Τρίτη κάποιος πρέπει να βγάζει τα σκουπίδια στις 12 που περνάει το σκουπιδιάρικο. Χρήση πίνακα προγράμματος. Δεν έχει αλλάξει κρεβάτι από τριών. Δεν θέλει να μπαίνει κανένας στην κουζίνα της. Εμμονή με την καθαριότητα Βγάλε τα ρούχα σ'δν θέλω να μολύνεις με υγρασία το χαλί.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.	x	2	1.35.52	Δεν πέρασε το σκουπιδιάρικο στην ώρα του και περίμενε δύο ώρες νευρική(

			53.55	επανάληψη φράσης πρέπει να βγάλω τα σκουπίδια) Φοβάται πως μη μείνει λεκές στο χαλί, γιατί αν μείνει έκφρασε πως πρέπει να μετακομίσει.
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέυσης.	x	1	53.55	Φοβάται πως μη μείνει λεκές στο χαλί, γιατί αν μείνει έκφρασε πως πρέπει να μετακομίσει.
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x	11	19.11, 23.22, 28.33 38.33 ,43.17, 53.55,1.18.12, 1.18.38,1.35.5 2 1.36.55 1.20.21	Παιχνίδια με φωτάκια Φτιάχνει χιονοστιβάδες από χαρτί, ασχολείται με χάρτινη χιονοστιβάδα, σχεδόν πάντα έχει μαζί της. Ένα ασυνήθιστο αντικείμενο της τράβηξε την προσοχή και το κοιτούσε επίμονα.
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x			
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	4	30.10 1.39.45 19.11	Της αρέσει πολύ η γεύση του χιονιού. Αλλαγές χρωμάτων σε παιχνίδι της τραβάει την προσοχή.

			1.19.04 56.53	Του ζητά να την αγκαλιάσει σφιχτά αλλά να μην την αγγίζει με τις παλάμες του Δεν θέλει να την κρατήσει από το χέρι(αυτοκινητόδρομος)
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	1	30.10	Το χιόνι δεν την κάνει να κρυώνει.
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x			Για το χιόνι.
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Ελλείμματα στη φωνολογία				
Ελλείμματα σε σημασιολογία				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου	x	1	38.04	
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών	x	1	38.13	
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας				
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου	x	15	24.23 23.36 24.23 39.21 1.15.45 1.18.21	(δεν σε θέλει κανείς εδώ, χασου) Έλλειψη ενσυναίσθησης, δεν κατανοεί γιατί κλαίει το άτομο. Γίνεται προσβλητική Πας μια βόλτα γτ δν θέλω να σ μιλήσω άλλο?

			34.20	Ρωτάει αν είναι υποχρεωτικό το κλάμα στις κηδείες
			20.18	Η Λίντα(άτομο με ΔΑΦ) κάνει σχόλιο στον Άλεξ(άτομο που γνώρισε πρόσφατα), για τα γυαλιά που φοράει, πως δεν του πάνε, και τον κάνουν να δείχνει
			1.17.10	αναξιόπιστος, του δίνει άλλα κ του λέει είσαι σχεδον ωραίος.
			33.57	
			39.21	
			44.08	Του είπε πως θα του προσφέρει κάτι που σε εκείνη δεν αρέσει.
			45.09	
			1.10.19	
			25.35	Τα μάτια σου είναι κόκκινα Δυσκολία με τα συναισθήματα, έλλειψη ενσυναίσθησης και πρόθεσης ,αλλαγή θέματος Μη κατανόηση πρόθεσης(Απαντά σε ερωτήσεις χωρίς όμως να δίνει πληροφορίες, π.χ. -υπάρχει κάποιο ξενοδοχείο εδώ κοντά? -Ναι)
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο	x	1	44.15	Εκφράζει πως τις περισσότερες φορές δεν ξέρει ούτε εκείνη πως νιώθει
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία				Είναι απόμακρη, γίνεται προσβλητική χωρίς να το καταλαβαίνει, δεν είναι φιλική, ούτε επιδιώκει σχέσεις με άλλα άτομα.

Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς άτομο			1.29.48	Γνωρίζουν την κατάσταση της, και προσπαθούν να είναι δίπλα της, να την βοηθήσουν. Προσπάθησε μία γυναίκα να την σταματήσει, επειδή είχε βάλει μουσική και χόρευε στο σπίτι μετά από την κηδεία της κόρης της.
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή				
Παρατηρητικότητα				
Πολύ καλή μνήμη	x		18.05	Θυμόταν με ακρίβεια την ώρα που έφυγαν οι αστυνομικοί από το σπίτι(δύο ώρες και είκοσι λεπτά).
Εξυπνάδα				
Άλλο	x	3	37.00 1.16.52 17.42	Κατά τη μετακίνηση με τα πόδια, έχει το σώμα της περίεργη κίνηση, χοροπηδάει, και ακουμπάει τα κτήρια. Απαντά κυριολεκτικά(είμαι μισή μέσα και μισή έξω) Περίεργη στάση σώματος(τα χέρια της και το σώμα της κάνουν ακανόνιστες κινήσεις

6) Ben X (2007)

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση Χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφανίσεων	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.	x	1	1.02.12	Που επιδίωκε, τις υπόλοιπες δεν έκανε κάποια προσπάθεια.
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	5	6.43 7.09 23.32 25.43 1.03.40	Δεν απαντά, η μητέρα του πραγματοποιεί τον διάλογο μόνη της. Δεν ξέρει πώς να αντιδράσει, απαντά κάτι άλλο. Αποφυγή συζήτησης. Δεν απαντά.
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	3	9.33 5.28 18.06	Δεν κατανοεί τους ανθρώπους Σκέφτεται πως πρέπει να μάθει να χαμογελάει, για κάποιο λόγο που δεν ξέρει Δεν ήξερε πώς να αντιδράσει, έλεγε από μέσα του πως αν χαμογελάσει θα σταματήσουν
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x	3	6.43, 25.43 1.03.24	
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.	x			
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				

Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x	11	7.01 11.14 20.23, 12.32, 14.26, 15.44, 20.13, 25.43, 37.34, 38.06, 54.52	Δυσκολία διατήρησης βλεμματικής επαφής.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	x	3	5.28 24.52, 40.43	Σκέφτεται πως πρέπει να μάθει να χαμογελάει, για κάποιο λόγο που δεν ξέρει.
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	x	1	10.09	Σε παιχνίδι, δεν ήξερε τι να κάνει με τη μπάλα-ακίνητος(μικρός)
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x			
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x			Νιώθει αμηχανία, δυσκολία με κόσμο.
Κινητικά στερεότυπα.	x	11	7.15, 8.22, 24.52, 35.55, 29.33, 19.43, 25.20 32.18 ,21.21,25.33,1.06. 37	Τριβή δακτύλων(2, αντίχειρα και δίπλα) Επαναλαμβανόμενη κίνηση σώματος μπροστά-πίσω. Νευρικές κινήσεις ποδιού. Κινήσεις στόματος(σαν να μιλάει από μέσα του)
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				

Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	2	3.53 5.51	Παίζει κάθε πρωί στον υπολογιστή στο διάστημα 5:45-6:33. 25'' δευτερόλεπτα για να πλύνει τα χέρια του και χτενίζει με 15 κινήσεις τα μαλλιά του.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				.
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x			Παιχνίδι στον υπολογιστή
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	4	8.09, 30.07, 1.08.38 38.06	Ευαισθησία σε θόρυβο Παρατήρηση κίνησης ή λεπτομερειών. Αποτραβιέται όταν τον πλησίασε ο καθηγητής και πήγε να τον ακουμπήσει.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	1	54.07	Σε κόψιμο από γυαλί σπασμένου καθρέπτη.
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.	x			
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Σημσιολογικά ελλείμματα				
Φωνολογικά ελλείμματα				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου	x	1	28.13	

Αδυναμία κατανόησης μεταφορών	x	1	26.18	
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας				
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου	x	1	50.20	Τρέχει νερό από τα μάτια σου, αλάτι και υγρασία
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο	x	7	10.17 29.02, 19.43 52.38 1.06.32 1.06 5.21	Αυτοτραυματισμοί και αντιδραστική συμπεριφορά. Αντιδραστική συμπεριφορά με εντάσεις(μικρός) Επιθετική αντιδραστική συμπεριφορά (σπάει με σκαμπό τζάμι), ανεβασμένη ένταση, έντονες αναπνοές Αντιδραστική συμπεριφορά, προσπαθεί να σπάσει τον υπολογιστή, ουρλιάζει-κρίση. Κατευθύνει κοφτερο αντικείμενο προς το στέρνο του(σκοπός αυτοτραυματισμού). Δεν λέει ψέματα Δεν εκτιμά τον εαυτό του.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία	x	5	42.40 44.40 18.06	Απόμακρος, δεν επιδιώκει επαφή, δεν κατανοεί τους ανθρώπους(γενικά) Κατά τη διάρκεια επιθεσης-μπουλινγκ, ήταν μαζεμένος, είχε ανεβάσει παλμούς και έτρεμε Προσπάθησε να αντεπιτεθεί με κοφτερό κατασκεύασμα.

			9.43 9.33	<p>Δεν ήξερε πώς να αντιδράσει, έλεγε από μέσα του πως αν χαμογελάσει θα σταματήσουν</p> <p>Λέει πως απλά κοιτάει, αντιγράφει και μιμείται Δεν κατανοεί τους ανθρώπους</p>
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς άτομο	x	9	13.12, 11.23, 36.01, 15.21, 18.01, 41.34, 36.10 27.52 12.47	<p>Bullying.</p> <p>Μητέρα και καθηγητές προσπαθούν να είναι κοντά στο παιδί.</p> <p>''Το παιδί σας είναι υπερευαίσθητο. Απλά ευαίσθητο''.(λεγόμενα γιατρού). ''Λίγο δυσλειτουργικός συναισθηματικά''.(λεγόμενα γιατρού). ''Μία ήπια μορφή ψύχωσης''(λεγόμενα γιατρού). ''Με λίγη ένταση''.(λεγόμενα γιατρού). Ο γιατρός εξηγεί πως ο Μπεν βλέπει τα πάντα, απλά τα αντιλαμβάνεται διαφορετικά. Είναι σαν να βλέπει λεπτομερώς κάθε φύλλο του δέντρου, αλλά να μην βλέπει το δέντρο. Και τονίζει πως δεν είναι χαζός, αλλά πολύ έξυπνος.</p>
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή	x	1	28.05	Σε μικρή ηλικία(σκηνή γιατρού

				να δίνει ένα μπουκάλι χαπιών στην μητέρα)
Παρατηρητικότητα	x			
Πολύ καλή μνήμη				
Εξυπνάδα				
Άλλο				

7) *Dark floors (2007)*

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	7	20:57 28:00 31:44 45:30 53:05 1:07:01 1:07:17	Δεν ανταποκρίνεται καθόλου Ομοίως, παρά τις κραυγές συνανθρώπου της που φωνάζει για να σωθεί Ομοίως, ούτε σε ερώτηση του πατέρα της. Στην ερώτηση «Τι ζωγραφίζεις;» του Jon, αυτή καλύπτει το σκίτσο και κοιτάζει με περίεργο βλέμμα προς τα πάνω τον Jon. Δεν ανταποκρίνεται καθόλου στην ερώτηση του πατέρα της « Ποιος είναι αυτός;» στη ζωγραφιά. Δεν ανταποκρίνεται καθόλου στην ερώτηση του πατέρα της «Ποιος είναι εδώ;» Δεν ανταποκρίνεται στην ερώτηση του πατέρα της «Σάρα είσαι καλά;» και αντ'

				αυτού λέει εμμονικά «ξανά και ξανά και ξανά και ξανά»
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x	9	5:22 11:34, 14:44, 15:12, 15:18, 33:47, 40:56, 41:33, 1:15:04	Απουσία βλεμ. Επαφής. Ανταποκρίνεται με πλάγια ή πλήρη βλεμματική επαφή σε έναν παραφυσικό χαρακτήρα ή σε κάποιο παραφυσικό στοιχείο της πλοκής.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.	x	2	4:25, 1:15:32	Κινείται μπρος πίσω
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				

Ηχοαλία.	x	3	1:10:00 1:10:28 1:12:03	«Δεν φταις εσύ, δεν φταις εσύ, δεν φταις εσύ». «Καληνύχτα γλυκιά μου. Όνειρα γλυκά. Κοιμήσου και είμαι σίγουρος ότι δεν θα σε πειράξει κανείς στο κρεβατάκι σου. Σε αγαπάω». «Κάνε υπομονή για ακόμη ένα λεπτάκι μωρό μου».
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x	21	4:44, 7:20, 11:02, 13:17, 15:24, 18:59, 20:57, 24:19, 26:21, 28:57, 29:37, 31:35, 33:10, 33:56, 35:04, 40:00, 42:27, 45:16, 47:16, 51:20 1:14:51	Ζωγραφίζει εικόνες που συνάδουν με τα παραφυσικά γεγονότα που πρόκειται να συμβούν ή μόλις συνέβησαν. Η ζωγραφική γίνεται μόνο με κόκκινη ή μαύρη κηρομπογιά. Ζωγραφίζει με μπλε κηρομπογιά.
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	4	2:55, 21:56 17:13 1:02:55	Υπερευαίσθησία σε ακουστικό ερέθισμα Γίνεται αναφορά από την νοσοκόμα στο ότι «ένας απότομος φωτισμός ή απλά ένα εντονότερο φως μπορεί να προκαλέσει κρίση επιληψίας. Καλύπτει τα αυτιά της πριν ουρλιάξει το τέρας.

Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	4	11:02 42:36 49:27 1:10:50	Απάθεια παρά το παράξενο κλίμα (σκοτάδι, κλειδωμένες πόρτες) Απάθεια παρά την απαγωγή και την παράδοσή της στο παραφυσικό στοιχείο. Απάθεια παρόλο που ο πατέρας της την εγκαταλείπει
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφολογικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	8	32:18 32:28 36:39	Ο Ιον λέει «[...]και ο πατέρας αυτού του τρελού με χτυπήσανε» «αν δεν έπρεπε να σέρνουμε αυτό το καθυστερημένο (retarded) παιδί γύρω μας θα είχαμε φύγει». «Η μόνη λογική λύση είναι να παραχωρήσουμε το κορίτσι. Είναι στο χέρι σου» (μιλώντας στον πατέρα του κοριτσιού».

			40:06 43:52	«Θέλουν το κορίτσι ξέρεις» Αναφορά στις ζωγραφιές της Σάρα)
			43:59	Πατέρας: Τις έχεις δει; [...] Νοσοκόμα: Νομίζω πως ξέρει κάτι που δεν ξέρουμε. Νοσοκόμα: «Την άκουσα να μιλάει με τον Tobias. Δεν άκουσα τι είπε, αλλά μίλησε καθαρά και δεν επανέλαβε τα λεγόμενά της».
			44:08	Πατέρας: «Γιατί όλοι συνεχίζουν να λένε ότι αυτή ευθύνεται για όλα αυτά;».
			49:27	Ο Jon την απαγάγει και λέει στο παραφυσικό στοιχείο «Έλα να την πάρεις». Νοσοκόμα: «Κι αν όντως είναι;».
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.	x	3	13:19 42:36 1:04:48	Της χορηγείται δοκιμαστικά φάρμακο για την επιληψία Η νοσοκόμα λέει πως είναι ανάγκη να πάρει το φάρμακό της. Ομοίως με πάνω, ωστόσο τώρα η Σάρα βρίσκεται σε κώμα.
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	1	4:25	Κινητικές δυσκολίες: Εμφανίζεται σε αναπηρικό καροτσάκι παρόλο που δεν υπάρχει αναφορά σε ιατρική διάγνωση που να υποστηρίζει τη συγκεκριμένη απεικόνιση.

8) *Superbror* (2009)

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				

Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα τις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x	2	17:05 1:22:56	Αποφεύγει να κοιτάξει τη δασκάλα. Αποφεύγει τη βλεμματική επαφή.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής τις συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.	x	3	25:01, 54:42, 58:08	«Δεν ξέρω τι στο κεφάλι μου»
Επιμονή στην ομοιομορφία.				

Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x	7	1:23 4:22 9:49,13:45 14:39 17:05 25:47	Βρίσκεται στη σκεπή και λέει «Έλα» κοιτάζοντας τον ουρανό. Ζωγραφίζει εικόνες με το διάστημα. Ομοίως, δίνει τις ζωγραφιές στον αδερφό του ως ένδειξη αγάπης. Βρίσκεται στη σκεπή και λέει «Έλα τώρα» κοιτάζοντας τον ουρανό. Στο σχολείο κάνει χειροτεχνίες σχετικές με το διάστημα. Οι ζωγραφιές δεν είναι μεμονωμένες, αλλά αν απλωθούν όλες μαζί απεικονίζουν έναν τεράστιο κομήτη και πολλά αστέρια.
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	5	6:33 12:59 37:01 54:00 58:40	Προκαλείται από τον μεγάλο όγκο αυτοκινήτων που διέρχονται. Προκαλείται από φωνές με αποτέλεσμα το να κλάψει και να αισθανθεί δυσφορία. Καίγεται με το τσάι του. Ευαισθησία σε δυνατούς ήχους. Ευαισθησία στον ήχο της μηχανής του γκαζόν.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				

Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.	x	1	4:26	Δυσκολεύεται στη σύνθεση λέξεων π.χ άνεμος + θύελλα → ανεμοθύελλα.
Σημασιολογικά ελλείμματα.	x	1	28:25	Αδυναμία ανάκλησης λέξης μετεωρίτη «Πώς τα λένε αυτά είπαμε;»
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.	x	2	12:30, 36:54	Δεν καταλαβαίνει τον μεταφορικό λόγο.
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.	x	1	11:08	Δεν καταλαβαίνει το σχόλιο του αδερφού του «Τι ντροπή! Με πέρασαν για εσένα». Το ερμηνεύει σαν να πέρασαν τον μικρό αδερφό για μεγαλύτερο, όχι για αυτιστικό.
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	X	3	11:57, 12:18 12:21	Ρωτάει τον αδερφό του γιατί δεν του μιλάει (Δεν κατανοεί ότι ο αδερφός του δεν θέλει να του μιλήσει εκείνη τη στιγμή). «Θα μου ξαναμιλήσεις;»
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x	2	5:01 24:20	Μιλώντας με τον αδερφό του: Αδερφός: «Αν μπορούσες να ζητήσεις οτιδήποτε στον κόσμο, τι θα ζητούσες;» [...]Μπούλερ: «Ίσως ... Ίσως να ήμουν καλά. Διαφορετικός δηλαδή». «Δεν μπορώ να είμαι έτσι πια. Δεν μπορώ άλλο.»
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	X	9	1:59 2:25	Αδερφός: «Ο Μπούλερ είναι στη σκεπή πάλι»

			<p>6:06 Αδερφός: «Μακάρι να είχα έναν φυσιολογικό μεγάλο αδερφό»</p> <p>9:17 Όταν ο Μπούλερ ζητά από τον μικρό του αδερφό να του αφήσει το χέρι («Άσε με Άντον, περπατάω και μόνος μου»), αυτός λέει πως η μαμά τους έχει διαφορετική άποψη.</p> <p>9:30 Γιατρός στη μητέρα: «Άννα, ο Μπούλερ έχει αυτισμό. Κανείς μας δεν μπορεί να το αλλάξει αυτό. Μην περιμένεις όλη σου τη ζωή να γίνει φυσιολογικός Ο Μπούλερ.»</p> <p>9:41 «Πρέπει να ζει σ' έναν κόσμο που ο ίδιος ελέγχει. Το έχει ανάγκη.»</p> <p>10:57 Μητέρα σε γιατρό: « Δηλαδή, μόνο αυτό μπορεί να κάνει; Ζωγραφιές με διαστημόπλοια και σταθμούς;»</p> <p>22:58 Αδερφός: « Τι ντροπή! Με πέρασαν για εσένα!»</p> <p>23:50 «Αυτό είναι εφ' όρου ζωής. Ο Μπούλερ δεν θα αλλάξει ούτε στα 20, ούτε στα 30 του, ούτε στα 40 του».</p> <p>Ο αδερφός εύχεται « Ο περίεργος αδερφός μου να είναι σαν όλους τους άλλους».</p>
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.	x	3	<p>9:11 Η μητέρα επισκέπτεται τον γιατρό θέλοντας να δοκιμάσει νέα θεραπεία ή φάρμακο για τον γιο της.</p> <p>18:40 Αγορά του θιβητιανού τσαγιού Qing mao rai το οποίο χαρακτηρίζεται ως «θαυματουργό» και «λύση για το πρόβλημα».</p> <p>1:05:40 Η μαμά λέει στην υπάλληλο του μαγαζιού με είδη υγιεινής διατροφής πως «Η ικανότητα συγκέντρωσής του άλλαξε!», λόγω του θιβητιανού τσαγιού.</p>

Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	1	5:35	Κινητικές δυσκολίες: Ο αδερφός του τον βοηθάει να βάλει την τσάντα του και τον πιάνει από το χέρι για να προχωρήσουν στο δρόμο.

9) *I Rymden finns inga känslor (2010)*

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	4	26:25, 26:30 26:33 1:01:11	Δεν ανταποκρίνεται σε χαιρετισμούς Αντί να χαιρετήσει πίσω, λέει «άργησες 3 λεπτά». Δεν ανταποκρίνεται στον αδερφό του που του λέει: «Δεν με πήρες τηλέφωνο. Όλη μέρα. Δεν συνειδητοποιείς το πόσο ανησύχησα;»
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	12	8:07 8:14, 18:55, 40:37 10:18 19:22, 31:14, 54:00, 54:28, 55:06, 1:02:26 36:57	Έχει κρεμάσει στον τοίχο της κουζίνας ένα χαρτί με κυκλικά πρόσωπα, τα οποία απεικονίζουν τα συναισθήματα: Χαρά, λύπη, θυμός, κούραση, έκπληξη, ουδετερότητα. Με βάση το χαρτί, αναγνωρίζει τα συναισθήματα των ανθρώπων στην καθημερινότητα. Αφηγείται: «Τα συναισθήματα προκαλούν προβλήματα». Αδυναμία κατανόησης συναισθημάτων Δεν κατανοεί πώς μπορούν να ταιριαίνουν δύο αντίθετοι χαρακτήρες.

Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	X	2	2:29 (στη συγκεκριμένη σκηνή, τα δύο αδέρφια συνομιλούν στα αγγλικά κι όχι στα σουηδικά). 9:34	Όταν βρίσκεται μέσα στο βαρέλι, ο Simon επικοινωνεί μόνο αν ο συνομιλητής του ξεκινήσει και τελειώσει το μήνυμά του με τον ήχο ασύρματου, όπως κάνουν οι αστροναύτες στο διάστημα. «Εδώ Γη, προσπάθεια επικοινωνίας με τον Simon». Φεύγει λέγοντας «έχω αργήσει» όταν η κοπέλα προσφέρεται να τον βοηθήσει.
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.	X	1	40:19	Δεν ανταποδίδει τη χειραγία
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	X	3	9:10, 9:34, 22:21	Απουσία βλεμματικής επαφής
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	X	3	7:30 11:21 15:20	Χρησιμοποιεί την τουαλέτα ακριβώς την ώρα που του δείχνει το ρολόι του, ανεξάρτητα με το αν βρίσκεται ήδη κάποιος άλλος στο μπάνιο. Φεύγει από τη δουλειά ακριβώς την ώρα που σχολάει, παρόλο που εκείνη την ώρα ο εργοδότης πραγματοποιεί σύσκεψη με τους υπαλλήλους. Μπαίνει στο δωμάτιο κατά τη διάρκεια συνουσίας του αδερφού με την κοπέλα του, επειδή δεν τελείωσε το χαρτί τουαλέτας.

Δυσκολία στο να κάνει φίλους	X	1	10:18	Αφηγείται: «Δεν έχω φίλους».
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.	x	2	22:12 1:13:38	Κουνάει εμμονικά τα δάχτυλά του ως ένδειξη δυσφορίας. Κουνιέται μπρος- πίσω
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	23	7:22 7:22, 18:31 7:49 8:36 9:40 9:49 11:21	«Για να κάνω την εξίσωση να δουλέψει, έχω προγραμματίσει τις δραστηριότητές μας. Είναι σχεδιασμένες ώστε να κάνουν τις ζωές μας όσο πιο απλές γίνεται». Έχει ωρολόγιο πρόγραμμα στον τοίχο του: Ξυπνάει, χρησιμοποιεί την τουαλέτα συγκεκριμένη ώρα – ακόμη κι αν τη χρησιμοποιεί άλλο άτομο εκείνη τη στιγμή, χρησιμοποιεί συγκεκριμένη ποσότητα οδοντόκρεμας, κάθε μέρα μετράει τα κιλά και το ύψος του. Φοράει κονκάρδα που λέει «Μην με αγγίζετε. Είμαι άτομο με Asperger's». Τρώει πρωινό ακριβώς στις 7:40 Φτάνει στην ώρα του στη δουλειά. Αφηγείται: « Δουλεύω 7 ώρες την ημέρα, 5 μέρες τη βδομάδα, 13 σεληνιακούς κύκλους το χρόνο». Φεύγει από τη δουλειά ακριβώς την ώρα που σχολάει, παρόλο που εκείνη την ώρα ο εργοδότης πραγματοποιεί σύσκεψη με τους υπαλλήλους.

			11:42 11:54 12:23 14:12 18:42 18:46, 46:12, 1:07:11 22:05,38:54, 40:45, 42:40 22:12 29:04 30:08	<p>Στην ερώτηση του αδερφού του «πόση ώρα έχει μείνει για μαγείρεμα;» αυτός απαντάει αναφέροντας μέχρι και τα δευτερόλεπτα.</p> <p>Αφηγείται: «Έχω διαφορετικά φαγητά για διαφορετικές ημέρες. Δευτέρα: Λουκάνικο και μακαρόνια Τρίτη: Τηγανίτες Τετάρτη: Melts Πέμπτη: Τηγανίτες από πατάτες Παρασκευή: Tacos Σάββατο: Πίτσα Κυριακή: Την σπεςιαλιτέ του Sam με κολοκυθάκι».</p> <p>Προγραμματισμένη εξάσκηση στα ντραμς.</p> <p>Είναι προσηλωμένος στην ταινία του.</p> <p>Χρησιμοποιεί οδοντόκρεμα σύμφωνα με το πρόγραμμά του</p> <p>Ντύνεται με τα ίδια ρούχα Εμμονή με πρόγραμμα</p> <p>Νιώθει δυσφορία γιατί έχει βγει εκτός προγράμματος. Πλύσιμο ρούχων «Πάντα περνάω από αυτό το σημείο στις 8:55».</p>
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.	x	2	18:57 22:48	<p>«Πού είναι η Frida; [...] Είπες ότι θα γυρίσει. [...] Το υπόσχεσαι;».</p> <p>«Ποιος θα πλένει τα πιάτα;»</p>
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.	x	3	4:49 6:30 19:47	<p>«Αυτή πρέπει να φύγει». Δεν θέλει να συγκατοικήσει η κοπέλα του αδερφού του μαζί τους.</p> <p>Αφηγείται «Θέλω απλώς τα πράγματα να παραμένουν τα ίδια. Δεν μου αρέσει η αλλαγή»</p> <p>Αφηγείται «Κι εγώ θυμώνω όταν δεν έχω πρόγραμμα, γιατί δεν μ' αρέσει η αλλαγή».</p>

Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.	x	21	<p>6:36</p> <p>7:22</p> <p>18:08</p> <p>25:37, 26:02, 26:18</p> <p>26:08, 29:44, 30:21, 31:16, 33:14, 33:59, 35:57</p> <p>38:33, 39:28, 47:36, 1:00:40, 1:01:11, 1:04:24, 1:13:28 54:48</p>	<p>Άρα πρέπει να κάνω την εξίσωση να δουλέψει. Ο Sam χρειάζεται τη Frida, όπως εγώ τον Sam».</p> <p>«Για να κάνω την εξίσωση να δουλέψει, έχω προγραμματίσει τις δραστηριότητές μας».</p> <p>«Πρέπει να διατηρήσω την τροχιά».</p> <p>Αναπαράγει τη φράση της Frida να βρει «κάποιο άλλο αναθεματισμένο κορίτσι». Θέλει να βρει καινούρια κοπέλα στον αδερφό του με βάση την επιστήμη.</p> <p>Συνεχίζει την αναζήτηση της ιδανικής κοπέλας, παρόλο που ο αδερφός του του ζήτησε να σταματήσει.</p> <p>«Πρέπει να τον αντικαταστήσεις με μία καινούρια ποσότητα. Όπως σε μία εξίσωση».</p>
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x	16	<p>0:51</p> <p>4:00</p> <p>8:00, 23:14, 46:31, 50:37, 51:41, 53:07 8:18</p> <p>10:55</p> <p>17:00, 1:02:36, 1:15:40 23:12</p> <p>23:14, 38:17</p>	<p>Βρίσκεται μέσα σε ένα βαρέλι. Ο αδερφός του τον μεταφέρει μαζί με το βαρέλι, σε ειδικά προσαρμοσμένο ποδήλατο. Δείχνει έντονη προτίμηση στο σχήμα του κύκλου, λόγω χάριν στα πιάτα.</p> <p>Τα υλικά του πρωινού είναι κυκλικά: αυγά, ντομάτες, ψωμί, αγγούρι.</p> <p>Μιλώντας για τα ερωτικά τρίγωνα που παρατηρεί γύρω του, επισημαίνει πως δημιουργούν χάος. « Δεν μου αρέσουν τα τρίγωνα».</p> <p>Μπαίνει ξανά στο βαρέλι.</p> <p>Θέλει να μπει στο βαρέλι, αλλά δεν είναι διαθέσιμο. Παίρνει ένα hula hoop και το γυρίζει γύρω από το χέρι του.</p>

Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	x	4	2:29, 17:48, 18:08, 43:13	Διάστημα
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	16	7:49 8:29 9:10 13:43 16:19 40:19 45:12, 45:30. 45:39, 45:49, 46:02, 46: 25, 51:01. 47:47, 1:14:00 1:17:30	Φοράει κονκάρδα που λέει «Μην με αγγίζετε. Είμαι άτομο με Asperger's». Ενοχλείται όταν τον αγγίζει κατά λάθος η Frida. «Έχω Άσπεργκερ. [...] Έπιασες το χέρι μου. Δεν μου αρέσει να με αγγίζουν». «Δεν υπάρχουν αγγίγματα στο μπάσκετ». Υπερευαισθησία που προκλήθηκε από το συναισθηματικό ξέσπασμα της Frida. «Δεν μου αρέσει να αγγίζω ανθρώπους» Αντιδρά με διάφορους τρόπους όταν τον αγγίζουν Ευαισθησία στον ήχο «Δεν μου αρέσει να με αγγίζει κανένας».
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.	x	11	19:33	Αφηγείται: «Δεν μπορείς να εμπιστευτείς τους ανθρώπους. Λένε ένα πράγμα και εννοούν κάτι άλλο». Παραδείγματα: Οδοντίατρος: «Δεν θα πονέσεις ούτε λίγο» Εργοδότης: «Είμαι ο καλύτερος παίχτης στα

			20:26 20:37 25:06 25:37 29:12 42:32 43:05 50:23 50:39 50:47	<p>βελάκια της Σουηδίας» - και βγαίνει εκτός στόχου. Sam: - «Είσαι θυμωμένος;» - Όχι. – ενώ είναι. Εργοδότης: «Μία φορά ίσον καμία όπως λέει η παροιμία» Simon: «Όχι, μία φορά ίσον μία φορά». «Ο χρόνος δεν είναι χρήμα. Ο χρόνος είναι χρόνος. Το χρήμα είναι χρήμα». Στην ερώτηση «ποιος νομίζεις ότι είσαι;» απαντά « Είμαι ο Simon”». «Πρέπει να βρεις κάποιο άλλο αναθεματισμένο κορίτσι που θα ανέχεται να μένει μαζί σου» Sam: «Ποιος στο καλό βλέπει Lassie;» Jennifer: «Το κάνεις αυτό κάθε μέρα; » «Η ώρα περνάει, είναι ώρα για μεσημεριανό». «Ακριβώς σαν κι εσένα» «Το έχεις πει 1000 φορές» «Σωστά, είναι μίνι- Σάββατο».</p>
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x	2	6:30 1:16:21	<p>Αφηγείται « Κάποιοι νομίζουν πως είμαι χαζός, αλλά δεν είμαι». «Αν δεν της αρέσεις, δεν θα της αρέσω. Είμαι 93,7 φορές χειρότερος από ‘σένα. Και τώρα έφυγε».</p>
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.	x	8	8:00 4:40 9:10	<p>Αναφέρει πως «Οι άνθρωποι είναι σύνθετοι και δύσκολοι στο να τους καταλάβεις». Επιτίθεται και φωνάζει στην Frida γιατί άνοιξε το καπάκι από το βαρέλι του. Χαστουκίζει μία κοπέλα που του έριξε κατά λάθος τα βιβλία του.</p>

			12:18 23:04 1:01:27 1:13:38 1:14:00	<p>Πετάει με αγενές τρόπο τα πιάτα στον νεροχύτη για να τα πλύνει η Frida.</p> <p>Παθαίνει κρίση γιατί δεν θέλει πίτσα ενώ δεν είναι ημέρα για πίτσα και αλλαγές. Σηκώνεται από το τραπέζι, ρίχνει κάτω το τραπεζομάντηλο, πέφτει κάτω και τρέχει για να μπει στο βαρέλι.</p> <p>Παθαίνει κρίση γιατί του φωνάζει ο Sam και στη συνέχεια τον εγκαταλείπει. Ο Simon φωνάζει το όνομα του αδερφού του 29 φορές. Κλαίει, πετάει πράγματα κάτω και κρατάει το κεφάλι του σε κατάσταση πανικού.</p> <p>Όταν μαθαίνει πως δεν θα γίνουν ζευγάρι ο Sam και η Jennifer, παθαίνει κρίση. Λέει ναι, ναι, ναι, κουνιέται μπρος-πίσω, τρέχει, φωνάζει το όνομά της και πως πρέπει να είναι μαζί. Επιτίθεται στον αδερφό του, τον χτυπάει, πετάει καρέκλες, τρέχει.</p>
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	11	0:51 1:22 4:24 9:40 16:08 25:40 49:37	<p>Η μητέρα του ουρλιάζει το όνομά του.</p> <p>Μητέρα στον μεγαλύτερο αδερφό: «Είναι μέσα στο βαρέλι. Είναι εκεί εδώ και 8 ώρες».</p> <p>Μία κυρία κοιτάει περίεργα τον αδερφό που μεταφέρει το βαρέλι. Ο ίδιος εξηγεί πως «Μιλούσα στον αδερφό μου, είναι μέσα στο βαρέλι. Είναι από το διαστ... Νομίζει πως... Έχει ένα διαστημόπλοιο».</p> <p>Εργοδότης: «Στην ώρα σου, ως συνήθως»</p> <p>Η Frida του επιτίθεται.</p> <p>Frida: «Μπορεί να είσαι μάγος στη φυσική, αλλά είσαι άχρηστος στα ντραμς!»</p> <p>Περιγραφή του Sam σε αστυνομικό για τον Simon: «Είναι αλλήθωρος, δεν χαμογελάει ποτέ, φοράει</p>

			<p>53:27</p> <p>59:29</p> <p>1:01:27</p> <p>1:10:46</p>	<p>κόκκινο και μπλε, περπατάει άκαμπτα. Το όνομά του είναι Simon».</p> <p>Συμπαίκτης στο παιχνίδι « Θα μπορούσες να ζωγραφίσεις ένα νησί, κύματα.. Δεν χρειάζεται να είσαι τόσο προχωρημένος». Στην κάρτα που έχει πάνω του σε περίπτωση που χαθεί, υπάρχει μία φωτογραφία του αδερφού του και αναγράφεται: «Είμαι ο Σαμ, ο μεγάλος αδερφός του Simon. Αν το διαβάσετε αυτό, ο Simon έχει χαθεί ή έχει μπλεξίματα. Δεν είναι σφάλμα του, έχει Asperger's. Καλέστε με και θα έρθω να τον πάρω και να φτιάξω ό,τι έσπασε».</p> <p>Sam: «Δεν μπορείς να φροντίσεις καν τον εαυτό σου. Δεν μπορείς να δεις πόσο αναστατωμένος είμαι; Όχι, γιατί εσύ είσαι Asperger, ηλίθιε!» .</p> <p>Συζήτηση μεταξύ Sam και Jennifer:</p> <p>S: - [...] Κανείς δεν συμπαθεί πραγματικά τον Simon.</p> <p>J: - Πώς μπορείς να το λες αυτό;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φυσικά και τον συμπαθώ. Αλλά νοιάζεται μόνο για τον εαυτό του. - Αυτό δεν ισχύει καθόλου. - Θέλει να αρέσουμε ο ένας στον άλλο και είπε ότι είμαι 1000 φορές καλύτερος. - 93.7. - Τι; - Πιστεύει ότι είσαι 93.7 φορές καλύτερος. - Ποιος νοιάζεται; - Εγώ! - Αυτό το κάνει για τον εαυτό του.
--	--	--	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> - Απλά δες τι έχει κάνει. Έχει κανονίσει για τόσο φαγητό. Και υπάρχουν φώτα, κρασί, τριαντάφυλλα. Είναι η απόλυτη ρομαντική ταινία. Δεν συνειδητοποιείς το τι σημαίνει γι' αυτόν; Μας έχει φέρει μέχρι και ζωντανή μουσική. Σ***ά. Πώς μπορείς να μην το βλέπεις; [...] - Τον έχω συνηθίσει. - Οπότε, αυτά τα κάνει κάθε μέρα; - Όχι, αλλά [...]
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.	x	6	6:04 9:54 13:49 25:40 43:13 53:27	<p>Ο αδερφός του του εξηγεί τις καταστάσεις με μαθηματικές έννοιες «Είναι σαν μία από τις εξισώσεις σου. Αφαίρεσε έναν από εμάς και μετά θα υπάρχει ανισορροπία. Καταλαβαίνεις; Einstein;»</p> <p>Αφηγείται: «Για κάποιους το 13, σημαίνει κακή τύχη, αλλά όχι για εμένα. Είναι πρώτος αριθμός(prime number, prime = πρωταρχικός, εκλεκτός, άριστος), μόνο διαιρείται με τον εαυτό του. Όπως εγώ». Κάνει υπολογισμούς για να ρίξει καλάθι και πετυχαίνει κάθε βολή.</p> <p>Frida: «Μπορεί να είσαι μάγος στη φυσική, αλλά είσαι άχρηστος στα ντραμς! »</p> <p>Μιλά για το διάστημα με εξειδικευμένους όρους. Σε παιχνίδι ζωγραφικής, θέλοντας να περιγράψει το νερό, φτιάχνει σκίτσο με τη μοριακή δομή του».</p>
Άλλο.				

10) *The imitation game (2014)*

Χαρακτηριστικά THE IMITATION GAME	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.	x	4	13:35 39:45 17:10 46:55	Απομόνωση, δυσκολία στην συνεργασία με συναδέλφους του. Απομόνωση. Δεν μπορεί να κάνει έναρξη μίας συνομιλίας.
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	4	03:30 17:11 34:05 46:30	
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	1	42:25	Έλλειψη ενσυναίσθησης (πήγε στο σπίτι της κοπέλας ακατάλληλη ώρα για να μιλήσουν για δουλειά).
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x	1	10:15	
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x	1	70:44	Δεν κατανόησε την γλώσσα του σώματος
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				

Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x	1	06:40	Στην παιδική του ηλικία δεν έκανε παρέα με συνομηλίκους του, αλλά παίζει με σταυρόλεξα.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	5	03:30 06:40 17:11 34:05 46:30	Δεν ανταποκρίθηκε στην κοινωνική αλληλεπίδραση με συνομηλίκους του.
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	x	1	24:10	Κάνει χρωματικό διαχωρισμό των τροφίμων στο πιάτο του.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	1	03:40	Εμμονή με καθαριότητα.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείματα.				

Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.	x	2	17:11 18:30	
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.	x	1	62:10	
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.	x	2	07:50 08:18	
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	X	1	42:25	Έλλειψη ενσυναίσθησης (πήγε στο σπίτι της κοπέλας ακατάλληλη ώρα για να μιλήσουν για δουλειά).
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	X	1	101:50	Ψυχωτικό επεισόδιο: Έπαθε κατάθλιψη, αγαπά ένα αντικείμενο.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	1	94:30	Τον είπαν τέρας (ότι δεν έχει συναισθήματα).
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	1	44:40	Κτητικότητα: Δεν θέλει να του ακουμπούν τα πράγματα.

11) X + Y (2014)

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση Χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	X	4	32.20 3.17	Δεν απαντά σε ερώτηση Μοναχικό παιχνίδι κάτω από το τραπέζι με παιχνίδι, επαναλαμβανόμενο παιχνίδι(οι γονείς και το ειδικευόμενο

			20.43 28.30	άτομο μιλούσαν στο τραπέζι, σαν αξιολογητική συνεδρία, και το παιδί ήταν από κάτω) Δεν καλεί τον δάσκαλο να περάσει μέσα στο σπίτι(έρχεται με νέα για τον διαγωνισμό). Φεύγει μακριά, πήγε να φύγει χωρίς να χαιρετήσει.
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	X	2	6.27,7.41	Απουσία βλεμματικής επαφής.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.	X	2	11.00, 36.53	Δεν θέλει να κάνει χειραψία.
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	X	6	19.11, 20.40, 21.31, 1.02.36, 1.14.07,1.33.44,	
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς,				

ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	X	1	16.06	Κάθεται μόνος του.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	X	1	14.38	Τοποθετεί τα στυλό σε σειρά το ένα δίπλα στο άλλο.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	X	2	18.30 19.33	Είχε χυθεί το φαγητό που του έφερε η μητέρα του και έκφρασε ενόχληση και ακατάλληλο σχόλιο. (Παίζει με το φαγητό του σχηματίζοντας αποστάσεις και σχέδια.
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	X	3	12.54 17.32 59.30	Συγκεκριμένο πρωινό(η μαμά από το ψωμί του τοστ αφαιρεί την κόρα- έξω κομμάτι και το κόβει τριγωνικά) Συγκεκριμένη παραγγελία φαγητού. Φαγητό(συγκεκριμένος αριθμός γαρίδων).
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				

Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	X	2	6.27, ,1.27.21	Ευαισθησία σε αλλαγές φωτός. Δεν θέλει να κρατήσει το άτομο από το χέρι
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα				
Σημασιολογικά ελλείμματα				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου	X	3	20.56, 29.19, 1.24.15	
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ	X	1	51.34	
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας	X	1	20.42	
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου	X	4	18.30 17.06 21.55 7.28	Ακαταστασία σε φαγητό που του έφερε η μητέρα του, την κατηγορήσε πως τα κάνει όλα λάθος. -θα κάνεις εκπληκτικά πράγματα – εσύ δεν έκανες Έφευγες? Έχω διάβασμα (σχόλιο→ δεν είσαι αρκετά έξυπνη).
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο	X	1	58.39	Εξέφρασε πως δεν του αρέσουν οι αλλαγές.

Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία	X			Γενικά εγκρατής, δεν κοινοικοποιείται εύκολα, δεν μοιράζεται συναισθήματα, κτλ(παραπάνω χαρακτηριστικές συμπεριφορές)
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς άτομο	X	2	2.32	Η μητέρα είναι υποστηρικτική και προσπαθεί να βοηθάει και να είναι κοντά στο παιδί της. Ιδιότροπος στο φαγητό(είτε η μαμά του).
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή				
Παρατηρητικότητα	X	1	2.43	Έκφραση ενδιαφέροντος για επαναλαμβανόμενα σχέδια(τα παρατηρούσε)
Πολύ καλή μνήμη	X			
Εξυπνάδα	X			
Άλλο				

12) *Le Goût des merveilles (2015)*

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	3	26:21 47:00 80:00	Απομόνωση, αδυναμία κοινωνικοποίησης.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.	x	3	26:35 57:30 60:54	Όταν συμπαθεί κάποιον τον τσιμπάει.
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x	5	05:55 07:18 07:50 11:24 30:35	Απότομη αλλαγή θέματος.
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				

Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x	1	41:30	
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.	x	3	06:00 80:57 23:35	Κινεί το σώμα του μπρος – πίσω. Μίμηση κινήσεων.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	x	4	12:00 14:36 40:50 53:50	Παράττασει αντικειμένων σε σειρά με τάξη.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.	x	6	07:50 11:24 19:00 26:21 32:17 43:24	Μιλάει για τον καιρό ή για αριθμούς όταν αισθάνεται άγχος σε μία συζήτηση με έναν άγνωστο.
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.	x	6	07:50 11:24 19:00 26:21 32:17 43:24	Μιλάει για τον καιρό ή για αριθμούς όταν αισθάνεται άγχος σε μία συζήτηση με έναν άγνωστο.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	2	18:19 80:23	Κολλάει αυτοκόλλητα σε συγκεκριμένα κυκλικά μοτίβα όταν βρίσκεται σε μία στρεσογόνα κατάσταση.

Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.	x	2	26:05 33:40	Απέχθεια για κάτι απρόοπτο, αναπάντεχο.
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	7	09:20 45:15 64:30 19:50 45:15 65:00 67:00	Αδυναμία αισθητηριακής ολοκλήρωσης σε ιδεοδεκτικό ερέθισμα (απέχθεια στην σωματική επαφή). Αδυναμία αισθητηριακής ολοκλήρωσης σε έντονα ή δυνατά ακουστικά ερεθίσματα.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x	5	10:50 12:00 38:35 48:45 62:41	Αναζητητής ιδεοδεκτικών ερεθισμάτων.
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.	x	4	06:00 29:50 34:35 57:20	
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.	x	2	65:25 92:25	
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.	x	1	07:18	
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.	x	1	08:20	
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	x	5	42:50 17:28	Έλλειψη ενσυναίσθησης.

			44:19 50:55 55:58	
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς την κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	1	22:10	Περίεργο κοίταγμα
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.	x	9	13:05 15:24 20:50 30:35 41:30 43:24 57:00 59:50 72:15	Παρατηρητικότητα σε λεπτομέρειες.
Πολύ δυνατή μνήμη.	x	3	26:53 29:50 41:30	
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.				

13) Fack ju Göhte (2015)

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.	x	8	23:30 25:00 33:50 42:45 69:50 74:05 78:06 88:00	Απομόνωση, αποφυγή κοινωνικοποίησης.
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				

Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	2	04:00 58:50	Έλλειψη ενσυναίσθησης.
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x	1	34:00	Απότομη αλλαγή θέματος.
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία.				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x	2	23:18 100:50	Αποφυγή βλεμματικής επαφής.
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	x	1	23:30	Δεν επιθυμεί να αλλάξει περιβάλλον, να πάει εκδρομή.
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x	8	23:30 25:00 33:50 42:45 69:50 74:05 78:06 88:00	Απομόνωση, αποφυγή κοινωνικοποίησης.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	8	23:30 25:00 33:50 42:45 69:50 74:05 78:06 88:00	Απομόνωση, αποφυγή κοινωνικοποίησης.
Κινητικά στερεότυπα.	x	7	25:00 25:55 34:20	Εμφάνιση τικ σε καταστάσεις που του προκαλούν κάποιο έντονο θετικό ή αρνητικό

			51:36 74:35 79:03 100:50	συναίσθημα –ανοιγοκλείνει πολλές φορές τα βλέφαρα του, κινεί νευρικά τα δάχτυλα του χεριού του, κάνει μη λεκτικούς στοματικούς ήχους-.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	x	3	56:10 74:05 84:53	Τακτοποιεί και βάζει σε σειρά αντικείμενα δικά του ή τρίτων.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	x	1	23:18	Χρωματικός διαχωρισμός τροφίμων σε μπολ.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	10	03:26 76:05 81:00 83:49 86:50 23:30 34:10 32:33 60:18 61:40	Απέχθεια σωματικής επαφής, αδυναμία στην αισθητηριακή ολοκλήρωση των ιδεοδεκτικών ερεθισμάτων. Απέχθεια στην μυρωδιά του ιδρώτα. Αδυναμία ολοκλήρωσης δυνατών και έντονων ακουστικών ερεθισμάτων. Κρίση πανικού σε στρεσογόνα κατάσταση.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				

Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x	1	23:18	Αισθητηριακή επεξεργασία τροφής.
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	x	2	04:00 58:50	Έλλειψη ενσυναίσθησης.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς την κοινωνία.	x	2	81:10 86:30	Έντονα ξεσπάσματα θυμού.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	4	31:00 79:03 80:47 81:19	Αρνητικός σχολιασμός, μπούλινκ.
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.	x	2	61:25 83:55	Θυμάται λεπτομερώς πληροφορίες για διαφόρων ειδών θέματα.
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	3	30:46 36:40 101:27	Αίσθηση του φόβου σε ξένα περιβάλλοντα: Φοράει μάσκα σε ξένο μέρος, αεροδρόμιο. Πιστεύει σε πράγματα που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα (ένα δαχτυλίδι ότι έχει μαγικές δυνάμεις).

14) Έτερος Εγώ (2016)

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	2	14:23 14:56	Απαντάει ψυχρά «Έχω» στην νοσοκόμα που του λέει «Σας έφερα καφέ». Διορθώνει τη συμπεριφορά του λέγοντας « Δεσποινίς Σοφία; Θα τον δεχτώ, ευχαριστώ».
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x	1	20:18	Αισθάνεται άβολα όταν κατά λάθος έρχεται πολύ κοντά με έναν εργαζόμενο στην σκηνή του εγκλήματος.
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				

Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	5	8:05 14:14, 25:16, 1:20:16 25:46	Στην ερώτηση «Πού θα αλλάξεις τον χρόνο;» η απάντησή του είναι «Όπως πάντα, με τον πατέρα μου». Βρίσκεται στο νοσοκομείο. Παρουσιάζεται η μονοτονία στη ζωή του (νοσοκομείο, πανεπιστήμιο, μελέτη υπόθεσης).
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.	x	1	1:13:42	Μέσω σχολιασμού του πρύτανη « Σκέφτεσαι ακόμα αυτή την υπόθεση παρά τις συμβουλές μου;»
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				

Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Σημασιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	3	18:52 37:28 1:23:02	<p>Πρότανης για Λαΐνη: «Ιδιόρρυθμη περίπτωση, αλλά ευφυής. Θα σε βοηθήσει πολύ, στο εγγυώμαι. Θα μπορούσες να το πεις και αυτισμό. Μη σε τρομάζει η λέξη. Ιδιαίτερα εσωστρεφής, αλλά εξαιρετικός επιστήμων. Είναι βοηθός μου εδώ και χρόνια. Όχι, όχι. Είμαι αντικειμενικός.»</p> <p>Σχόλιο του αρχηγού της υπόθεσης; «Εξαιρετικό παιδί. Και πολύ καλός στη δουλειά του».</p> <p>Νοσοκόμα στον ίδιο «Είσαι πάντα έτσι χαμένος στις σκέψεις σου, ε;»</p>

Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.	x	11	21:13, 28:50, 1:13:42 27:27 29:21 29:47, 33:10, 45:14 43:47 44:43 1:00:10	Κρατάει σημειώσεις από τη σκηνή του εγκλήματος. Παρατηρεί ότι το ρητό ανήκει στον Πυθαγόρα. Παρατηρεί λεπτομέρειες στη σκηνή του εγκλήματος. Παρατηρεί την επανεμφάνιση του αριθμού 220. Παρατηρεί νέα στοιχεία «Σε ποιον όροφο έμενε; [...] Και στην ηλικία της ανέβηκε (στο ρετιρέ) με τη σκάλα;». Παρατηρεί την ύπαρξη νέου ρητού σε έναν ανελκυστήρα. Παρατηρεί τον αριθμό 284.
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.	x	13	23:54, 31:20, 32:54, 1:13:42 27:27, 31:20 27:36 43:37 45:33 55:27 1:02:10 1:12:13 1:24:24	Μεταφράζει το ρητό που βρέθηκε στην σκηνή του εγκλήματος από τα αρχαία ελληνικά. Αναγνωρίζει ότι το ρητό ανήκει στον Πυθαγόρα. Εξάγει συμπεράσματα για το μορφωτικό επίπεδο του δράστη. Συνδέει έναν αρχικά άσχετο θάνατο με τις μαζικές δολοφονίες. «Έπεσε;» Αντιλαμβάνεται ότι η μέθοδος του δολοφόνου βασίζεται σε αριθμούς. Κατανοεί τη θεωρία των φίλιων αριθμών. Βρίσκει την ημερομηνία στην οποία θα σκοτωθεί και το τελευταίο θύμα. Δεν είναι πεπεισμένος πως έχει βρεθεί ο πραγματικός δολοφόνος και έχει δίκιο. Ανακάλυψε ποιος είναι ο πραγματικός δολοφόνος.
Άλλο.				

15) *El faro de las orcas* (2016)

Χαρακτηριστικά	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	1	23:48	Το κορίτσι τον ρωτάει «Θέλεις να σε μάθω να πετάς χαρταετό;». Ο Τριστάν δεν απαντάει.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.				
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.	x	1	22:57	Ένα παιδί τον πλησιάζει προτείνοντάς του να πάνε για ψάρεμα. Ο Τριστάν απλώς τον κοιτάζει και η μητέρα του απαντά εκ μέρους του «δεν του αρέσει το ψάρεμα γλυκέ μου».
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x	1	23:37	Παρατηρεί ένα κορίτσι που πετάει χαρταετό και φαίνεται

				πως θέλει να την πλησιάσει, χωρίς να το κάνει ωστόσο.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	1	46:52	Μητέρα: « Δεν του αρέσει να παίζει με τα άλλα παιδιά»
Κινητικά στερεότυπα.	x	10	12:22, 16:04, 1:04:36, 1:16:09, 1:39:00, 1:39:59 42:37, 57:29, 1:31:05 1:16:09	Χαράζει κυκλικά το πιάτο του με το πιρούνι Χτυπάει το χέρι του στο πάτωμα Όταν χαίρεται πολύ κουνάει τα δάχτυλά του. Κουνιέται μπρος πίσω
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	x	9	24:12, 25:34, 30:07, 33:52, 33:52, 51:26, 1:35:36, 1:36:19 1:43:33	Παρατάσσει αντικείμενα γενικά, όχι μόνο παιχνίδια. Παρατάσσει κοχύλια με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζεται μία όρκα.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.				
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Ακαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x	8	11:40, 14:08, 52:32 15:56 28:32 42:37	Αναφορά στις όρκες. Αγγίζει κάτι διακοσμητικές όρκες. Σταματάει να παίζει με την άμμο και ανεβάζει το βλέμμα του στις όρκες.

			57:29 1:05:38	Όταν είδε τις όρκες στην τηλεόραση, κούνησε χαρούμενα τα δάχτυλά του. Κούνησε χαρούμενα τα δάχτυλά του όταν είδε όρκες από κοντά. Φοράει το γάντι του πατέρα του στο δεξί του χέρι.
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	6	16:04 21: 35 29:01 46:52 53:14 1:04:36	Με το άκουσμα κεραυνού, πέφτει κάτω τρομαγμένος και χτυπάει το χέρι του στο πάτωμα, ενώ ανασαίνει βαριά. Υπερευαίσθησία από ξαφνικό ήχο. Κλείνει τα αυτιά και τα μάτια του. Λόγω ήχου. Μητέρα: « Η δυνατή μουσική και η πολυκοσμία αναστατώνουν πολύ τον Τριστάν». Τραβάει το χέρι του όταν πάνε να τον αγγίξουν. Όταν κάποια παιδιά τον τραβάνε για να παίξει μαζί τους, αντιστέκεται και φεύγει τρέχοντας αγχωμένος. Πέφτει κάτω και χτυπάει το χέρι του.
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	3	13:40 15:19 1:01:00	Δεν κουνιέται καν όταν ο Roberto του κλείνει τη βρύση. Σηκώνεται απαθής Απάθεια παρ' όλο που είναι σε γιορτή.
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x	6	8:11, 36:45 13:54, 16:19 22:05, 44:42	Κάθεται στην παραλία με κλειστά μάτια και νιώθει τον αέρα στο σώμα του. Το τρεχούμενο νερό στα χέρια τον ηρεμεί. Ηρεμεί με την αίσθηση του αέρα στα χέρια και στο σώμα του όταν βρίσκεται σε κίνηση με αμάξι ή με μηχανή.
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Φωνολογικά ελλείμματα.				

Μορφολογικά ελλείμματα.				
Σημσιολογικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x	1	1:05:27	Μητέρα: «Όταν μας παράτησε ο πατέρας του, ο Τριστάν αυτοτραυματιζόταν».
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	8	11:40 13:30 13:54 14:08 37:09	Μητέρα: « Ο γιος μου είναι αυτιστικός. Διαγνώστηκε όταν ήταν 2 χρονών. Ο Τριστάν δεν ένιωσε ποτέ συναίσθημα για τίποτα, αλλά όταν σας είδε στην τηλεόραση με τις όρκες, αντέδρασε , μ' έναν τρόπο που...» Roberto: Τι κάνετε εδώ με άρρωστο γιο, χωρίς σχέδιο; Μητέρα: «Δεν είναι άρρωστος. Είναι εγκεφαλική διαταραχή». «Είναι το μόνο που τον ηρεμεί». Μητέρα: « Όταν είδε εκείνες τις εικόνες άγγιξε την οθόνη σαν να χάιδευε τις όρκες... και χαμογέλασε. Δεν είχε δείξει συμπάθεια για τίποτα μέχρι τότε και ήθελα να τον πάρετε μαζί σας στην παραλία. [...]» Σαν θεραπεία. Roberto σε αστυνομικό: -«Το παιδί είναι αυτιστικό. Οι όρκες θα το βοηθήσουν.» - « Μη με δουλεύεις». - «Αποδεδειγμένα, η επαφή με δελφίνια βοηθά τέτοια παιδιά. Τα δελφίνια εκπέμπουν έναν υπέρηχο που επιδρά στον υποθάλαμο και να

			1:05:27 1:05:38 1:07:23	<p>ανακουφίζει, επιφέρει ισορροπία».</p> <p>Μητέρα: «Όταν μας παράτησε ο πατέρας του, ο Τριστάν αυτοτραυματιζόταν. Κλείστηκε ακόμη περισσότερο στον κόσμο του»</p> <p>Roberto: «Και το γάντι;»</p> <p>Μητέρα: «Είναι το μόνο του ενθύμιο από εκείνον. Το ξέχασε όταν έφυγε από το σπίτι».</p> <p>Μητέρα: «Όλοι έλεγαν πως έφταιγα εγώ. Πως τον υπερπροστάτευα όταν ήταν μικρός. Μέχρι να μάθουμε ότι ήταν αυτιστικός είχαμε τσακωθεί με όλο το σόι».</p> <p>Roberto: «Ο Τριστάν βλέπει τον κόσμο μέσα από ένα θαυμάσιο πρίσμα. Μόνο αυτός μπορεί».</p>
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.	x	2	14:08 37:09	<p>Μητέρα:[...] ήθελα να τον πάρετε μαζί σας στην παραλία. [...] Σαν θεραπεία.</p> <p>-«Το παιδί είναι αυτιστικό. Οι όρκες θα το βοηθήσουν.»</p> <p>- «Μη με δουλεύεις».</p> <p>- «Αποδεδειγμένα, η επαφή με δελφίνια βοηθά τέτοια παιδιά. Τα δελφίνια εκπέμπουν έναν υπέρηχο που επιδρά στον υποθάλαμο και να ανακουφίζει, επιφέρει ισορροπία».</p>
Παρατηρητικότητα.				
Πολύ δυνατή μνήμη.				
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.	x	2	38:58, 53:50	Έντονος φόβος για τη θάλασσα.

16) *Testről és lélekről (2017)*

Χαρακτηριστικά TESTROL ES LELEKROL	✓	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.	x	3	05:00 13:40 20:45	Απομόνωση, αποφυγή κοινωνικοποίησης.
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x	3	24:10 43:54 46:20	Δυσκολία στο να εμπλακεί σε συζήτηση, να ανταποκριθεί στην κοινωνική συναναστροφή.
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση.				
Ελλείμματα κοινωνικό- συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x	4	07:57 60:10 74:25 93:20	Έλλειψη ενσυναίσθησης.
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x	2	49:36 85:30	Έληξε την συζήτηση χωρίς κάποιο λεκτικό σήμα, απλώς αποχώρησε. Απότομη αλλαγή θέματος.
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.				
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x	2	56:30 75:00	Προσπαθεί να ερμηνεύσει την γλώσσα σώματος του άλλου. Μαθαίνει γλώσσα σώματος.
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.				
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x	5	13:40 20:45 24:10 43:54	Δεν επιδιώκει την κοινωνική συναναστροφή ούτε ανταποκρίνεται στην

			46:20	κοινωνική αλληλεπίδραση με άλλα άτομα.
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x	5	13:40 20:45 24:10 43:54 46:20	Δεν επιδιώκει την κοινωνική συναναστροφή ούτε ανταποκρίνεται στην κοινωνική αλληλεπίδραση με άλλα άτομα.
Κινητικά στερεότυπα.				
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.	x	1	44:37	Βάζει τα τρόφιμα στο πιάτο της σε σειρά.
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	x	1	44:37	Διαχωρίζει τα τρόφιμα στο πιάτο της.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	7	07:20 21:50 54:30 09:30 22:25 105:50 111:00	Ακολουθεί μηχανικά κανονισμούς στο εργασιακό της περιβάλλον. Εμμονή με καθαριότητα.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.	x	1	57:00	Δυσκολία σε αλλαγή ψυχολόγου από την παιδική της ηλικία.
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.				
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	8	08:42 80:40 85:00 90:25 92:40 95:00 39:00 42:20	Δεν της αρέσει η σωματική επαφή (αδυναμία στην αισθητηριακή ολοκλήρωση του ιδεοδεκτικού ερεθίσματος. Αδυναμία στην αισθητηριακή ολοκλήρωση δυνατών ή έντονων ακουστικών ερεθισμάτων.

Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	1	105:45	Έδεσε τις φλέβες της με ασυνήθιστη ψυχραιμία και απάθεια (σαν να μην πονούσε, σαν να μην ήταν σημαντικό)
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.	x	1	50:55	Άφησε να την χτυπήσει το φως του ήλιου (ενώ στο 5:00 απέφυγε τον ήλιο).
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα.				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου.				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών.				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ.				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας.				
Ελλείμματα στην κατανόηση της Θεωρίας του Νου.	x	5	56:30 07:57 60:10 74:25 93:20	Έλλειψη θεωρίας του Νου. Έλλειψη ενσυναίσθησης.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς τον εαυτό του.	x	3	09:40 57:30 102:00	Κάνει διάλογο μόνη της (παίρνει την ικανοποίηση που δεν παίρνει από συζητήσεις με τρίτους). Ψυχωτικό επεισόδιο: Απόπειρα αυτοκτονίας
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς την κοινωνία.				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς το άτομο.	x	10	05:50 13:35 24:50 23:47 26:20 38:00 53:18 60:10	Την είπαν ξινή/ ατσαλάκωτη. Την είπαν περίεργη γιατί είναι ανέκφραστη. Την κοροϊδεύουν στον χώρο εργασίας της για τις μηχανικές κινήσεις της. Σχολίασαν πως έχει πολύ δυνατή μνήμη. Την αποκόπτουν από συζήτηση. Ο άνδρας ντράπηκε που της

			65:17 75:15	μίλησε μπροστά σε άλλους. Την σχολιάζουν αρνητικά. Την λένε ψηλομύτα.
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή.				
Παρατηρητικότητα.	X	2	93:35 80:40	
Πολύ δυνατή μνήμη .	X	4	37:45 56:30 58:10 80:40	
Υψηλή ευφυΐα.				
Άλλο.				

17) *The drummer and the keeper (2017)*

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση Χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	X	1	1.16.13	Κάνει πρόβα σε καθρέπτη για προετοιμασία λόγου σε άτομα, δυσκολεύεται να εκφραστεί.
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	X	1	40.51	Ρωτάει τους κανόνες για να νιώσει κάποιος εμπιστοσύνη(αδυναμία αντίληψης σχέσης?)
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).				
Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.				
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.				
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία				

Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	X	8	09.07, 12.47, 16.40, 21.35, 29.33, 43.00,48.45, 1.12.21	
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.				
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.				
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	X	8	19.11, 21.34, 56.50 59.45, 1.03.22, 1.22.05 1.13.10, 1.11.57	
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια				
Δυσκολία στο να κάνει φίλους				
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.				
Κινητικά στερεότυπα.	X	2	12.47 28.23	Κίνηση χεριών (σε στρες). Σε στιγμή εκνευρισμού ξεκίνησε να κάνει βήματα και χτυπάει το πόδι του κάτω.
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.				
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.				
Επιμονή στην ομοιομορφία.	X	6	18.00, 28.17 1.22. 44,	Οργάνωση, τακτοποιεί(αποσυνέθεσε τα ντραμς, οργάνωσε, μάζεψε και φύλαξε τα μουσικά όργανα στα κουτιά τους). Απάντησε με ακρίβεια εκατοστών σε μία ερώτηση απόστασης αντικειμένου. Τοποθέτηση χαπιών σε συγκεκριμένες θέσεις κουτιού.

			09.44,12.40,28.23	Θέλει να ακολουθεί κανόνες.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	X	6	15.42, 21.22, 22.03, 38.09, 56.13, 28.23	Φοράει γάντια για τερματοφύλακα σε διάφορα περιβάλλοντα(δρόμο, μπαρ, κτλ) Ακολουθεί κανόνες, σε ένα περιστατικό "κλεψιάς" στο ποδόσφαιρο, εκνευρίστηκε.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	X	1	32.09	πολυσύνθετη κατασκευή με Lego .
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.	X	11	08.42,12.43, 28.05,32.56, 40.05 16.24,17.07,20,37 17.13, 1.19.32 23.26, 31.51, 43.53	Του αρέσει το ποδόσφαιρο(τερματοφύλακας). Επαναφέρει το θέμα στο ποδόσφαιρο(μιλάει για τερματοφύλακες). Ενδιαφέρον για Lego. Ασχολία με Lego.
Υπερ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	X	7	58.05 13.36 09.09, 16.26 21.37, 1.18.47 21.31	Έκλεισε τα αυτιά του σε καβγά, φάνηκε σοκαρισμένος-τρομαγμένος. Σύντομη χειραψία(δεν του αρέσουν τα αγγίγματα) Έκφρασε πως δεν του αρέσει να τον αγγίζουν. Δεν θέλει να τον πλησιάζουν πολύ, όρια προσωπικού χώρου.

				Έπια μύρα(πανικόβλητη συμπεριφορά).
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.				
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				
Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.				
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.				
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση				
Φωνολογικά ελλείμματα				
Σημασιολογικά ελλείμματα				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λόγου	X	1		
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών	X	2	20.56, 25.08	
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας				
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου	X	4	40.49 43.13 1.13.51 48.24	Χρήση σχολίου που ενόχλησε τον συνομιλητή. έλλειψη ενσυναίσθησης Δεν αντιλήφθηκε το συναίσθημα του ατόμου Του ζητήθηκε να μην πει κάτι αυτή τη στιγμή και να σταματήσει να ενοχλεί, το δέχτηκε και ρώτησε πότε θα είναι η κατάλληλη ώρα για να ενοχλήσει.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο	X	1	43.17	Ο συνομιλητής περιγράφει στο άτομο με ΔΑΦ τα συναισθήματα του, και εκείνο εκφράζει πως υποθέτει είναι

				συναισθήματα που υποτίθεται θα έπρεπε να έχει και αυτό.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία	X	2	1.20.00 1.18.33	Εκφράζει πως δεν κατανοεί τους ανθρώπους. Δεν κατανοεί όταν κάποιος λέει ψέματα. Δεν είναι απόμακρος, επιδιώκει επαφή με άλλο άτομο.
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς άτομο				
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή				
Παρατηρητικότητα	X	1	1.16.45	
Πολύ καλή μνήμη	X	2	1.23.06, 1.24.30	
Εξυπνάδα	X			
Άλλο				

18) Hors normes (2019)

Χαρακτηριστικά	Εμφάνιση Χαρακτηριστικού	Αριθμός εμφάνισης	Σημείο εμφάνισης στην ταινία	Παρατηρήσεις/Διευκρινήσεις
Μη φυσιολογική κοινωνική προσέγγιση	x	2	5.19, 49.21 5.22, 49.21	Josef ''Μπορώ να δω τις κάλτσες σου?'' (ένδειξη συμπάθειας) ''Να γύρω το κεφάλι μου στον ώμο σου?'' (ένδειξη συμπάθειας)
Αδυναμία έναρξης κοινωνικής αλληλεπίδρασης.	x			
Αδυναμία ανταπόκρισης σε κοινωνική αλληλεπίδραση.	x			
Ελλείμματα κοινωνικό-συναισθηματικής αμοιβαιότητας.	x			
Αποτυχία κανονικής συνομιλίας(εναλλαγή λόγου ομιλητή-συνομιλητή).	x			

Μειωμένο μοίρασμα ενδιαφερόντων και συναισθημάτων.	x			
Ελλείμματα στις μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές.	x			
Ανεπαρκώς ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία	x		9.36, 1.21.22	
Ανωμαλίες στην οπτική επαφή/Απουσία βλεμματικής επαφής.	x			
Ανωμαλίες στη γλώσσα του σώματος.	x			
Ελλείμματα στην κατανόηση και τη χρήση χειρονομιών.	x	1	1.20.23	του έκανε νόημα χαιρετισμού το αφεντικό του και δεν ανταπέδωσε
Πλήρη έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.	x			
Δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς, ανάλογα με τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια	x			Josef Στη δουλειά.
Δυσκολία στο να κάνει φίλους	x			
Απουσία ενδιαφέροντος με συνομηλίκους.	x			
Κινητικά στερεότυπα.	x	3 6	4.10 9.40, 9.57,19.47, 1.04.50, 1.05.08 6.48 36.38 1.14.46	Κίνηση σώματος δεξιά-αριστερά. Κάνει κίνηση σαν να θέλει να δαγκώσει(Valentine) Μικρές κινήσεις σώματος μπροστά-πίσω. Κίνηση σώματος δεξιά-αριστερά. Κίνηση σώματος(Valentine)μπρος-πίσω
Παρατάσσει τα παιχνίδια ή αναποδογυρίζει αντικείμενα.				
Ηχολαλία.	x	1	6.59	
Χρήση ιδιότυπων φράσεων.	x	7	5.12, 6.11, 46.39, 49.06	''κοντεύουμε''

			4.38, 5.27, 27.13	''Μπορώ να χαστουκίσω τη μαμά μου?'' (συνήθως το χρησιμοποιεί στη θέση της επιθετικής συμπεριφοράς που εμφάνιζε παλαιότερα.
Επιμονή στην ομοιομορφία.				
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα λεκτικής συμπεριφοράς.	x	11	5.12, 6.11, 46.39, 49.06 4.38, 5.27, 27.13 5.19, 49.21 5.22, 49.21	Χρήση ιδιότυπων φράσεων.
Άκαμπτη προσκόλληση σε ρουτίνες ή τελετουργικά μοτίβα μη λεκτικής συμπεριφοράς.	x	3	6.38, 1.22.03 46.061.45.4 9	Παρακολουθεί διαφημίσεις, τον ηρεμούν. Όταν φτάνει σε συγκεκριμένο σταθμό πατάει τον συναγερμό.
Ακραία αγωνία σε μικρές αλλαγές.				
Δυσκολίες με τις μεταβάσεις.				
Άκαμπτα μοτίβα σκέψης.				
Έντονη προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα.	x	1		Ο Valentine κρατάει συνεχώς ένα κουκλάκι που έχει.
Υπερβολικά περιχαρακωμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα.				
Υπέρ-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	1	1.01.33 1.29.20	Ευαισθησία στην μυρωδιά(μυρίζει την Brigit) Ευαισθησία σε φώς(Valentine)
Υπό-αντιδραστικότητα σε αισθητηριακές εισροές.	x	1	1.29.56	Σε αυτοκινητόδρομο, τρέχουν τα αυτοκίνητα, κορνάρουν, και εκείνος δεν αντιδρά, ούτε φαίνεται να έχει αντίληψη κινδύνου (Valentine)
Ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος.				

Περιορισμένο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων.	x			
Αναπτυξιακή καθυστέρηση στη γλώσσα.	x			Ο Valentine είναι μη λεκτικός.
Φωνολογικά ελλείμματα				
Σημασιολογικά ελλείμματα				
Μορφοσυντακτικά ελλείμματα				
Αδυναμία κατανόησης πλάγιου λογού				
Αδυναμία κατανόησης μεταφορών				
Αδυναμία κατανόησης χιούμορ				
Αδυναμία κατανόησης ειρωνείας				
Ελλείμματα στην κατανόηση της θεωρίας του Νου				
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς άτομο	x	3	18.51 59.47 1.05.08	Χτυπάει το κεφάλι του στο τζάμι(Valentine). Χτυπούσε το κεφάλι του με το χέρι του(Valentine). Χτυπιέται στον τοίχο, χτυπάει, κίνηση πως δαγκώνει(Valentine).
Συμπεριφορά και σχολιασμοί ατόμου προς κοινωνία			18.16, 47.06	Αντιδραστική επιθετική συμπεριφορά προς άτομο που τον πλησιάζει(Valentine). Επιθετικό χτύπημα ατόμου που τον βοηθάει(χτύπημα με το κεφάλι). (Valentine)
Συμπεριφορά και σχολιασμοί κοινωνίας προς άτομο	x		10.30	VALENTINE Η γιατρός σχετικά με τον Valentine, αναφέρει ότι λόγω της αντιδραστικής συμπεριφοράς αυτοτραυματισμού πως

				<p>στο ίδρυμα που βρισκόταν πριν, τον είχαν δεμένο για να τον περιορίσουν. Τώρα φοράει προστατευτική μάσκα κεφαλής.</p> <p>JOSEF Η μητέρα του Josef για εκείνον→ δεν πήγε σε δημόσιο σχολείο, είχε κρίσεις- επιθετική συμπεριφορά, επικοινωνούσε με βία, δύσκολη εφηβεία. Έχει μάθει με τη βοήθεια του Bruno, όταν νιώθει ένταση και πάει να βγάλει επιθετική συμπεριφορά, να την μετατρέπει σε λέξεις.</p> <p>Ο Bruno λέει πως για τον Josef οι λέξεις δεν έχουν την ίδια σημασία(αναφερόμενος σε χρήση φράσεων μη φυσιολογικής προσέγγισης).</p> <p>Ο Bruno πάντα τον στηρίζει και προσπαθεί να βοηθάει.</p> <p>Ο εργοδότης για Josef: ‘Να είμαι ειλικρινής δεν είμαι σίγουρος ότι πράγματι θα προσαρμοστούμε σε τέτοια περίπτωση ατόμου’.</p>
Αναφορές σε φαρμακευτική αγωγή	x			
Παρατηρητικότητα				
Πολύ καλή μνήμη				
Εξυπνάδα				
Άλλο	x	1	57.09	Άνω άκρα μη φυσιολογικά, προβλήματα γενικότερα κίνησης μερών του σώματος (Valentine).

